

BISTRŠKI ODMEVI

GLASILO OBČINE ILIRSKA BISTRICA

ILIRSKA BISTRICA II DECEMBER 2010 II ŠT. 31 II 5200 IZVODOV II BREZPLAČNO



**INTERVJU: ŽUPAN
EMIL ROJC**

**ODPRTJE NOVIH
PROSTOROV
VRTCA V KNEŽAKU**

**USTANOVNA SEJA
OBČINSKEGA
SVETA**

**VESELI DECEMBER
V ILIRSKI BISTRICI**

**NASVETI LASTNI-
KOM GOZDA**

UTRINKI S SNEMANJA FILMA »STRELI V BAZOVICI«

V novembru so na različnih lokacijah po Primorski snemali dokumentarno-igrani film »Streli v Bazovici«, ki bo obeležil dogodke izpred 80 let, ko so na travniku pri Bazovici pod streli fašistične soldateske padli štirje bazoviški junaki (Alojz Valenčič, Fran Marušič, Ferdo Bidovec

in Zvonimir Miloš). Film, ki nastaja pod režisersko taktirko Tuga Štiglica in po scenariju Jadrana Strleta, bo osvetlil zgodovinsko ozadje antifašističnega boja, ki je privedlo do tega tragičnega dogodka in njegove glavne akterje. Nekaj prizorov o izdelavi in prevozu t. i. peklenskega stroja

so posneli tudi na Baču, kjer je Valenčič s pomočjo Alojza Urbančiča, lastnika tamkajšnje žage, in Antona Oblaka to na pravo tudi izdelal (na fotografiji). V filmu so kot igralci in statisti nastopili tudi nekateri domačini z Bača.

Več na strani 6

UVODNIK

November nam je ponudil res pestro dogajanje na vseh področjih. O tem se boste lahko prepričali na naslednjih straneh obsežne decembrske številke glasila, kjer pišemo o otvoritvi novega vrtca v Knežaku, predstavljamo nekaj utrinkov s snemanja novega dokumentarnega filma o bazoviških žrtvah, ki so ga delno posneli tudi na Bistriškem, obeležili smo spomin na zaslužnega duhovnika in literata Ivana Vesela Vesnina in še veliko drugih zanimivosti s področja športa, kulture, šolstva, sociale in ostalega. Objavljamo pa tudi intervju z novim županom Emilom Rojcem, ki je v novembru uradno nastopil svoj mandat, in ga povprašali o njegovih prvih vtisih na čelu Občine Ilirska Bistrica.

November nam je poleg številnih novosti prinesel tudi prve snežinke, ki že napovedujejo praznično decembrsko vzdušje. Zato ne prezrite obsežnega napovednika prireditev na zadnjih straneh glasila, kjer boste dobili številne namige, kako prijetno preživeti praznične dni.

Katja Kirn,
odgovorna urednica

IZ VSEBINE

AKTUALNO	Odprtje novih prostorov vrtca v Knežaku	3
	Intervju: župan Emil Rojc	4
	Veseli december v Ilirski bistrici	5
	Utrinki s snemanja filma „Streli v Bazovici,,	6
OKOLJE IN PROSTOR	Izgradnja kanalizacije in KČN v Hrušici	18
OBČINSKI ODMEVI	Ustanovna seja občinskega sveta	9
	Stališče KS Ilirska Bistrica do bioplinarne	10
GOSPODARSTVO; KMETIJSTVO; IN TURIZEM	Prestizni priznanji domačima gostincema	11
	Čebelarji uspešni na svetovnem ocenjevanju medu	11
	Nasveti lastnikom gozdov	13
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	Utrinki iz martinovanja	14
	Filmsko-literarni večer „D kot Darfur“	19
	Stare slike pripovedujejo...	22
ŠOLSTVO IN ŠPORT	Drevesa skozi čas	23
	Obisk zamejske šole iz Milj na Pregarjah	25
	S pesmijo do novega dvigala	28
	Praktično usposabljanje dijakov v tujini	32
	Uspešen november za KK Plama pur	33
KULTURA	Dan splošnih knjižnic	36
	Slovesnost v spomin na Ivana Vesela Vesnina	36
	Predavanje: Tri primorske obletnice	37
	Predstavitve knjige Franca Želeta	40
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	Nova skupina za samopomoč	41
	Klub zdravljenih alkoholikov	42
	Obvestila rdečega križa	43
NAŠI MLADI IN NAJMLAJŠI	Noč čarovnic v Knjižnici Makse Samsa	45
	Novičke iz KŠIB-a	46
NAPOVEDNIK	Prireditve v decembru 2010	47

KOLOFON

Bistriški odmevi - Glasilo Občine Ilirska Bistrica III Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica
Odgovorna urednica: Katja Kirn

Uredniški odbor: Špela Brožič, Vladimir Čeligoj, Dimitrij Grlj, Vojko Mihelj, Mateja Rolih, Marija Štrancar in Tatjana Urbančič

Sedež uredništva: Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica III E-naslov: odmevi@ilirsko-bistrica.si III Telefon: 051 341 133

Lektoriranje: Nataša Ujčič (razen posameznih prispevkov) III Grafična zasnova: Nina Urh III Tehnično urejanje: Helena Primc

Tisk: Tiskarna SET, d.d., Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje III Naklada: 5.200 izvodov

Glasilo brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica III Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Prispevkov ne honoriramo. Avtor nepodpisanih prispevkov je odgovorna urednica.

Fotografije: Katja Kirn, Radivoj Šajn, Kristjan Dekleva, Marjan Krebelj, Rok Smrdelj, Tomo Šajn, Bernard Oblak, Karmen Margarit in foto arhivi Vojka Čeligoja, OŠ Kuteževo, OŠ Knežak, OŠ Podgrad, OŠ Dragotina Katteja, OŠ Antona Žnideršiča in Knjižnice Makse Samsa III

Fotografija na naslovnici: Katja Kirn

SLOVESNOST OB ODPRTJU NOVIH PROSTOROV VRTCA V KNEŽAKU

Na Osnovni šoli Toneta Tomšiča v Knežaku so 19. novembra pripravili slovesnost, na kateri so uradno odprli nove prostore vrtca, ki so jih pridobili septembra, obenem pa so počastili 100-letnico rojstva narodnega heroja in rojaka z Bača Toneta Tomšiča, po katerem se šola tudi imenuje.

»Na šolo sem prišla šele pred letom in pol in takrat kje šola izgledala popolnoma drugače. V tem relativno kratkem času je povsem spremenila svoj izgled. Lansko leto v poletnih mesecih so bila zamenjana vsa okna, dobili pa smo tudi novo, barvno fasado. V letošnjem letu so se dela nadaljevala, tako da smo dobili še nov prizidek vrtca in obnovljene šolske sanitarije. Rada bi se zahvalila vsem, ki ste verjeli in verjamete, da je šola tista, ki ohranja življenje in živi s krajem. Še posebej se zahvaljujem g. **Antonu Šenkincu**, ki je v času svojega županova dal posebno mesto prav šolstvu na Bistriškem« je dejala ravnateljica OŠ Knežak **Tea Gustinčič**.

V vrtcu, kjer so še pred letom dni našli 19 otrok v enem kombiniranem oddelku, danes domuje kar 45 predšolskih otrok, kar je velik napredek. Obenem pa je to povzročilo tudi veliko prostorsko stisko, zato se



je Občina Ilirska Bistrica odločila za izgradnjo prizidka, v katerem so na 130 m² uredili dodatno igralnico, garderobo, sanitarije, zunanjo teraso in ločen vhod v vrtce.

»Občina Ilirska Bistrica je med slovenskimi občinami z vidika vzgojno-izobraževalnega dela nekaj posebnega. V zadnjih štirih letih sem že tretjič tu med vami in vsakič odpiramo nekaj novega, vse pa v prepričanju, da svet stoji na mladih,« je delo občine

pohvalil vodja sektorja za osnovnošolstvo na ministrstvu za šolstvo in šport **Boris Zupančič**, ki je obljubil, da bo ministrstvo pri tem še naprej pomagalo. Obiskovalce je pozdravil tudi novi župan **Emil Rojc**, ki je poudaril, da bo Občina Ilirska Bistrica tudi v bodoče podpirala delo na podeželskih šolah.

Prireditve so z bogatim kulturnim programom obogatili učenci in učitelji šole ter vrtčevi otroci z vgojiteljicami.

Obeležili 100-letnico rojstva Toneta Tomšiča

Tone Tomšič se je rodil 9. junija 1910 očetu Mihaelu in materi Ivanki, ki sta izhajala iz skromnih, kmečkih družin na Baču. Po vrnitvi iz Amerike, kamor



Prireditve so se udeležili tudi sorodniki Toneta Tomšiča, in sicer sestra Vera Tomšič in sin Miha Tomšič

je družina odšla za delom, so se naselili v Trstu. Med prvo svetovno vojno je bil oče poklican v vojsko, mati pa se je z otroki zatekla na Bač, kjer je Tone obiskoval prve razrede osnovne šole. Tri leta otroštva na Baču so ga še močnejše povezala z rodnim krajem staršev, vendar so se po koncu vojne vrnili nazaj v Trst, od tam pa se preselili v Ljubljano, kjer je Tone nadaljeval šolanje na gimnaziji.

V njem se je čedalje bolj stopnjeval notranji nemir in upornišvo. Počitnice je preživel pri teti na Baču, kjer je od blizu spoznaval trpljenje slovenskega naroda pod italijansko okupacijo in ob Alojzu Valenčiču koval prve misli o narodnem uporu. Šolanje je nadaljeval na Ptuju in kasneje v Beogradu, se vedno bolj uveljavljaj v narodnih mladinskih organizacijah in se tudi dokončno miselno izoblikoval v političnih nazorih. Zaradi svojih revolucionarnih idej je postajal vse bolj nezaželen in preganjan. Postal je glavni organiza-

tor ilegalne tehnike in propagandne dejavnosti, ki je pripomogla h krepitvi narodne zavesti slovenskega ljudstva. Večkrat je bil zaprt, kar je načelo tudi njegovo zdravje.

Leta 1937 se je poročil s študentko prava Vido Bernotovo, s katero ga je zblíževalo skupno revolucionarno delo. Kmalu po rojstvu sina Mihaela ju je leta 1941 aretirala italijanska policija. Zasliševali in mučili so ga tako italijanski kot nemški okupacijski organi v Ljubljani in v Begunjah. Italijansko vojaško sodišče v Ljubljani ga je obsojilo na smrt. Ustreljen je bil 21. maja 1942 v Gramozni jami v Ljubljani.

S svojim junaštvom in herojsko smrtjo je postal simbol slovenskega narodnoosvobodilnega boja in bil proglašen za narodnega heroja. Po njem se je ob otvoritvi leta 1969 poimenovala osnovna šola v Knežaku. V njeni neposredni bližini stoji tudi njegov spomenik ob Miroslavu Vilharju in Alojzu Valenčiču. III

POGOVOR Z ŽUPANOM EMILOM ROJCEM

Za začetek bi vas prosila, če se lahko na kratko predstavite (kaj ste po poklicu, s čim ste se ukvarjali poklicno, preden ste postali župan).

Po poklicu sem inženir elektrotehnike, smer energetika, vendar sem se v zadnjih dvajsetih letih ukvarjal s programiranjem računalniških programov s področja računovodstva. Še prej pa sem nekaj časa poučeval na osnovni šoli na Pregarjah in dve leti na srednji šoli v Sežani. Zaposlen sem bil tudi na Grafiki in v Transportu v Ilirski Bistrici.

Vaše županovanje se je uradno začelo 12. novembra, ko ste od prejšnjega župana Antona Šenkinca prevzeli po- sle. Kako ste zadovoljni s stanjem v občinski upravi in v občini?

Težko bi podal neko celovito oceno stanja, ker še nisem imel možnosti seznaniti se z vsemi področji in situacijo na občini. Trenutno je delo nekoliko oteženo, ker je večina vodilnih deavcev z občinske uprave odšla v pokoj. Moram pa priznati, da so delavci, na katere se obračam, zaenkrat do mene korektni in dokaj dobro sodelujemo. Glede samega stanja v občini kot ustanovi pa bi si želel, da je zadolženost občine manjša. Predvideval sem, da likvidnostnih težav ne bo, ampak vidim, da bomo morali tudi glede tega sprejeti določene ukrepe. V zvezi s problemi, ki sem jih podedoval, pa se ta trenutek ukvarjam predvsem s telefonijo. Sicer pa se trenutno posvečam pripravi proračuna, s katerim bomo začrtali smernice nadaljnjega dela.

Katerim področjem življenja in razvoja v očini se boste kot novi župan najprej posvetili? Ali imate v mislih mogoče že kakšen konkreten projekt?

V vsakem primeru bomo izpeljali projekte, ki jih je prejšnji župan podpisal ob izteku svojega mandata. Sicer se mi ta poteza ni zdela ravno korektna, ampak je bila legalna in zakonsko upravičena. Te projekte bi bilo treba v vsakem primeru prej ali slej izvesti. Sicer pa se bomo najprej posvetili ureditvi industrijske cone, ki je bila že v preteklosti načrtovana. Dela na tem področju bomo poskušali čim bolj pospešiti, tako da bo rezultat čim prej viden. Poleg tega bodo potekale tudi druge aktivnosti. Tu imam v mislih predvsem ureditev samega mesta, s podobo katerega do sedaj nisem bil zadovoljen. Kot Bistričan sem si želel, da bi bilo mesto drugačno. Pri neka-



terih stvarih bodo potrebni koreniti posegi, tam, kjer lahko z malo dobre volje stvari spremenimo, pa bomo takoj začeli z delom.

V preteklih letih je bilo izpeljanih precej investicij po krajevnih skupnostih v občini. Ali nameravate že začrtane projekte (urejanje kanalizacij, vodovodnega omrežja, cest ipd.) nadaljevati?

Odgovor je vsekakor pritrdilen. Te stvari je nujno potrebno čim prej urediti. Ureditev kanalizacij po vaseh je tudi del moje predvolilne obljube in na tem bomo intenzivno delali. Glede vodovodnega omrežja pa pravkar potekajo dogovori z južnoprimorskimi občinami. Upam, da bomo uspeli pri projektu oskrbe slovenske Obale z bistriško vodo. To je tako v interesu države kot tudi ilirskobistriške občine in obalnih občin. Predvsem obnova vodovodnega omrežja je v našem načrtu in je tudi nujna, če želimo vodo pošiljati na Obalo, namesto da nam izteka v zemljo.

Kakšno pa je vaše stališče glede problematike odlaganja odpadkov? Znano je, da se bodo lokalna odlagališča v kratkem morala zapreti. Kam z odpadki potem?

Pred kratkim smo imeli sestanek GOJUP-a na temo ravnanja z odpadki, na katerem so bili prisotni tudi predstavniki z ministrstva za okolje in prostor. Na tem sestanku sicer nismo sprejeli neke konkretne rešitve glede odlaganja odpadkov, obstaja pa predlog, da bi se odpadki južnoprimorskih občin odvažali v Staro goro pri Novi Gorici, vendar o tem nismo podrobneje razpravljali. Moje stališče je, da na območju bistriške občine, v kolikor je le

mogoče, ne bi imeli regijskega odlagališča odpadkov. Moram reči, da tudi ni bilo neke posebne želje ali pobude s strani drugih občin za ureditev takega odlagališča pri nas. Vendar tudi če bi se tak predlog pojavil, se brez predhodnega posvetovanja z občani gotovo ne bo izpeljal. Vendar trenutno nič ne keže na to, da bi obstajala taka želja v ostalih občinah. Dejstvo je, da odpadke imamo in da moramo poskrbeti zanje. Tisto, kar lahko mi v okviru občine naredimo, je predvsem ločevanje odpadkov in s tem zmanjševanje tistega dela odpadkov, ki ga je treba odlagati. Več je treba postoriti na področju osveščanja ljudi o ločevanju odpadkov, postaviti je treba tudi več ekoloških otokov, ki bodo ljudem omogočali, da bodo odpadke tudi dejansko ločevali. Odlagališče v Jelšanah ima po dosedanjih podatkih dovoljenje za odlaganje do leta 2015, v tem času pa so občina in občani dolžni naučiti se ravnati s svojimi odpadki veliko bolj racionalno, kot to počnemo sedaj.

Katerim problemom oz. potrebam v mestu in na podeželju se boste še posvetili?

Samo mesto Ilirska Bistrica potrjuje predvsem ureditev cestnega prometa. Prometna ureditev temelji na zasnovi izpred veliko let in ni dorašla potrebam trenutnega števila vozil. Podeželje pa, kot sem že omenil, nujno potrebuje ureditev kanalizacije in interneta oz. širokopasovnega omrežja. To sta dva pereča problema, ki sta skupna večini naselij v občini.

Kdaj lahko pričakujemo sprejem proračuna za prihodnje leto?

Želim si, da bi proračun sprejeli že v le-

tošnjem letu, vendar se zavedam, da je to zelo optimistična želja. Priprave proračuna so bile zaradi volitev prekinjene, zato je večji del proračuna potrebno še sestaviti. Glede na okrnjeno sestavo občinske uprave in časovne stiske pa je težko pričakovati, da nam bo proračun uspelo sprejeti do novega leta. Zelo verjetno se bomo morali poslužiti začasnega financiranja. Mislim pa, da bomo proračun sprejeli že takoj na začetku prihodnjega leta, tako da bodo dela stekla po načrtih.

Kako vidite sodelovanje z občinskim svetom? Boste ali ste mogoče že poskušali oblikovati koalicijo, ki vam bo pomagala pri uresničevanju začrtanih ciljev?

Glede sodelovanja z občinskim svetom se je v javnosti pojavilo že kar nekaj ugibanj. Moja želja glede tega je ustvariti nek nov duh oz. doseči, da se bo začela občina hitreje razvijati, kot sem obljubljal tudi v predvolilnem programu. V ta namen sem bil pripravljen podpisati koalicijsko pogodbo z listami v občinskem svetu, ki imajo podobne želje. Nekateri so to razumeli kot omejevanje njihove pravice o odločanju, koalicijsko pogodbo so razumeli kot obvezo, da bodo morali slediti mojim željam in da bodo s tem zapadli pod moj vpliv. Menim, da koalicija ni namenjena discipliniranju občinskih svetnikov oz. vsiljevanju tuje volje, ampak predvsem skupnemu dogovoru, na kak način doseči cilj, ki je skupen vsem listam. Če bo prišlo do podpisa koalicijske pogodbe, je moja želja, da bi bila ta koalicija odprta tudi za ostale liste, ki bi želele v prihodnosti še pristopiti. Če do podpisa ne pride, pa menim, da se lahko dogovarjamo s katerikoli svetnikom ali listo, ki vidi razvoj občine podobno, kot si ga zamišljam sam in ki podpira tiste projekte, ki sem jih občanom obljubil. Moja želja je, da stvari, ki sem jih obljubil, tudi realiziram in naredil bom vse, kar je v moji moči, da do tega pride.

Bi želeli za konec občanom še kaj sporočiti?

Da. Odločil sem se, da bodo imeli občani možnost individualnega razgovora z mano, in sicer ob sredah med 15. in 18. uro. Za razgovor se lahko dogovorijo v tajništvo županova urada po tel. št. 05/711-23-00. Občane bi prosil, da so pri temi pogovora čim bolj jedrnat, saj je časa glede na število občanov malo. Če pa bomo ugotovili, da težave v tem času ne moremo rešiti, se bomo dogovorili za daljši sestanek. III

VESELI DECEMBER V ILIRSKI BISTRICI

5. 12. 2010 – OTVORITEV VESELEGA DECEMBRA in MIKLAVŽEVANJE NA PLACU

16.00 Otvoritev veselega decembra s kulturnim programom in županovim prižigom lučk
prihod sv. Miklavža in lutkovna igrca

11. 12. 2010 – BOŽIČNA TRŽNICA NA PLACU



8.00 – 16.00 BOŽIČNA TRŽNICA IN BOLŠJI SEJEM
9.00 – 12.00 OTROŠKE DELAVNICE V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA:
izdelava jasluc – TD Ilirska Bistrica
izdelovanje božičnih okrasov – KŠIB
ure pravljic – KŠIB



14.00 – 17.00 NARODNOZABAVNI GLASBENI PROGRAM
16.00 PRIŽIG LUČK V PRAVLJIČNEM MESTU

27. 12. 2010 – POHOD Z LUČKAMI



15.30 OTROŠKA DELAVNICA
izdelava lučk v Čebelarskem domu (Vencinovi hiši)
16.30 POHOD Z LUČKAMI PO BISTRIŠKI PEŠPOTI
postanek pred Domom starejših občanov,
nastop pevskega zbora za stanovalce DSO

29. 12. 2010 – DEDEK MRAZ NA PLACU

15.30 – 17.00 Lutkovna igrca »Pismonoša Aljoša in čarobni paket«
Prihod dedka Mraza s spremstvom



31. 12. 2010 – SILVESTROVANJE NA PLACU

18.00 – 20.00 Silvestrovanje za otroke, otroški ognjemet
21.00 – 04.00 SILVESTROVANJE S SKUPINO VENTILČKI
(prost vstop)
odštevanje, županova poslanica, ognjemet



OTROŠKE DELAVNICE V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

21. 12. 2010 ob 16.00 Lutkovna predstava za otroke »Jelen Jarko«
23. 12. 2010 ob 9.00 Delavnice za vrtčevce otroke
27. 12. 2010 ob 10.00 Vampirске delavnice za otroke (12-15 let)



HODNIKOV MLIN



10. 12. – 16. 12. 2010 RAZSTAVA JASLIC

VESELI DECEMBER ZA MLADE NA ŽABOVCI

Koncerti zabavne glasbe:

04. 12. 2010: KOKTELSI in VENTILČKI
11. 12. 2010: PRLJAVO KAZALIŠTE in KU ADN
18. 12. 2010: POP DESIGN, vstop prost
25. 12. 2010: LADY LUNA
01. 01. 2010: DAN PONJER IN VLADO KALEMBER



ILIRSKA BISTRICA



Utrinki s snemanja dokumentarno-igranega filma »Streli v Bazovici«

FILM O BAZOVIŠKIH JUNAKIH SNEMALI

V novembru so na različnih lokacijah po Primorski snemali dokumentarno-igrani film »Streli v Bazovici«, ki bo obeležil dogodke izpred 80 let, ko so na travniku pri Bazovici pod streli fašistične soldateske padli štirje bazoviški junaki. Film, ki nastaja pod režisersko taktirko Tuga Štiglica in po scenariju Jadrana Strleta, bo osvetlil zgodovinsko ozadje antifašističnega boja, ki je privedlo do tega tragičnega dogodka, in njegove glavne akterje.

Izdelava peklenskega stroja na Baču

Snemalna ekipa je nekaj prizorov o izdelavi in prevozu t. i. peklenskega stroja posnela tudi na Baču, in sicer na žagi v lasti **Antona Kirna** in v kovačiji **Stanislava Šenkinca**.

V začetku leta 1930 je namreč **Alojz Valenčič** v Urbančičevi delavnici na Baču organiziral in pomagal pri izdelavi dveh peklenskih strojev iz italijanskih granat. Peklenski stroj so **Fran Marušič**, **Ferdo Bidovec** in **Zvonimir Miloš** prvič uporabili za demonstrativno razstrelitev svetilnika zmage 6. januarja 1930 v Trstu, drugič pa so bombo podstavili 10. februarja 1930 na uredništvu fašističnega lista Il Popolo di Trieste.

Pri izdelavi peklenskega stroja je



Prizor iz filma, v katerem Alojz Valenčič, Anton Oblak in Alojz Urbančič izdelujejo peklenski stroj

sodeloval tudi stari oče **Bernarda Oblaka** iz Bača, po domače **Ročko**, ki je o teh dogodkih po pripovedovanju svoje stare matere spregovoril tudi v filmu. »Stari oče, **Alojz Oblak**, se je na Bač preselil iz Postojne in je kot strojnik delal na žagi **Alojza Urbančiča**. Kot zaveden rodoljub se je vključil v tako imenovan gibanje Borba. Skupaj z Alojzom Urbančičem, lastnikom žage na Baču, in njegovim bratrancem Alojzom Valenčičem so tvorili prvo trojko takratne borbe v teh krajih. Tako so tudi pristopili k izdelovanju peklenskih naprav. Peklenski stroj je bil približno 25 cen-

timetrov dolg valj, v katerem je bil eksploziv in vrvcva, katere dolžina je označevala čas eksplozije. Eksploziv so menda dobili iz starih granat ali ročnih bomb. Nekaj so improvizirali in naredili, kar se je pač dalo,« je pojasnil Oblak.

Prvo napravo so izdelali januarja 1930 in jo postavili kot opomin na svetilnik zmage v Trstu. Fašisti niso prišli na sled ustvarjalcem. Drugo so odnesli v Trst na časopisno podjetje Il Popolo di Trieste, ki je bilo sovražno nastrojeno do Slovencev. »Ker pa prenos bombe ni bil enostaven, se je Valenčič domislil, da jo bo kot trgovec na Urbančičevi žagi odnesel skupaj z denarjem, ki ga je odpeljal v Trst na banko. Urbančič je pod pretvezo, da nosi veliko količino denarja na banko in da ga ne bi napadli banditi, prosil za spremstvo dveh karabinerjev in tako preprečil pregled tovora na mitnici. Bombo je na banki v Trstu sprejel Marušič, nakar sta jo s Bidovcem odnesla na Il Popolo,« pripoveduje Oblak.

Peklenski stroj naj bi sicer imel zgolj zastraševalni učinek, vendar je po nesrečnem spletu okoliščin v eksploziji na časopisnem podjetju umrl novinar, kar je povzročilo temeljito policijsko preiskavo in množične aretacije. Valenčiča so prijeli in ga zaprli. Kljub zverinskemu mučenju je zanimal vse obtožbe in tako preprečil širjenje aretacij na Pivško. Posebno fašistično sodišče za zaščito države ga je



Nekaj prizorov so posneli tudi na žagi v lasti Antona Kirna z Bača, ki je podobna tisti, ki jo je leta 1930 posedoval Alojz Urbančič

TUDI NA BISTRIŠKEM



Bernard Oblak - Ročko v pogovoru z režiserjem Tugom Štiglicem (desno) in scenaristom Jadranom Sterletom (levo)



Prizor aretacije Alojza Valenčiča, ki so ga posneli pred kovačijo Stanislava Šenkinca na Baču

na prvem tržaškem procesu septembra 1930 obsodilo na smrt skupaj s F. Marušičem, F. Bidovcem in Z. Milošem. Drugi obtoženi so bili obsojeni na 2,5 do 30 let ječe, dva pa oproščena. Ustreljen je bil 6. septembra 1930 na bazoviški gmajni. Pozneje so, po pripovedovanju Oblaka, prišli tudi na sled Urbančiču in A. Oblaku in ju zaprli. S tem pa so se aretacije končale. »Na to sem zelo ponosen, saj so se tu izdaje končale,« je dejal Oblak.

Po bazoviških žrtvah se je poimenovala 18. brigada NOV in POS – Bazoviška. Leta 1945 so pri Bazovici odkrili spomenik žrtvam (po načrtu arh. F. Kosovela), drugi spomenik stoji na pokopališču pri Sv. Ani, kjer je pokopan Valenčič. Leta 1969 pa je Valenčič poleg Miroslava Vilharja in Toneta Tomšiča dobil spomenik tudi v Knežaku (po načrtu arh. Vlaste Baraga).

Velik prispevek domačinov

Film, ki nastaja v produkciji Studia Vrtinec iz Novega mesta in Uredništva dokumentarnih filmov, so poleg Bača snemali še v Bazovici in Lokvi – tu so posneli letošnjo proslavo in spomenik ter ustrelitev žrtev in prevoz na strelišče, v Vipavi so posneli sojenje, zapore pa v Ljubljani. Kot je povedal režiser **Tugo Štiglic**, bo film

dokončan do konca januarja, potem pa bo sledilo iskanje termina za predvajanje na nacionalni televiziji. Po besedah producenta **Primoža Kastelica** naj bi sledila tudi predvajanja na terenu, kjer so film snemali. Pisec scenarija **Jadran Sterle** je poudaril, da gre za domoljubni film, s katerim je želel ohraniti in obuditi spomin na te krute čase diktature, ki že počasi bledijo, obenem pa je film tudi pozv k strpnosti in sodelovanju med narodi.

Projekt se financira prek razpisa ministrstva za kulturo, kjer so dobili četrtno sredstev. Ker pa gre za niz-

koproračunski film, so v nastajanje filma vključili tudi domačine, prijatelje in znance, ki so nastopili v igranih prizorih.

Med njimi so tudi domačini z Bača: Anton Kirn, ki je za snemanje odstopil svojo žago, je hkrati nastopil tudi kot garteris na takratni žagi Alojza Urbančiča, **Marko Kirn** je odigral vlogo karabinjerja pri aretaciji Alojza Valenčiča, v kovačiji Stanislava Šenkinca so posneli prizor izdelave peklenskega stroja, **Izidor Rolih** iz Vrbova, sicer član Moto kluba Bistrca, pa je za snemanje odstopil svoj starodobnik Fiat balillo. III

Alojz Valenčič, bazoviška žrtev, je bil rojen 9. septembra 1896 v Trstu mamelemu trgovcu Francu in Ivani (r. Urbančič). Šolal se je v Trstu in pomagal v trgovini staršem, leta 1914 je bil poklican v vojsko in na ruski fronti ranjen. Po vojni se je (verjetno 1918) zaposlil kot prokurist v lesni tovarni svojega strica Alojza Urbančiča na Baču pri Knežaku, kjer je bil nekaj časa občinski podžupan. Kmalu po požigu Narodnega doma v Trstu (1920) se je pridružil slovenski ilegalni organizaciji na Pivškem, ki se je spontano osnovala za aktivni boj proti fašističnemu raznarodovanju slovensko-hrvaške narodnostne skupnosti na Primorskem in v Istri. Ob združitvi vseh primorskih in istrskih ilegalnih skupin v narodnorevolucionarno organizacijo TIGR (1927) je z **Jožetom Vadjalcom** vodil delo VI. srenje (pivške), ki je pripadala tržaškemu delu organizacije in je imela predvsem nalogo prenašati protifašistično literaturo, strelivo in orožje, skrbeti za prehode ilegalcev in za beg preganjanih protifašistov čez italijansko mejo. Pomemben člen v tej verigi je bil prav Valenčič, ki je poslovno mnogo potoval ter za prikrivanje svojega ilegalnega dela vzdrževal dobre odnose s fašističnimi oblastmi.

IZGRADNJA KANALIZACIJE IN ČISTILNE NAPRAVE V HRUŠICI

Občina Ilirska Bistrica namerava v prihodnjem letu v naselju Hrušica urediti sistem odvodnjavanja in čiščenja odpadnih voda z izgradnjo čistilne naprave. Naložba zajema izgradnjo čistilne naprave zmogljivosti 350 populacijskih enot, izgradnjo fekalne kanalizacije v skupni dolžini 3700 metrov ter obnovo in ureditev meteorne kanalizacije v dolžini 1500 metrov.

V Hrušici namreč še nimajo urejene kanalizacije. Fekalne vode so trenutno speljane v greznice z nekontroliranimi izpusti v odprte jaške ali podtalje. Strešne meteorne vode pa so speljane v vodnjake ali pa se prosto razlivajo po površini terena, prav tako se prosto razlivajo tudi meteorne vode z vaških ulic.

Izgradnja kanalizacije s čistilno napravo za čiščenje komunalnih odpadnih vod v Hrušici je širšega družbenega pomena, saj jo narekuje Nacionalni program varstva okolja in zakonski akti, ki urejajo varstvo okolja in emisije pri odvajanju odpadnih vod iz čistilnih naprav. Glede na to, da naselje leži v vodovarstvenem območju porečja reke Rižane, je po-



membno urediti ustrezno odvajanje in čiščenje komunalnih vod na tem območju, kar bo prispevalo k zmanjšanju obremenjevanja okolja in razvoju ostalih dejavnosti.

Cilji projekta so izboljšanje ekološkega stanja porečja Rižane, izvajanje strateške usmeritve države na področju komunalne infrastrukture, zmanjševanje emisij v vode iz komunalnih virov onesnaževanja, izločanje biološko razgradljivih in nevarnih odpadkov, varovanje in zaščita vodnih virov, sanacija virov

onesnaževanja iz naselij in izboljšanje kakovosti življenja na tem območju.

Pogodbena vrednost naložbe znaša 686.000 evrov in se financira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 80 odstotkov, preostanek sredstev pa zagotavlja Občina Ilirska Bistrica.

Na razpis za izvajanje del, ki je bil objavljen letos aprila, se je prijavilo deset ponudnikov, med katerimi je bil kot najugodnejši izbrano podjetje Godina, d.o.o., iz Slop pri Kozini. Projektno dokumentacijo je izdelalo podjetje Krasinvest, d.o.o., iz Sežane.

Pri naložbi gre za nadaljevanje projekta iz leta 2004, ko se je začela izgradnja kanala I. faze. Leta 2007 je bila izdelana projektna dokumentacija za II. fazo, za katero je gradbeno dovoljenje Občina pridobila leta 2008, vendar je bila takrat poraba evropskih sredstev začasno zamrznjena, saj se je program zaradi pri-
tožb neizbranih izvajalcev iztekel. III

Za vse živali ni dovolj domov. BODI DEL REŠITVE, NE PROBLEMA.

STERILIZIRAJ. KASTRIRAJ. POSVAJAJ.

Dejstva so, da:

- Sta sterilizacija in kastracija cenejši od stroškov, ki jih imamo z mladiči;
- Poseg zmanjša tveganje za vrsto bolezni (npr. raka na seskih in rodilih);
- Sterilizirane in kastrirane živali so bolj zdrave, saj niso izpostavljene spolno prenosljivim boleznim ter so manj izčrpane zaradi neprestanega parjenja in kotitev;
- V idealnih pogojih lahko en mačji samec in ena samica, ki se sedem let neovirano plodita, skupaj s svojim potomstvom "proizvedeta" 420.000 mačk.
- Zakon prepoveduje uboj živali in določa skrbniku osamitev, kontracepcijo oz. sterilizacijo ali kastracijo svoje živali in s tem preprečitev rojstva neželenih živali;
- Ogromno živali na cesti v mukah pogine;
- Preveč jih je, domov pa premalo – ne zmanjšujte možnosti posvojitve živalim v zavetiščih in društvih s tem, da dovoljujete vedno znova nova in nova legla.

Otvoritev poslovalnice Generalni zavarovalnice

V petek 19.11.2010, je vrata odprla nova poslovalnica Generalni zavarovalnice v Ilirski Bistrici na Cankarjevi ulici 2. Pisarna se nahaja v prostorih nekdanje menjalnice Ilirika. Ob tej priložnosti vam želimo vesele praznike in vas vljudno vabimo, da nas obiščete.

USTANOVNA SEJA ILIRSKOBISTRIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA



Po lokalnih volitvah se je novoizvoljeni občinski svet 11. novembra sestel na prvi konstitutivni seji, na kateri so potrdili mandate svetnikov in župana ter formirali novo komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Novi občinski svet sestavljajo dva predstavnika Liste Vojka Tomšiča (**Vojko Tomšič** in **Sebastijan Ferlež**), dva predstavnika LDS (**Igor Batista** in **Anton Frank**), predstavnica Zares **Jerica Strle**, dva predstavnika Mladega foruma Šajeta (**Rok Jenko** in **Ivo Tijan**), trije predstavniki SD (**Emil Rojc**, **Vlado Hrvat** in **Zora Anuša Balazs**), dva predstavnika Neodvisne liste – Skupaj naprej (**Primož Rojc** in **Zdravko Kirn**), trije pred-

stavniki Liste neodvisnih občanov krajevnih skupnosti (**Anton Šenkinc**, **Vojko Mihelj** in **Tjaša Logar Vrh**), trije predstavniki SDS (**Dušan Grbec**, **Robert Ujčič** in **Barbara Kogovšek**), trije predstavniki DeSUS (**Sonja Koren Čeligoj**, **Ivan Simčič** in **Danica Novak Jurač**), predstavnik SLS **Rudolf Celin** in predstavnik Zveze za Primorsko **Alojz Bubnič**. Zaradi nezdržljivosti svetniške in županske funkcije pa bo župana **Emila Rojca** nadomestil naslednji na listi SD, to je **Borut Rojc**.

V nadaljevanju so svetniki izglasovali člane komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Večina, 12 od 23 svetnikov, je podprla predlog župana **Emila Rojca** in

svetnika **Roka Jenka**, ki sta za člane komisije predlagala **Dušana Grbca** (SDS), **Zoro Anuša Balazs** (SD), **Vojka Tomšiča** (Lista Vojka Tomšiča), **Roka Jenka** (Mladi forum Šajeta) in **Igorja Batisto** (LDS).

Svetniška skupina DeSUS je sicer predlagala, da bi komisijo sestavili glede na dosežene rezultate na volitvah (sestavljali bi jo **Dušan Grbec** (SDS), **Sonja Koren Čeligoj** (DeSUS), **Vlado Hrvat** (SD), **Anton Šenkinc** (Lista neodvisnih občanov krajevnih skupnosti) in **Primož Rojc** (Neodvisna lista Skupaj naprej) in s tem upoštevali demokratično voljo občanov in občanov, vendar njihov predlog ni dobil podpore med svetniki. III

OBČINSKI ODBOR SDS ILIRSKA BISTRICA PREVETRILO VODSTVO

V ponedeljek, 15. novembra, je bila v Gasilskem domu v Vrbovem sklicana delovna konferenca Občinskega odbora stranke SDS Ilirska Bistrica.

Na konferenci so člani in članice prevetрили članstvo v izvršilnem odboru ter izvolili novo vodstvo odbora. Dosedanji predsednik **Dušan Grbec** je zaradi preobsežnega dela prepustil svoje predsedniško mesto **Dejanu Baši**. Prepričan je, da mu bo kot predsedniku primorske regije SDS ter vodji svetniške skupine SDS Ilirska Bistrica uspelo lažje opravljati svoje naloge v občinskem svetu.

Izvoljena sta bila tudi 11-članski izvršilni odbor OO SDS in 5-članski nadzorni odbor OO SDS. V izvršilni

odbor so bili izvoljeni: **Mirjam Francetič**, **Aleksander Abram**, **Jožica Rojc Rutar**, **Miha Ambrožič**, **Robert Novak**, **Patrik Križman**, **Klemen Štefančič**, **Mirko Mršnik**, **Stojan Volk**, **Antonija Lavrenčič** in **Dušan Grbec**.

Na prvi konstitutivni seji IO SDS Ilirska Bistrica je bil za podpredsednika izvoljen **Dušan Grbec** z vsemi pooblastili predsednika v skladu s statutom stranke SDS. Tajnica IO SDS Ilirska Bistrica je postala **Mirjam Francetič**.

Novi predsednik OO SDS Ilirska Bistrica **Dejan Baša** je po izvolitvi dejal: »Posvetili se bomo povezovanju znotraj stranke ter gradili na njeni prepoznavnosti. Usmerili se bomo predvsem v izvedbo programa, ki

smo si ga zadali na letošnjih lokalnih volitvah ter s tem razvijali našo občino. Naša pomembna naloga je tudi takoj začeti z aktivnostmi na priprave za državnoborske volitve.«

Ker želimo, da postane Ilirska Bistrica občina, kjer se bomo vsi dobro počutili, ste k sodelovanju povabljeni vsi, ki želite delati dobro za naš kraj. **III Dejan Baša**, predsednik OO SDS Ilirska Bistrica

Vaše prispevke nam lahko pošljete do 20. v mesecu na e-naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si.

STALIŠČE KRAJEVNE SKUPNOSTI ILIRSKA BISTRICA DO OBRATOVANJA BIOPLINSKE NAPRAVE V ILIRSKI BISTRICI

Znano je, da se je investitor Bio Futura, d. o. o., iz Trzina odločil leta 2007 za izgradnjo bioplinske naprave (v nadaljevanju BP-N) na lokaciji čistilne naprave bivše tovarne organskih kislin (TOK) v Ilirski Bistrici. S tem namenom je odkupil postrojenje in zemljišče navedene čistilne naprave.

Bioplinska naprava je zgrajena za pridobivanje električne in toplotne energije z energentom bioplinom, pridobljenim iz raznovrstnih organskih odpadkov, kot so: rastlinski odpadki, gnoj in gnojevka, organski kuhinjski odpadki, vsebnost prebavil, biološki in organski odpadki iz industrije, mulj iz komunalnih čistilnih naprav, kri in odpadki pri predelavi mesa. Vzoredni produkt navedenega tehnološkega procesa je bioplinsko blato, namenjen uporabi v kmetijstvu kot tekoče biološko gnojilo.

Investitor je pridobil gradbeno dovoljenje za izgradnjo BP-N od upravne enote v Ilirski Bistrici.

Krajevna skupnost Ilirska Bistrica (v nadaljevanju KS) je v okviru svojih pristojnosti in možnosti pristopila k obravnavi te problematike, ki je za mesto Ilirska Bistrica in širše občinsko območje izredno pomembna za ohranjanje primernega življenjskega okolja.

Pojasniti želimo, da ob postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja KS sploh ni bila obveščena. O zadevi smo izvedeli, ko je bilo gradbeno dovoljenje že izdano in ni bilo več mogoče ugovarjati. Čeprav so nam pojasnili, da nismo stranka v postopku, pa prav gotovo imamo kot neposredna lokalna skupnost nedvomno pravico skrbeti in zahtevati, da investicije na naših lokacijah ne vplivajo na zdravo okolje. Zato smo se odločili, da vsaj sedaj pred zaključkom investicije (BP-N je v poskusnem obratovanju) opozorimo vse odgovorne, da mora biti z izdanim uporabnim dovoljenjem za BP-N zagotovljeno strokovno zanesljivo in kakovostno obratovanje BP-N skladno z vsemi predpisi.

Vse odgovorne (Upravna enota Ilirska Bistrica, ARSO, Občina Ilirska Bistrica, soglasodajalci in ostale soodgovorne institucije) pozivamo, da se vključijo in dosežejo popolno spoštovanje investitorja in vseh izvajalcev pri izgradnji BP-N.

Pri tem vsem odgovornim posredujemo nekaj vprašanj, pomislov oz. opozoril.

- V primeru izpada proizvodnje električne energije ne bo napajanja v električno omrežje. Ali bodo s tem možni negativni vplivi na okolje (stalni dovoz surovin – nastanek vi-

škov v proizvodnem procesu ...)?

- Kaj bo z viškom toplotne energije, ki je predviden za napajanje okolice? Kot je znano, trenutno še ni v izgradnji energetska povezava s potencialnimi uporabniki. Ali bo "odliv" toplote v reko Reko?
- Kako bo zagotovljeno, da bo digestorski ostanek (bioplinsko blato), ki naj bi se uporabljalo v kmetijstvu kot tekoče biološko gnojilo, absolutno neoporečno tudi glede navedenih možnosti okužb?
- Zanesljivo mora biti zagotovljena higienizacija organskih odpadkov, ki se bodo uporabljali v BP-N.
- Absolutno mora biti zagotovljeno, da pri obratovanju BP-N ne bo prihajalo do izpustov v okolje neprijaznih in škodljivih plinov ter s tem smradu, kar bi zelo vplivalo na okolico, jo degradiralo.
- Zagotoviti je treba, da naprava ne bo povzročala hrupa, sploh pa da ne bo preseгла predpisanih dovoljenih vrednosti, kar še posebno velja za zunaj vgrajen oz. postavljen plinski motor-generator.
- Zagotoviti je treba, da ne bi prišlo do negativnih vplivov (izpustov odpadnih vod mulja ali podobnega) v reko Reko, saj je BP-N na vodovplivnem območju parka Škocijanske jame.
- Zagotoviti je treba dosledno urejen dovoz bioloških odpadkov in odvoz biološkega gnojila.
- Opredeliti in zagotoviti je treba dosleden režim obratovanja BP-N in preprečiti negativni vpliv na okolje v primeru morebitnih okvar ter po potrebi zagotoviti zaustavitev delovanja BP-N.
- Zaradi navedenega je pred izdajo uporabnega dovoljenja obvezno poleg ostalih potrebnih listin pridobiti okoljevarstveno dovoljenje agencije RS za okolje, ki mora upoštevati, da so vse potrebne meritve in moritoringi pri polni obremenitvi v skladu s predpisi.
- Zagotoviti je treba vse ostale tehnološko-tehnične rešitve in pogoje obratovanja BP-N, ki v tem zapisu niso navedeni (kot nestrokovnjaki jih v svetu KS ne poznamo), da bo BP-N delovala tako kot zahteva stroka.
- Zagotoviti je treba pravilno delovanje BP-N in varnostne bakle pri izgorevanju viška plina, da ne bi nastali neželeni vplivi na okolico. Po nekaterih novjših strokovnih spoznanjih se pri delovanju plinskih motorjev pojavlja tudi zelo problematičen formaldehid, ki je zelo škodljiv (karcinogen).
- Izvajanje monitoringov pri obratova-

nju BP-N mora postati redno in po potrebi tudi pogostejše ter obvezujoče.

- BP-N, ki uporablja kot substrat živalske stranske proizvode (gnojevko, klavniške odpadke ...) potrebuje odobritev Veterinarske uprave RS, ki je predpogoj za pridobitev dovoljenja za obratovanje, ki ga izda Ministrstvo za okolje in prostor.

V KS menimo, da so bili občinska uprava z županom in Občinski svet zavedeni, ko je investitor kot vzorčno bioplinarno predstavil kmetijsko bioplinarno. Delovanje načrtovane BP-N v Ilirski Bistrici je glede na vstopne odpadke tehnološko precej bolj zahtevno in rizično. Kakovost tekočega biološkega odpadka je manj primerna za gnojenje kmetijskih zemljišč, kot je to pri kmetijskih bioplinarnah, ki za svoje obratovanje uporabljajo gnojevko in koruzo.

Nenadzorovan izpust iz BP-N, izcedne vode kmetijskih zemljišč, gnojenih z neustrezno predelanim tekočim gnojilom, ali tehnološka nesreča v BP-N, glede na to da naprava nima ustrezno velikih lovilnih skled, lahko povzroči ekološko nesrečo večjih razsežnosti s težko popravljivimi posledicami za okolje in Škocijanske jame.

KS zahteva, da odgovorni pred izdajo uporabnega dovoljenja upoštevajo zgornja dejstva in od investitorja zahtevajo, da ima BP-N v Ilirski Bistrici vse najnovejše naprave za zmanjšanje izpustov ter da bodo izpusti v omočju normativov, ki veljajo v EU. KS od investitorja zahteva javno dostopen stalni monitoring izpustnih plinov.

Glede na vse navedeno opozarjamo in pozivamo investitorja, projektante in izvajalce, da z vso odgovornostjo zaključijo to investicijo in da zagotovijo da bo BP-N zgrajena in delovala skladno z vsemi tehničnimi in okoljevarstvenimi predpisi in da bo trajno delovala v skladu z ekološkimi standardi.

Občani KS Ilirska Bistrica in širše okolice imamo vse pravice, da živimo v zdravem okolju. Nikakor ne želimo, da bi morali z drugimi prisilnimi aktivnostmi, tudi z zaporami ceste, iskati svoje pravice. Ta naprava nikakor ni bila potrebna našemu okolju, dovolj smo imeli in žal še imamo smradu iz odlagališča industrijskih odpadkov Globovnik, saj določena korist od BP-N zdaleč ne odtehta kakovosti našega okolja, pač pa koristi le kapitalu. Le do okolja prijazno delovanje bioplinske naprave nas bo zadovoljilo. **III Krajevna skupnost Ilirska Bistrica**

PRESTIŽNI PRIZNANJI ZA DOMAČA GOSTINCA

Po besedah prof. dr. Janeza Bogataja, etnologa in pisca številnih knjig o gastronomiji in kulturni dediščini, ima festivalska prireditev Sladka Istra posebno mesto v prizadevanjih Slovenije za njeno kulinarčno in gastronomsko razpoznavnost. V času trajanja prireditve, ki sta jo letošnjega septembra organizirala MO Koper in ZKD MO Koper, so bile organizirane številne delavnice in tekmovanja. Za nas je bilo zagotovo najbolj zanimivo tekmovanje za naj torto Sladke Istre 2010, saj je Gostilna Pod gradom iz Gornje Bitnje v hudi konkurenci dosegla odlično tretje mesto.

V času od 14. do 16. novembra pa je v Portorožu potekalo 3. Strokovno srečanje gostincev, ki sta ga organizirala Sekcija za gostinstvo in turizem Obrtno podjetniške zbornice Slovenije in Obrtno podjetniško izobraževalno središče. Osrednji del dogodka, ki se je odvijal v po-



Dobitniki priznanj za kakovost gostinske ponudbe (peta z desne je ga. Nataša Frank, Gostilna Pod gradom) v družbi predsednika Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, g. Štefana Pavljinka, in predsednika Sekcije za gostinstvo in turizem OZS, g. Matjaža Mateta.

nedeljek, 15. novembra 2010, je bil namenjen strokovnemu posvetu na temo preprečevanja sive ekonomije in uvedbe davčnih blagajn ter slovesni podelitvi priznanj. Znak kakovosti v gostinstvu za leto 2010 je prejela Gostilna pod gradom iz

Gornje Bitnje in tako postala druga dobitnica tega prestižnega priznanja na Ilirskobistriškem (doslej se je z njim ponašala le Gostilna - picerija Škorpion iz Rečice).

Čestitamo! **III Območna obrtno-podjetniška zbornica Ilirska Bistrica**

DOMAČI ČEBELARJI USPEŠNI NA SVETOVNEM OCENJEVANJU MEDOV IN MEDENIH PIJAČ



Konec septembra je v Mariboru v okviru Foruma o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov potekala sklepna prireditev svetovnega tekmovanja za najboljše medene pijače. Maribor – slovenska zibelka sodobne priprave medenih pijač – je tako v dobrih desetih letih že dosegel polnoletnost in postal svetovna prestolnica medenih pijač.

Na prvem tovrstnem svetovnem ocenjevanju je sodelovalo 63 vzorcev različnih medenih pijač. Na tekmovanju za najboljše medene pijače pa so s svojimi vzorci sodelovale še Hrvaška, Srbija in Slovaška.

Tekmovanje je potekalo v petih kategorijah pijač: medica z 28 vzorci, medeni liker z 11 vzorci, medeni liker z dodatki z 9 vzorci, medeno žganje s 4 vzorci in peneča medica z 11 vzorci.

Pri izvedbi ocenjevanja medenih pijač so sodelovali strokovnjaki iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Slovenije, enota Maribor, in sicer: vodja laboratorija za analizo **Leonida Gregorič** in predsednika ocenjevalnih komisij, **Andrej Soršak**, za ocenjevanje medenega žganja, medenega likerja ter medenega likerja z dodatki, in mag. **Anton Vodovnik**, za ocenjevanje medice in peneče medice. V obeh komisijah so sodelovali tudi ocenjevalci iz tujine (BIH, Avstrija). Iz domačega kraja se je tekmovanja udeležil čebelar **Rudi Šuštar** in domov odnesel srebrno priznanje za medeni liker z dodatki.

Sočasno je potekalo tudi ocenjevanje medov v okviru svetovnega tekmovanja za najboljši med, katerega sklepna prireditev z razglasitvijo rezultatov je bila v petek, 1. 10. 2010, v Semiču. Svetovno ocenjevanje za najboljši med je vodil **Stanislav Plut**, predsednica ocenjevalne komisije pa je bila prof. dr. **Anamarija Plestenjak**. Ocenjevalno komisijo je sestavljalo 21 ocenjevalcev, od tega jih je 11 domačih preskuševalcev medu ter 10 iz drugih držav. Na ocenjevanje je prispelo 280 vzorcev medu iz 14 držav. Od tega je bilo 80 odstotkov vzorcev medu iz Slovenije in 20 odstotkov iz drugih držav. Največ je bilo vzorcev cvetličnega in gozdnega medu, sledijo pa še vzorci akacijevnega, kostanjevega, lipovega, hojinega ter smrekinega medu. Iz domačega čebelarskega društva Anton Žnideršič sta na ocenjevanje poslala vzorce tudi **Jugoslav Logar** in **Zorko Šabec**, ki sta za cvetlična medova prejela srebrno priznanje. Naslov absolutnega prvaka pa si je z akacijevim medom prislužil čebelar **Ivan Kožič** iz Hrvaške. **III**

LAS DRUŠTVO ZA RAZVOJ PODEŽELJA MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM V EU PARLAMENTU

12. novembra 2010 je v Centru Albert Borschette v Bruslju potekala razširjena 5. seja LEADER Sub-committee, ki je sicer organ Evropske komisije, ustanovljen za spremljanje izvajanja programa LEADER in ga sestavljajo člani iz vseh članic EU (ministrstva, organizacije in združenja na področju razvoja podeželja, nacionalne mreže za podeželje). Poleg stalnih članov LEADER Sub-committee, Brede Kovačič in Mateja Štepca z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter predstavnika PREPARE Networka Gorana Šostrarja, so bili na tokratno sejo vabljeni tudi predstavniki Lokalnih akcijskih skupin (LAS) iz vsake države članice, tako da je slovenske LAS poleg Gorana Šostrarja (LAS Prlekije) zastopal tudi strokovni vodja LAS Društva za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom (DRPSN) Aleš Zidar.

Razlog za organizacijo razširjene seje LEADER Sub-committee-a je bila predstavitev dosedanjega izvajanja programa LEADER v EU in pridobivanje informacij neposredno od LAS, kar se je izkazalo za odlično potezo. Predstavniki LAS so bili namreč zelo aktivni v razpravi in so opozorili na precej pomanjkljivosti izvajanja programa LEADER v svojih državah ter posredovali kar nekaj predlogov za boljše in hitreje črpanje sredstev programa.

Na seji so bila predstavljena poročila treh delovnih skupin o dosedanjem izvajanju programa LEADER, in sicer na teme: Izvajanje pristopa LEADER, Ohranjanje inovativnega in raziskovalnega značaja programa LEADER (identificirane težave in primeri dobrih praks) ter Izvajanje projektov sodelovanja.



V razpravi so vsi udeleženci pohvalili pripravljeno gradivo za sejo in možnost sodelovanja predstavnikov LAS, ugotovilo pa se je tudi, da so problemi izvajanja programa LEADER več ali manj povsem enaki v vsej Evropi. V EU sicer trenutno deluje 2192 LAS (vseh LAS še ni izbranih v Italiji, Cipru, Romuniji in Bolgariji), ki so zaradi zelo strogih pogojev črpanja sredstev izkoristile le majhen odstotek vseh sredstev v finančnem obdobju 200–2013. Po podatkih EU je Slovenija do sedaj izkoristila le dobrih 14 % vseh sredstev, vendar je s tem pri samem vrhu uspešnosti. Za primerjavo – Francija in Italija sta doslej izkoristili le okoli 1 % vseh sredstev, kar je gotovo premalo za uspešno oceno izvajanja programa. Sicer pa lahko več informacij o izvajanju programa Leader dobite na spletni strani <http://enrd.ec.europa.eu/>.

Skupni vtis udeležencev sestanka je

bil prav gotovo pozitiven, saj so se imeli možnost iz prve roke seznaniti s problemi izvajanja programa LEADER v EU in osebno primerjati delovanje naših LAS z ostalimi. Kljub vsem težavam, ki jih imajo slovenske LAS z izvajanjem programa LEADER, pa je pomembna ugotovitev, da smo v primerjavi z ostalimi članicami EU zelo uspešni. **III Aleš Zidar**

LAS Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom vas v decembru vabi na naslednje tržnice:

- **01.12.2010:** Ilirska Bistrica – sejemska tržnica na Placu
- **05.12.2010:** Ilirska Bistrica (na Placu) – Miklavževa tržnica – od 14. do 17. ure
- **11.12.2010:** Ilirska Bistrica – redna, božična in boljša tržnica na Placu – od 8. do 16. ure – dodatni program, delavnice
- **16.12.2010:** Ilirska Bistrica – sejemska tržnica na Placu – dopoldne
- **29.12.2010:** Ilirska Bistrica (na Placu) – novoletna tržnica, Dedek Mraz – od 15. do 17. ure (v primeru slabega vremena v šotoru na Žabovci)

Še posebej so vabljeni vsi tisti, ki bi želeli sodelovati na boljši tržnici v soboto, 11.12.2010, da se prijavijo do 9.12.2010 na telefon 031 339 789.

DEMETRA

OBIŠČITE NAS V NAŠI TRGOVINI

Gregorčičeva cesta 21a, 6250 ILIRSKA BISTRICA
Tel: 05/714-43-33
GSM: 041/523-889
E-pošta: demetra@mail.si
<http://demetra.freehost386.com/>



V DECEMBRU - UGODNA CENA ANTIFRIZA IN OLJA

Antifriz koncentrat 4 l	10,90 €	Olje za motor 15W-40 10 l	25,40 €
Antifriz koncentrat 1 l	2,90 €	Olje za verige motornih žag 4 l	10,30 €
Čistilo za stekla -30° 1 l	1,50 €		

PREVIDNO TUDI PRI IZBIRI IZVAJALCA GOZDARSKIH DEL

»Sečnjo, spravilo lesa, gojitvena in varstvena dela v zasebnih gozdovih izvajamo strokovno in poceni. Vsa dela opravimo načrtno, v dogovorjenih rokih in v skladu s konceptom trajnostnega in sonaravnega gospodarjenja z gozdovi ...«

Vse več ponudnikov gozdarskih storitev takole na svetovnem spletu oglašča svojo ponudbo. Ko se lastnik gozda, ki nima namena sam izvajati gozdarskih del v svojem gozdu, odloča med različnimi izvajalci, velja slediti podobnim načelom kot pri izbiri kakršnegakoli izvajalca obrtniških del. Vse je lepo in prav, če se lahko glede sečnje oz. gojitvenih del korektno dogovorite ter jih izvajalec izvede brez zapletov in v skladu s predpisi.

Bolj pa je problematično, če gozdarji zaposleni na ZGS na terenu ugotovimo, da ni vse tako, kot bi moralo biti. O nedovoljenih sečnjah, neurejenih sečiščih ali gozdnih prometnicah, pritožbah s strani sosedov moramo obvestiti gozdarskega inšpektorja.

Takrat je lastnik gozda, v katerem se je sekalo, prvi poklican na zaslišanje. V kolikor nima nobenih dokazil (dokumentov), da je z izvajalcem podpisal pogodbo o sečnji, spravilu ali celo prodaji lesa, je po navadi sam kriv za nastalo škodo. Če je za izvedbo najel »iznajdljivega« izvajalca, lastniku vsi ustni dogovori z izvajalcem ne bodo pomagali prav nič v zagovoru pred inšpektorjem. Na koncu to pomeni, da mora lastnik najprej plačati kazen za prekršek, potem pa še sanirati nastalo škodo, kar pomeni dodaten strošek zanj.

Zato naj lastnik po lastni presoji sklene pogodbo z izvajalcem. Znak, da je izvajalec ne želi podpisati, je jasno opozorilo, s kakšnim človekom/podjetjem ima lastnik opravka. V kolikor pa bo izvajalec zahteval dopolnitve k pogodbi, pa se vseeno posvetujte, kaj od dopolnitev je smiselno upoštevati oziroma *kam pes taco moli*. Opozorili bi vas radi na nekaj podrobnosti, ki naj jih pogodba vsebuje.

Pomemben podatek v pogodbi je številka parcele, kjer se bo izvajala sečnja. V pogodbo lahko tudi zapišete številko odločbe, ki dovoljuje posek drevja. Odločbo mora izdati



Zavod za gozdove Slovenije, lastnik gozda pa lahko prejme od revirnega gozdarja tudi odkazilni manual, ki bo tudi v pomoč pri dogovarjanju glede cene za storitev.

Praviloma bi se moral lastnik gozda že pred začetkom del dogovoriti s sosedi o možnosti uporabe gozdnih vlak in rampnih prostorov. Po navadi to ni izvajalčevo delo.

Praktično je, da v pogodbi piše, da se izvajalec zavezuje, da bo vsa dela sečnje, spravila in druga dela, ki se nanašajo na predmet pogodbe, opravil vestno, strokovno ter v skladu z zakonodajo. S tem je lastnik vso krivdo za slabo opravljeno delo, nepospravljeno sečišče, nesanirane vlake ipd. prevzel na izvajalca.

Predmet pogodbe so tudi pogoji sečnje in spravila. Gre za čas izvedbe, rok izvedbe, vremenske pogoje, ko naj se sečnja ne bi izvajala, uporabo gozdnih vlak in rampnih prostorov, stroške sečnje in spravila.

Les lahko tudi prodate istemu podjetju. Prednost v tem primeru je, da lahko izposlujete nižje stroške za sečnjo ali spravilo ali, po drugi strani, boljše cene za prodani les. Pomanjkljivost tega načina je, da morate zahtevati, da ste zraven v ob nakladanju lesa na tovornjak, da lahko nadzorujete količino posekanega lesa.

Vsekakor je dobro, da sortimentacijo lesa po kakovostnih razredih določite na podlagi skupnega pre-

vzema lesa. S tem kontrolirate tako količino kot tudi kakovost lesa.

V pogodbi lahko določite tudi cene posameznih sortimentov po kakovostnih razredih. Če bi cene lesa začele padati, kar se po navadi začne dogajati spomladi, je lastniku vseeno, kdaj se vrši sečnja in odkup lesa. Slabost tega načina je, da se lahko na tržišču naredi niša in bi se lahko določen sortiment bistveno bolje prodal, kar pa je zabetonirano ceno v pogodbi nemogoče.

Razmisliti je potrebno tudi, kako bo lastnik gozda ukrepal v primeru plačilne nediscipline. Problem nastane, ko izvajalec del in kupec nista isti osebi. Takrat bo izvajalcu težko razumeti, da kupec še ni nakazal denarja za prodani les, a bi bilo vseeno pošteno do izvajalca, da mu nakažete denar za njegovo delo v roku 30-ih dni. Pri prodaji lesa ne pozabite na uveljavljanje pavšalnega nadomestila.

Sestavljanje pogodbe ni enostavno delo. Bolj ko greste v podrobnosti, več nasvetov izkušenega pravnika boste potrebovali. V kolikor je za vas sestavljanje pogodbe prezapleteno, vprašajte izvajalca, ali ima sam kakšen vzorec pogodbe. Ne podpisujte takoj.

»Trikrat premisli, enkrat govori,« pravi slovenski pregovor. Posvetujte se z ljudmi, ki so že imeli opravka z izvajalskimi podjetji. **III Bogdan Magajna, ZGS OE Sežana**



Na martinovo krstili vino tudi v Trnovem

V Martinovem tednu so ponudbo Johnny bara v Trnovem obogatili s proizvodi kmetije Lukač iz Montinjana pri Marezigah, ki velja za zibelko refoška. In kot se za takšne priložnosti spodobi, so dogodek tudi slovesno obeležili z Martinovim krstom in primorsko-brkinskimi jedmi, značilnimi za ta praznik.

Priznane dobrote z Lukačeve kleti bo odslej mogoče kupiti po sistemu vinotoča kar v Johnny baru v Trnovem, saj so se gostilničar Ivo Tomažič (na fotografiji stoji drugi z desne, v ozadju) in predstavniki Kmetije Lukač (gospodar kmetije stoji skrajno desno v ozadju, druga slovenska vinska kraljica Selma Lukač stoji skrajno levo v ozadju) napovedali trajno sodelovanje. **III A. Penko**

KINOLOŠKO PREDAVANJE SILVIE TRKMAN

Ena od nalog našega društva je širitev kinološke kulture na območju naše občine. V ta namen vsako leto organiziramo kinološko predavanje z vidnimi kinološkimi strokovnjaki v Sloveniji. Predavanja niso namenjena izključno našim članom. Želimo, da se predavanj udeleži čim več lastnikov psov pa tudi tistih, ki psov nimajo. Predavanja so namenjena širjenju našega poznavanja socialnega obnašanja psa, posledično pa tudi razumevanju odnosa med psom in lastnikom pa tudi med lastniki psov in tistimi, ki psov nimajo.

V torek 9.11. smo medse povabili mednarodno priznana trenerko in tekmovalko v agilityu, Silvia Trkman. Silvia je članica državne reprezentance, večkratna državna prvakinja in dvakratna svetovna prvakinja. Med drugim je na svetovnem prvenstvu s svojima psičkama hkrati zasedla prvo in drugo mesto in postala svetovna prvakinja in viceprvakinja v jumpingu. Kot zagovornica šolanja brez prisile nam je na predavanju predstavila šolanje s pozitivno motivacijo. V nasprotju s šolanjem s prisilo, šolanje s pozitivno motivacijo pes sprejema kot igro in nagrado. Zato je pes pripravljen sodelovati, slednje pa vodi



v hitrejše odzive psa, kar je še posebej pomembno pri tekmovanju. Dve uri druženja sta hitro minili tudi zato, ker nam je Silvia povedano demonstrirala s svojo psičko Bu. **III Marko Šenkinc**



Jesenske delavnice v Jasenu

V soboto, 30. oktobra 2010, so v Jasenu potekale jesenske delavnice za otroke in njihove starše. Otroški prstki so se z velikim navdušenjem in zagnanostjo lotili dela. Na karton so lepili drevesne liste, bučna in koruzna semena, koruzne liste ... ter s svojo domišljijo in ustvarjalnostjo izdelali različne slike. Iz kostanja in volne so naredili pajkovo mrežo. Največje zanimanje pri otrocih je vzbudilo izdelovanje strašljivih buč. V izdelano bučo smo dali svečko, ki so jo otroci zvečer prižgali. Po končanih delavnicah so otroci ponosni in veseli odnesli svoje izdelke domov. Ko se je spustil mrak nad vasjo, je marsikatero hišo krasila buča s prižgano svečko. **III T. Š.**

RAZSTAVE V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

V čitalnici Knjižnice Makse Samsa so se v mesecu novembru zvrstile številne razstave.

Poleg stalnih razstav (Maksa Samsa, Primorci beremo, knjižne novosti iz leposlovja) so si obiskovalci lahko ogledali še naslednje priložnostne razstave: Slovenski čebelar 110 let – Čebelarska zveza Slovenije (Čebelarsko društvo Anton Žnideršič Ilirska Bistrica), November- mesec preprečevanja zasvojenosti Društvo »Projekt človek« - Sprejemni center Piran (Društvo POT – pomoč zasvojenim od nedovoljenih drog in njihovim bližnjim Ilirska Bistrica), Filatelistična razstava, posvečena jubilejem Ivana Vesela Vesnina - pesnika in prevajalca (170 let rojstva, 110 let smrti) ter razstava »Slovenski literati na znamkah in edicijah Pošte Slovenije« (Primorsko numizmatično društvo, Filatelistična sekcija Ilirska Bistrica, Vojko Čeligoj), Dokumentarna fotografska razstava iz delovanja Kulturnega društva Grad Dolnji Zemon in razstava knjig ob predavanju prof. Milana Pahorja »Tri primorske obletnice« (90 let od požiga Narodnega doma v Trstu, 90



let od podpisa Rapalske pogodbe med kraljevinama SHS in Italijo, 80 let od usmrtnitve bazoviških junakov Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča).

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se odločili, da razstavljate v knjižnici in hkrati vabimo tudi druge, ki bi

želeli razstavljati in se predstaviti v Knjižnici Makse Samsa. Razstavo vam pomagamo pripraviti in je brezplačna. Za več informacij pokličite 05 714 41 88 (Katarina Škrab). **III Katarina Škrab, Knjižnica Makse Samsa**

Martinovanje v Florjanovem hramu



V Dobropoljah so nam redna družanja večjega števila vaščanov prišla kar v navado. Drugo novembrsko soboto smo se zbrali v Florjanovem hramu, ker je dva dni prej godoval priljubljen svetnik sv. Martin, ki iz mošta naredi vino, pa tudi za to, da

bi dosedanja vaška predstavnika v svetu krajevne skupnosti Rečica predala naloge novoizvoljenima predstavnikoma.

Ob načrtovanju družabnega srečanja smo iskali ideje za kako jed, ki se je ne pripravlja ravno vsak teden.

Spomnili smo se krompirja z ocvirki, obvezno jed pri vsakih kolinah, ki pa niso več prav razširjen zimski običaj. Tudi zagovorniki zdrave prehrane ideje verjetno ne bi podprli, a mi smo se soglasno strinjali, da to spada k preizkušanju novih primorskih in belokranjskih vin. Še pravočasno smo nabrali tudi veliko košaro kostanjev, ki smo jih ta večer spekli. Novoizvoljena zastopnika krajanov v svetu krajevne skupnosti Helena in Aleksander sta se ob tej priložnosti s prazniku primernim simboličnim darilom zahvalila dosedanjima predstavnikoma Ladu in Tatjani za vse pridobitve za vas iz časa njenega delovanja. Vsi prisotni pa smo bili povabljeni k dajanju čim več konstruktivnih predlogov za razvoj vasi v prihodnje, saj – čeprav nam izraz krajevna skupnost morda zveni precej nepomembno –, lahko ob dobri organizaciji tudi ta najnižja raven lokalne samouprave krajanom izboljša kakovost življenja. **III KR, TK**

IZŠLA JE NOVA ŠTEVILKA »JESENSKIH LISTOV«

Izšla je že 17. številka Jesenskih listov, literarno-informativnega glasila Društva upokojencev Ilirska Bistrica, ki občasno izhaja že 13 let.

Tokratna številka Jesenskih listov, ki jih že od samega začetka ureja Dimitrij Grlj, je še posebej bogata, saj poleg potopisnih in literarnih besedil prinaša tudi informativno prilogo »Starejši za starejše«, v kateri so predstavljene različne organizacije in ustanove, ki na Bistriškem skrbijo za starejše.

Zanimive zgodovinske in druge prispevke, potopise, razmišljanja in literarna besedila pa so poleg članov uredništva (Dimitrij Grlj, Franc Gombač, Ivko Spetič, Danica Pardo in Vojko Čeligoj) prispevali še Breda Grlj, Vitomir Dekleva, Vojka Lenarčič, Marica Gaberšnik in številni drugi. Za oblikovanje je tudi tokrat poskrbel Edo Seles.

Jesenske liste lahko kupite v Knjižnici Makse Samsa in na sedežu Društva upokojencev na Bazoviški 28. III



ŠENTJERNEJ 2010



Ravno tako kot imamo v naši državi najstarejši festival narodnozabavne glasbe na Ptuju, imamo tudi najmlajši festival, ki je letos potekal 17. 10. – in upihnil komaj drugo svečko: festival Šentjernej na Dolenjskem. Pa vendar se lahko reče, da je kljub mladosti festival že prerasel vse znane okvirje ter da se nanj že drugo leto prijavljajo zelo kakovostni in uveljavljeni izvajalci.

Kot običajno je prireditev potekala v kulturnem centru Primoža Trubarja. V preddverju dvorane smo odložili svoje premočene dežnike, starši so izmenjali nekaj besed s starimi znanci in prijatelji z ostalih prireditev, sam pa sem *zrihtal* vstopnice in voščil nekaj besed ostali starejši in mlajši konkurenci mojega utečenega posla. Tako kot v politiki se tudi na tem področju vsi poskušamo vedno pokazati kot čim bolj normalni in ljubeznivi sodelavci, katerim skupni interes je čim višja kakovost in seveda delo za soljudi ..., kar nam gradi seveda vsem boljšo prihodnost!

Od 14 ansamblov so me približno štirje res prijetno presenetili s svojo izvedbo, na avtorskem področju pa nekaj velikih presežkov nisem zaznal. Tako kot na večini festivalov je tudi tule nastopilo nekaj mladih, otroških ansamblov, da je predvsem ženski del občinstva prišel na svoj račun. Nagrade so bile podeljene zelo korektno. Po izvedbeni plati je zmagal štajerski ansambel Zaka;pa ne, nagrado občin-

stva je prejel ansambel Nebo, nagrado za melodijo je dobil Domen Jevšenak, edina nagrada za besedilo je pa enako kot lani (skupaj z rožico in buteljko penine) romala v prtljažnik mojega avtomobila. Valček so izvajali ans. Štajerski fakini, dotično besedilo pa je zmagalo zato, ker po besedah strokovne žirije »opisuje vso trpkost življenja in je brez ustaljenih splošnih izrazov, ki smo jih bili do sedaj vsi navajeni v narodnozabavni glasbi!« No, strokovni žiriji pa gre običajno verjeti, a ne ...

Zaključek festivala je sledil v namenski dvorani poleg, kjer smo nazdravili uspehu in bodočemu sodelovanju, v upanju da bo tudi drugo leto prireditev zaživela. III mv

NI VSAKOMUR DANO ...

*Kot ptica, ki nad prepadi tiho leta,
misel gre, hrepenenje vedno spleta
skozi čas, tja med spomine,
tja med smeh in vse solze,
a za sabo pušča sanje, ki starost se jih zave ...*

*V rosi jutra, žarki sonca, prebudijo spet nov dan.
Mar bo to začetek konca, mar bilo je vse zaman?
Srečni pari pa hitijo, z roko v roki v novi dom.
Drugi pa zaman želijo slišati poročni zvon...*

*Ni vsakomur dano, da na svetu
našel bi svoj drugi jaz.*

*Je srce predolgo samo,
skriva kdaj dlani v obraz.*

*Ni vsakomur dano, da na svetu
združil dvoje bi poti,
za ljubezen, kdaj zlagano,
pa zdravila žal pač ni ...*

POŽARNA VAJA V PODGRADU

Z manjšo zamudo so tudi gasilci PGD Podgrad v petek, 5. novembra, zaznamovali oktober, mesec požarne varnosti, in sicer s priložnostno vajo. Po načrtu vaje je zagorelo v novo-zgrajeni hali podjetja DAIBO, po informacijah centra za obveščanje naj bi bila v zgradbi ujeta tudi najmanj dva delavca. Na kraj intervencije so podgrajski gasilci, zaradi okvare vozila za prevoz moštva, izvozili le z dvema voziloma in 15 operativci, ki so takoj pričeli z delom v dveh sektorjih, naknadno je prispelo še 7 gasilcev. Vodja intervencije je izdal povelja za 2 notranja napada, napad na streho stavbe ter hlajenje le-te. V relativno kratkem času sta uspeli napadalni skupini pogasiti požar v notranjosti ter iz dima rešiti 4 ujetе osebe, ki jim je prvo pomoč nudila ekipa bolničarjev na kraju dogodka.

Prvi vtisi izvedbe vaje so bili pozitivni, dokončna analiza pa še sledi, zagotovo pa lahko trdimo, da operativna enota deluje dobro in razpolaga z ogromno količino znanja. Na žalost je bilo opaziti pomanjkanje osebne zaščitne opreme za takšna posredovanja ter pomanjkanje gasilne vode na kraju dogodka, pritisk vode iz hidrantov je bil nezadosten. Za podobne intervencije v prihodnosti bi tako potrebovali vozilo z večjo količino vode, prav tako bi bilo treba



takoj aktivirati sosednji društvi iz Il. Bistrice in Materije, ki razpolagata z vozili te vrste.

Gasilci iz Podgrada so se z veseljem odzvali tudi pozivu ravnatelja osnovne šole Rudolfa Ukoviča, gospoda Milana Dekleve, za izvedbo nenapovedane vaje in evakuacije. Preizkus evakuacije otrok in delavcev šole je potekal na delovno soboto, 13. novembra. Zagorelo naj bi v prostorih kuhinje, ogenj ter dim sta se širila po hodnikih; vzporedno s prijavo na regijski center za obveščanje so učiteljice poskrbele za varen umik otrok na dogovorjeno zbirno

mesto. Gasilci so na kraj prispeli s tremi vozili in dvajsetimi operativci in v kratkem času pogasili ogenj. Ob štetju otrok je bilo ugotovljeno, da je pogrešan eden od učencev – tega je po preiskavi prostorov našla za to določena skupina gasilcev ter ga predala v oskrbo bolničarjem.

V prihodnjih dneh bo vodstvo šole skupaj z vodstvom gasilcev analiziralo vajo ter s skupnimi močmi poskrbelo, da se ob morebitni podobni resnični situaciji izognemo napakam, ki so včasih lahko tudi usodne.

III Deni Bačič, PGD Podgrad

DRUŽABNO SREČANJE KINOLOŠKEGA DRUŠTVA



Tradicionalno se člani Kinološkega društva enkrat letno zberemo na letnem srečanju. Letos smo plani-

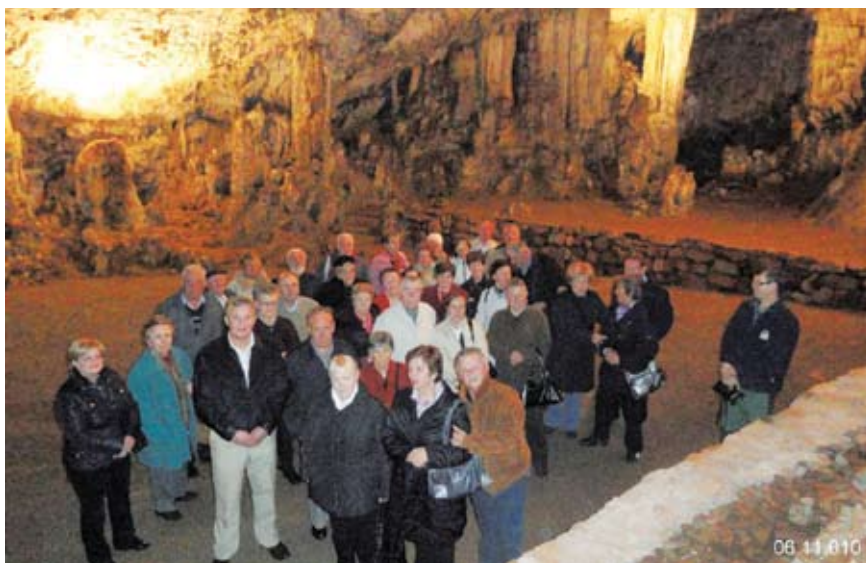
rali druženje v mesecu juniju, ker pa nam jo je zagodlo vreme, smo prireditve izpeljali v začetku sep-

tembra. Tudi letos smo se z našimi kužki zbrali na vadbišču Črne njive. Poleg zabavnega dela smo imeli tudi interno tekmovanje, pri katerem so morali člani pokazati znanje, ki so ga pridobili s šolanjem. Vsi tekmovalci so bili nagrajeni s sponzorskimi nagradami. Letošnje srečanje pa je bilo še posebej veselo, ker smo dali v uporabe nove kinološke ovire. Poleg angažiranja članov društva so nam izdelavo ovir omogočili Občina Ilirska Bistrica ter Koviles, d. o. o., iz Komende in Gregor Fatur, s. p., iz Šembij. Ovire bomo uporabljali v procesu šolanja psov, ki ga organizira naše društvo tako za popestritev učnega programa kot za pridobivanje novih znanj vodnikov in psov. **III Marko Šenkinc**

UPOKOJENCI MARTINOVALI NA KRASU

Prvi teden v novembru smo se bistriški upokoјenci odpravili med ruj na Kras. Počastiti je bilo treba sve-tega Martina, pravzaprav dobrote, ki jih ta patron ponuja. No, le s hrano in pijačo, kot je velikokrat običajno, tega nismo hoteli storiti. Poiskali smo drugačni način praznovanja. Obiskali smo lepote in značilnosti Krasa. Ne vse, le nekatere: trte in jamo.

Vsekakor je bil obisk vinorodnega okoliša Krasa in vinske kleti Vina-kras Sežana dobra izbira. Mogočna zgradba sredi Sežane, ki v notranjosti skriva ogromne pločevinaste sode, mline, preše in vrsto drugih naprav, vliva spoštovanje in te prisili, da na vino gledaš nekoliko drugače. Spošto-vanje do božje kapljice pa ti da stara obokana vinska klet, ki s starinskim pohištvo, častitljivim kaminom, množico razstavljenih vin, z razlago strokovnjaka in s pokušino vseh sort žlahtne kapljice obogati znanje in poznavanje vrste izbranih kraških vin



»Iz naše zemlje«, kot je zapisano v njihovem prospektu. Neprecenljivo spoznanje in izkušnja. Marsikdo bo na vino gledal drugače, zlasti na te-ran in teranton. Kar težko nas je bilo spraviti dalje. Pa vendarle pogledjmo

še drugo čudo.

Le nekaj kilometrov proti jugu sreča obiskovalec novo kraško lepoto. Ob-cestna tabla vabi v jamo Vilenica. Ta-koj pomisliš na vile – in nisi se zmotil. Ustavimo se pred vhomom v jamo, kjer nas vodnik opozori na strme in spolzke stopnice, spuščajočo in vzdigujočo se po jami, kaka dva kilome-tra hoje, in ne pozabi poudariti, da se vse to splača, saj lepota in čarobnost jame poplača ves trud. No, nekaj go-spodov in gospa se odloči počakati pred vhomom, zanje poskrbijo v pri-jetni sprejemnici z lepim kaminom in drugimi zanimivostmi in dobrotami, drugi pa se odpravimo po strmih stopnicah v prvo dvorano. Ahom in ohom ni ne konca ne kraja. Vodnik nas opozori, da je to jama, v kateri poezija domuje vsaj enkrat letno ob podelitvi priznanja na srečanju pi-sateljev in pesnikov srednje Evrope, šele začetek, prava čudesa šele sle-dijo. In prav ima. Pred nami so se od-pirala nebesa pod zemljo. Posebno v zadnji dvorani, ko smo prehodili pot in preko petsto stopnic, nas je nav-dušila vilinska dvorana. »Tu je živela vila ...«, razlaga vodnik. »Od tod ime jame.« Verjeli smo, saj smo na stropu, zidovih, kapnikih z malo domišljije vi-deli vilo, palčka in vrsto drugih čudes. Saj poznate tisto iz Malega princa, da je treba stvari gledati s srcem, kajti očem je bistvo skrito. Poleg uživanja izredne lepote smo s polnimi pljuči vdihavali čist jamski zrak.

Martinovanju v prijetni sežanski go-stilni je sledil odhod domov. »Povsod je lepo ...« Drugo leto se pridružite bistriškim upokojencem na srečanjih in izletih, lepo vam bo. III F. G.



INTARZIJA d.o.o.

Topdom
skupina

**Zakaj bi se odločili za nakup v trgovini
MFM Intarziya v Prestranku?**

Ker pri nas dobite vse za gradnjo:

- * gradbeni material, barve, fasade
- * suhomontažne sisteme
- * kritine in strešne dodatke
- * orodje in elektro stroje
- * sanitarno keramiko in
- * keramične ploščice



**Obiščite nas
ne bo vam žal.**

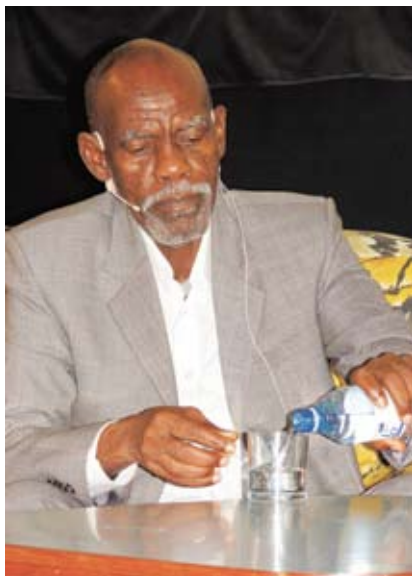
TOPDOM d.o.o., Dol pri Ljubljani 28/76, 12622 Dol pri Ljubljani

MFM INTARZIJA d.o.o., Reška c. 40, Prestranek
Tel. 05 7030 000, www.mfm-intarziya.si

D KOT DARFUR

V petek, 19. novembra, je na Domu na Vidmu v Ilirski Bistrici KUD Literativa, zahvaljujoč številnim sponzorjem, organiziral filmsko-literarni večer »D kot Darfur«. Ker je sprva napovedani Tomo Križnar nepričakovano odpotoval v Darfur, je bil naš sogovornik Suleiman Jammous – gospod, po rodu iz Darfurja, ki je o tamkajšnjih razmerah poročal iz prve roke.

Sočutje z darfurskimi žrtvami zaradi trpljenja, ki so ga obiskovalci izrazili s prostovoljnimi prispevki, se je začelo prepletati že v prvem delu prireditve, ko so si na platnu ogledali celovečerni dokumentarni film Dar Fur – Vojna za vodo (2008), režiserke **Maje Weiss** in **Toma Križnarja**, aktivista za človekove pravice in takratnega odposlanca pokojnega predsednika dr. Janeza Drnovška na prepovedana področja zahodnega Sudana, kjer se trenutno dogaja največja svetovna humanitarna katastrofa.



Darfurci se borijo za kozarec vode

Gre za prvi film o Darfurju, ki svetu omogoča vpogled v mentaliteto upornikov in pretresljive dogodke, ki so se odvijali med februarjem in septembrom 2006. Dokumentarec ponazarja, da vojna v Darfurju ni le vojna proti marginalizaciji in upor proti pohlepu arabske vlade po nafti in naravnih dobrinah, temveč pokaže utemeljitve, da se je vojna začela že veliko prej kot posledica suše, dezertifikacije in prenaseljenosti.



Sulejman Jammous, humanitarni koordinator darfurskih upornikov v pogovoru s kulturologinjo Majo Turković in prevajalko Bredo Biščak

Ker aktivizem od človeka zahteva, da, ne glede na vse, sledi svoji poti, je namesto Križnarja spregovoril **Suleiman Jammous**, humanitarni koordinator darfurskih upornikov. Pogovor z njim je vodila kulturologinja **Maja Turković**, za prevod pa je poskrbela **Breda Biščak**. »Tomo Križnar je zaklad za Darfurce,« je dejal Jammous, ki je publiki predstavil razmere in problematiko Darfurja.

Naslov nove Križnarjeve knjige »Nafta in voda«, ki izide te dni, eksplicitno nakaže poglobljena vzroka za današnje konflikte v Sudanu. Gospodarske koristi ZDA in Kitajske zaradi nafte in urana ne odtehtajo prednosti miru in družbene solidarnosti, pri tem pa se darfursko prebivalstvo bori za kozarec vode. Tako je odcepitev Južnega Sudana od Severnega v interesu ZDA, saj bi si s tem zagotovile monopol nad nafto, interes Darfurcev pa je, da bi ostali enotni.

Odločitev o tem bo znana januarja prihodnje leto. Tako se Darfurci s pomočjo humanitarnih organizacij borijo za človekove pravice, ki so v Sudanu zaradi diktatorskega režima grobo kršene.

Nenapovedano presenečenje je bil telefonski pogovor s Križnarjem, ki je trenutno na misiji ocenjevanja učinkovitosti malih kamer, ki so jih s humanitarnimi organizacijami postavili na območja, kjer prihaja do zlorab žensk in otrok, trenutno pa Križnar preverja napredek.

In kako lahko evropski človek pri vsem tem pomaga? Predpogoj je razumevanje tega kompleksnega političnega konflikta in Križnarjevega delovanja, poleg tega pa se mora vsakdo zavedati človeškega življenja kot temeljne vrednote, ki naj bi bila skupna celemu človeštvu in tako pripomore k upanju na boljši jutri.

III Rok Smrdelj

**DRUŠTVO ZA DUŠEVNO ZDRAVJE IN
KREATIVNO PREŽIVLJANJE
PROSTEGA ČASA »VEZI«**



Dnevni center Ilirska Bistrica vas vabi
na Tavčarjevo 15 (za Avtomaterialom),
v petek, 3.12.2010, od 9.00 do 16.00 ure na

MIKLAVŽEV BAZAR

Izdelki, namenjeni za najlepši čas v letu, nastajajo v programu
SONČNI TOBOGAN – Mreža kreativnih delavnic.

DOBRODOŠLI!

TABORNIŠKE NOVIČKE

Rdeče, oranžno in rumeno listje je nova preproga, po kateri smo v jesenskih dneh stopali tudi Ruševci. Na njej smo se srečevali s celo paleto taborniških akcij, ki so prav tako kot jesenske barve zelo pisane in raznovrstne. Kljub temu da se bo raznobarvnost kaj kmalu spremenila v enolično belo pokrajino, bomo taborniki ohranili pester mozaik dejavnosti in tako ubežali dolgočasni zimski sivini.

Novo taborniško leto smo uradno načeli z vpisom, ki je potekal v sredo, 22. 9., v prostorih taborniškega doma. RSR-jevci smo bili dejavni tudi v soboto, 9. 10., ko je v Ilirski Bistrici potekal že tradicionalni Živ-Žav. Tu so se otroci vseh starosti med sabo spoznavali, igrali, ustvarjali, skratka se imeli lepo. Taborniki smo jim predstavili različne športne igre ter tako skupaj razvijali gibalno-motorične sposobnosti.

Kot smo obljubili že v oktobrski številki, sledi nekaj besed o že 8. Gastru Rally-ju, ki je letos potekal od 12. do 14. septembra blizu Zagreba. To je srečanje grč Hrvaške, ki pa se ga pridno udeležujejo tudi bistriški taborniki. 13 Ruševcev in 5 Rečanov je tvorilo ekipo Stari mački – Ribja mafija, ki so skupaj zasedli 11. mesto v kulinariki in 1. mesto na progi.

V petek, 15. 10., je v taborniškem domu potekal prvi sestanek popotnikov in popotnic, na katerem nas je načelnik PP-jev razdelil v 3 klube – Mladiči, Mrkvice in Kalibri. Skozi leto se bomo preizkusili v najrazličnejših izzivih, tekmovali med seboj

v izvirnosti opravljenih nalog, se udeleževali akcij po vsej Sloveniji ter se seveda vsak petek zvečer dobili, da se malo pohecamo in tudi kaj novega naučimo. V petek, 15. 10., smo se udeležili ponovnega srečanja slovenske odprave Concordie, ki je potekal v Medvodah, kjer smo v sproščenem vzdušju ob obujali spomine na razburljive dogodivščine in mnogotere smešne prigode.

Že naslednji dan se je v Medvode pripeljalo še 24 bistriških GG-jev in PP-jev, razdeljeni v 6 ekip, kjer so potekale Močne ukane! Gre za dvo-dnevno vseslovensko taborniško tekmovanje, kjer se ekipe pomerijo tako v zabavnih preizkušnjah kot tudi v nočni orientaciji. Letošnja rdeča nit so bile risanke prejšnjega tisočletja. Popoldne smo se torej prelevili v gasilca Sama in z vodo ugašali svečke, pomagali Malim letečim medvedkom pri nabiranju sladkih gozdnih sadežev, stali na čim manj nogah, premagovali poligon z zvezanimi očmi ... Ko je padel mrak, pa smo se z lučko na glavi, kompasom okrog vratu in zemljevidom v roki podali na pravo pravcato nočno orientacijo. Na kontrolnih točkah smo pokazali znanje iz prve pomoči, vozlov in zgodovine taborništva.



V petek, 22. 10. 2010, je v parku Nade Žagar potekala prisega. Najprej smo medse z največjo svečanostjo sprejeli nove člane in jim podelili rutke, nato pa starim članom razdelili veščine in znanja, ki so jih osvojili skozi lansko leto. Ker pa pri tabornikih ni časa za počivanje, se je 13 zagnanih Ruševcev še isti večer odpravilo v koč na Mačkovec, kjer je potekalo jesenovanje postojnskih GG-jev. Tam smo tri dni spoznavali Postojnce, z njimi razvijali prijateljstva, klicali duhove, kuhali italijanske, mehiške in kitajske dobrote, izrezovali buče za prihajajočo noč čarovnic ter se nenazadnje pomerili v kar dveh nočnih orientacijah.

Že naslednji petek, torej 29. 10., pa se nas je 8 Bistričanov, željnih oglada dobrih filmov in druženja, odpeljalo do koč v Črnem dolu. Tam smo se najprej gredli ob topli peči, pekli kokice in kostanje, nato pa uživali v filmskem maratonu, ki je trajal pozno v noč. Naslednje jutro smo popravili koč za seboj in si napasli oči na prelepi zasneženi pokrajini, ki te dni krasi osrčje prostranih snežniških gozdov. Tako smo zaključili PP movie night Črni dol

V soboto, 6. 11., smo se 4 članice našega vodstva udeležile JPN-posveta, ki je potekal v Sežani. Tam smo se z ostalimi Južnoprimorci in Notranjci pogovarjali o preteklem in nadaljnjem delu na našem območju ter medsebojnem povezovanju.

Več pa najdete na rusevci.si, facebook.com, twitter.com in v taborniški omarici. **III Brača Mršnik**

čarobni dotik

salon za lepoto in zdravje

pedikura nega obraza

tretmaji za nego telesa depilacija

make up manikura

masaža klasična švedska masaža

masaža z vročimi kamni masaža s čokolado

Čarobni dotik, Salon za lepoto in zdravje, Jana Gustinčič s.p., Bazoviška 16a, Kozina, Telefon: 041 950 067, 030 636 876

odmevi@ilirsko-bistrica.si

DEJAVEN DECEMBER V DRUŠTVU INVALIDOV

Čas hitro beži in tudi to leto se bo kmalu izteklo. Pred nami pa je še zelo dejaven december.

Pravkar smo v društvu zaključili delavnico ročnih spretnosti, ki jo je vodila naša članica Renata Mežnar, in že bomo obeležili mednarodni dan invalidov.

»Vsi smo lahko enaki« je geslo letošnjega praznovanja mednarodnega dneva invalidov, ki ga bomo obeležili skupaj z učenci na Osnovni šoli v Jelšanah v petek, 3. decembra 2010.

Že vrsto let sodelujemo s šolami v naši občini. Tako mladi v različnih pedagoških delavnicah spoznavajo različne oblike invalidnosti, ki so lahko povzročene z rojstvom, nesrečo ali boleznijo. V današnjem času, v tem hrupnem, drvečem svetu, ki diktira, kaj vse moraš imeti, da boš večno mlad, zdrav in seveda srečen, je še kako prav, da te pedagoške delavnice pripomorejo k ozaveščanju mladih o težavah invalidov, o sprejemanju drugačnosti in tako k izboljšanju sožitja z invalidi, starejšimi in nemočnimi.

Tokrat smo k sodelovanju pritegnili varovance Varstveno delovnega centra iz Ilirske Bistrice in Mešani pevski zbor iz Jelšan. Ob tej priložnosti bodo na ogled literarni in likovni izdelki učencev ter izdelki varovancev VDC in članic našega društva.

Tudi balinarji in balinarke se bodo v počastitev mednarodnega dneva invalidov pomerili na balinarskem turnirju z invalidi obalno-kraške in notranjske regije v Postojni.

V decembru obiščemo tudi naše nemočne, same in osamljene invalide po domovih in v domačem domu starejših občanov. Pa tudi na prednovoletno družabno srečanje, ki ga tokrat organiziramo 29. decembra 2010, prav lepo vabimo naše člane.

Ker smo že v veselem decembru, naj vam besede o zaupanju, prijaznosti, sprejemanju, upanju in vztrajnosti določajo smer in dajejo moč za veselo praznovanje božiča in dobrega počutja v letu, ki prihaja. **III Jožica Žibert**

Snežnik malo drugače



Slavko in Janja Škoberne sta vsakomur, ki je vsaj enkrat uzrl vrh Snežnika, dobro poznana gostoljubna zakonca, ki sta oskrbnika kočice Draga Karolina. Z marljivim delom in vztrajnostjo sta si pridobila obširen krog rednih obiskovalcev tako iz bistriške kot iz postojnske in cerkniške smeri. Svoje zveste pohodnike sta prvi vikend v novembru popeljala na

dvodnevni izlet po Koroški – domovini kralja Matjaža, glavni cilj pa je bil vrh Peca (2125 m), s katerega se v sončnem vremenu razteza čudovit razgled po sosednjih in daljnih hribih. Tako so se vsi udeleženci polni lepih spominov v nedeljskih večernih urah vrnili domov z željo, da bi izlet postal tradicionalen. **III Slavko Smrdelj**



Bio pesa velikanka

Krajani vasi Sabonje s ponosom govorijo o bio rdeči pesi velikanki. Bio pesa velikanka, težka dobra 2,5 kilograma, je zrasla na domačem vrtu kmeta **Danila Sluge**. O nevsakdanjem pridelku Danilo ponosno pripoveduje: »Ponosen sem na svojo letino, predvsem pa na bio peso velikanko, ki je zrasla na sončni strani vrta. Kot vse druge bo tudi ta bio pesa končala kot okusna in slastna solata.« **III Petar Nikolič**

odmevi@ilirska-bistrica.si

Tudi letos pride Sv. MIKLAVŽ na Dolnji Zemon



Pričakali ga bomo v dvorani Grad na Dolnjem Zemonu, 5. decembra ob 17:30.

Pripravili smo vam tudi otroško igro **SovicaOka**, sprehod z baklami do cerkve z Miklavževim spremstvom, Miklavž pa bo prinesel čudovita darila.

Miklavžev bon in vstopnico si zagotovite v gostilni Zemonska Vaga do 2.12.2010.



STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO...

Gospodarsko društvo v Trnovem je imelo nad dva tisoč članov! Član društva je bil tudi Rudolf Maister, tedaj c. k. nadporočnik v Celovcu.

Dolgo enonadstropno stavbo, katere razglednico danes objavljamo, je v Trnovem težko spregledati. Stoji sredi naselja ob glavi cesti med Belinovimi in Perkanovimi. V njej so se zvrstile mnoge ustanove, tudi več hkrati, in imela je tudi različna imena. Verjetno se je še najbolj uveljavilo ime Kmetijska zadruga, pa tudi Hmezad. Danes je v njej tehnična trgovina Merkatorja. Po drugi vojni so dozidali nov, s staro stavbo povezan del, v katerem je sedaj koprška banka, stanovanje ... Manj pa je znano, da je stavba v začetku devetnajstega stoletja bila last enega najuspešnejših trnovskih društev ali kar podjetij: »Gospodarskega društva v Trnovem«, kot je z velikimi črkami pisalo na dolgem strešnem nadzidku.

Pa pojdimo po vrsti. Okrog leta 1870 je prišel iz Trsta v Trnovo bogat poslovnež Mate Ribarič, gotovo je imel debelejšo denarnico od mnogih drugih. Njegov prvi poslovni uspeh je bila zgraditev velikega stavbnega kompleksa sedanje gostilne »Pri Matetu« leta 1878, ki še sedaj nosi ime po njem, svojem graditelju in prvem lastniku. Stavbo in gostilno je v začetku tridesetih let prevzela družina Urbančič iz Knežaka in je v njenih rokah še danes. Mate Ribarič pa ni miroval, že na prelomu stoletja (okrog leta 1900) se je lotil gradnje stavbe z naše razglednice. Večji del še nedokončane stavbe je leta 1903 odkupilo trnovsko gospodarsko društvo, ki je prav v tem času dosegalo svojo največjo širitev. V prostor nad današnjo banko Koper se je kmalu umestila še trnovska pošta, ki je bila prej pri Matajzelnovih (Danes Jurčičeva 2).

»Gospodarsko društvo v Trnovem, vpisani zadrugi z omejenim jam-



Razglednica: Pozdrav iz Trnovega iz leta 1907, Gospodarsko društvo, založilo Gospodarsko društvo v Trnovem. Iz zbirke Danijela Bratoviča. Znale so tri različne razglednice, ki jih je izdalo Gospodarsko društvo.

stvom« kot je bilo njeno polno ime, so ustanovili umni trnovski posestniki ob vidni podpori cerkvenih oblasti, 28. julija 1898. Prvi predsednik društva je bil trnovski dekan Ivan Vesel Vesnin, po njegovi smrti 1900 pa njegov naslednik dr. J. M. Kržišnik. Namen društva je bil nuditi pomoč svojim članom bodisi v denarju ali nabavi poljedeljskega orodja, semenskega žita, krompirja in drugih posevkov. Rok vračila je bil ob koncu leta iz iztržkov tekoče letine. Res hvalevredna ustanova, posebej za revno kmečko prebivalstvo. Ob vpisu je moral vsak pristopnik vplačati 1 krono kot delež in 1,20 krone vpisnine. Iz vpisa v članski knjigi, imenovani kar Pristopnica, zaključujemo, da se je društvo ustanovilo sredi leta 1898. Ustanovitelji so verjetno med prvimi vpisniki: Alojzij Rudolf, Jožef Samsa, A. Ličan, Jožef Cetin, Anton Cetin in drugi. Do konca leta 1878 se je vpisalo že 353 pristopnikov, v naslednjih letih pa celo nad 2000 članov. Člani, ki se niso znali podpisati, so s seboj pripeljali dve verodostojni priči, ki sta s podpisom ob križcu pristopnika jamčili zanj in potrdili, da se nov član strinja s članskimi pogoji. Gospodarsko društvo je izjemno živahno razvilo svojo dejavnost in nje-

govih uslug so bili deležni številni člani, ne le iz bistriške doline, pač pa tudi iz širše okolice, celo iz hrvaške Istre, Kvarnerja, Pivke, Krasa ... Med člani zasledimo tudi nekatera pomembna imena iz javnega življenja, tako so bili člani društva vsi župniki, kaplani iz okolice, cerkvena društva, postajni načelniki, poštarji, finančni uradniki idr. Med imeni zasledimo celo ime znanega ljubljanskega pivovarja in gostinca Karla Kratochwila, predvsem pa nas vse preseneča, da je iz Celovca poslal lastnoročno izpisano pristopnico tedaj 28-letni c. k. nadporočnik Rudolf Maister, časniki 27. pehotnega regimenta. O tem pa kdaj drugič.

Na srečo sta se pri dveh trnovskih družinah Valenčič – pri Jejčkovih in pri Belinovi – ohranila tako knjiga članstva kot knjiga zapisnikov društva, iz katerih zvemo marsikaj o poslovanju tega pomembnega trnovskega gospodarskega društva, tako važnega za podporo našega kmečkega in obrtniškega prebivalstva. Za predstavo, kako skrbno so gospodarili s svojim premoženjem, naj omenimo primer iz zapisnika, ko je upravni odbor društva kar dve uri presojal, ali si je neki vajenec za celoletno delo v društveni trgovini zaslužil za nagrado ene ali dvoje hlač. Z italijansko okupacijo je društvo moralo prenehati z delovanjem. III Vojko Čeligoj



DREVEŠA SKOZI ČAS

V petek, 12. novembra, smo na gradu Prem, skupaj z mrežo šol PŠJ in Gimnazijo Koper, praznovali ob zaključku projekta »Biodiverziteta med naravo in kulturo – Drevesa skozi čas«, ki sta ga finančno podprla Slovenska nacionalna komisija za UNESCO in program MAB. Predstavitvi projekta na novinarski konferenci je sledila slovesnost s kulturnim programom, na kateri smo podelili zahvale vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi projekta in zaključne prireditve.

Po uvodnih besedah direktorice Parka Škocjanske jame, Slovenija, dr. Gordane Beltram, in direktorice slovenskega urada za UNESCO, Marjutke Hafner, so delo na projektu novinarjem predstavile še mag. Vanja Debevec Gerjevič, Darja Kranjc in profesorica Barbara Dobrila, svoje raziskave pa so predstavile tudi posamezne šole.

Kasneje so slavnostno prireditev s kulturno noto obarvali trobilni kvintet glasbene šole Sežana, mladinski pevski zbor OŠ Podgora iz Kuteževega, učenci 5. razreda OŠ



Dragotina Ketteja s plesno točko in učenka Ana Mikuletič iz OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica z recitacijo pesmi Otona Župančiča.

Biodiverziteta med naravo in kulturo je skupen naslov večletnih projektov, za letošnji izziv pa smo si zadali drevesa, ki ob naših domovih in poteh tiho oblikujejo naš vsakdan. Učenci osnovnih šol Podgora, Kuteževo, Antona Žnideršiča in Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica, in dr. Bogomirja Magajne iz Divače ter

dijaki Gimnazije Koper so spoznavali botanične posebnosti, ekološki pomen izbranih dreves in grmovnic, njihovo rabo nekoč in danes ter prisotnost v lokalni ljudski in visoki kulturi. Dijaki Gimnazije Koper so na temo drevesa tudi likovno ustvarjali in pripravili razstavo zanimivih grafik, ki jo je na prireditvi predstavila umetnostna zgodovinarica Lili Bojanič. Razstava bo na gradu Prem na ogled še do konca leta.

Raziskovalno delo učencev in dijakov nastalo v sklopu projekta bo v naslednjih mesecih postavljeno na ogled na domeni www.biodiverziteta-bok.si. Vrste, predstavljene na portalu, niso naključno izbrane.

Ključno izhodišče projekta je bila namreč preučitev izbrane vrste v »domačem« okolju, torej najširše gledano na območju občine Koper in Biosfernem območju Kras, ki obsega porečje reke Reke in preostali del občine Divača. Pri tem so si učenci in dijaki pomagali tako z literaturo in mentorici kot s spraševanjem sorodnikov in drugih starejših ljudi.

V bodoče si ob ustrezni finančni podpori nadgradnjo portala, ki bo omogočala izvajanje participatornega monitoringa na tem območju kot enega od pomembnih ciljev UNESCO programa MAB (Človek in biosfera). Tako bodo šolarji in vsa zainteresirana javnost lahko na portal vnašali svoja vsakokratna terenska opažanja in pridobljene podatke o posameznih vrstah na tem območju in v naši kulturi in s tem prispevali k spremljanju stanja narave in njene prepletenosti z vsakdanjim življenjem. III Sidonija Mozetič in Darja Kranjc

FOTOKROŽEK V BRATISLAVI

S fotokrožkom Gimnazije Ilirska Bistrica smo se 5. novembra odpeljali v glavno mesto Slovaške, Bratislavo, kjer se je odvijal festival Mesec fotografije. Ogledali smo si veliko kakovostnih razstav, mesto in kar je

najpomembnejše, dobili smo veliko novih navdihov in se ob tem seveda zabavali. Srečali smo tudi enega najboljših britanskih dokumentarnih fotografov Martina Parra, ki je med drugimi imel tam tudi svojo razstavo.

Z dvodnevne izleta smo prinesli nekaj dobrih fotografij, ki si jih lahko ogledate na internetu (Facebook, Flickr). Zahvala za čudovito ekskurzijo gre pa seveda našemu vodiču in odličnemu mentorju Marjanu. III Staša Frank, Nina Petrač



DVIGALO ZA INVALIDE

Učenci prilagojenega programa smo v sredo, 10. 11. 2010, prvič pognali nujno potrebno dvigalo za invalide na OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica; to bo omogočilo vsestransko izobraževanje učenke na invalidskem vozičku. OŠ Antona Žnideršiča je skupaj z občino realizirala vgradnjo dvigala in tako omogočila mobilnost vsem invalidom. Dvigalo je dobrodošla pridobitev za našo šolo.

Na otvoritev smo se pridno pripravljali ves teden. Najprej smo se obiskovalcem predstavili v našem razredu, nato pa jih popeljali po poti, ki jo prepelje naša učenka od razreda do računalniške učilnice.

Otvoritveni trak sta prerezali Elena U. in ravnateljica naše šole, Karmen Šepec. Spremljevalka Lidija C. in učenka Elena U. sta prikazali, kako poteka vožnja po stopnicah navzgor. Ob spremljavi našega malega zbora smo počasi prispeli na vrh stopnic,



kjer smo se okrepčali s kavo in pecivom ter poklepetali. Tisti, ki so želeli, pa so še sami preizkusili dvigalo. Zaključila bi kar z besedami Elene

U.: »Hvala šoli in občini, da lahko pridem do računalniške učilnice.« **III Vesna Bunderla, prof. def. OŠ Antona Žnideršiča**

MI SMO FIT!

Četrto leto zapored v okviru FIT-projekta ozaveščamo otroke in odrasle o pomenu gibanja za zdravje. Tudi sama kratica FIT pomeni, da si v dobri telesni in duševni kondiciji. Učiteljice številne FIT-ove didaktične gibalne vsebine izvajajo v okviru vseh ur pouka ter med dnevi dejavnosti, in ne samo med urami ŠVZ.

V tednu mobilnosti smo septembra obeležili svetovni dan brez avtomobila. Učenci oddelkov s prilagojenim programom so na šolskem parkirišču risali mesto brez avtomobilov. Ostali učenci pa so ta dan opravili FIT-aktivne sprehode v okolici šole.

Učiteljica Damjana Benigar Kaluža je v tem tednu povezala gibalne vsebine FIT-projekta s projektom z naslovom Izboljšajmo kvaliteto odnosov med šolo in starši. Dva popoldneva je vodila gibalne delavnice z naslovom Popoldan za Pedenjpeda in so bile namenjene staršem in učencem obeh prvih razredov.

Delavnice se nadaljujejo kot bralne urice Pedenjped. Srečanja potekajo vsako 1. sredo v mesecu in so namenjena učencem prvih razredov. Rdeča nit uric je zanimiv otroški Nahrbtnik Pedenjped, ki ga otroci 1-krat mesečno za dva dni odnesejo domov. V njem je »dopisovalni« dnevnik, v

katerega starši skupaj z otroki zapišejo bralne dejavnosti, ki jih opravijo doma.

V mesecu oktobru smo obeležili svetovni dan hoje in na jesenski čutni poti lovili ravnotežje. »Ravnotežje je pomembna sposobnost, čeprav se tega ne zavedamo, saj nam je ohranjanje pokončne drže telesa povsem samoumevno. Vendar je to le

gibalni avtomatizem, ki se človeku običajno izoblikuje v prvih letih življenja in mu omogoča hojo po dveh nogah. Pomembnosti te sposobnosti se zavemo šele, ko se pojavijo bolezenske težave in je ohranjanje ravnotežnega položaja moteno.« (Pistotnik Borut, Pinter Stanislav, Dolenec Maja – Gibalna abeceda, LJ 2002)

Da pa imamo dobro ravnotežje, je potrebno le-tega tudi trenirati. Najlažje vadimo tako, da otroka čim večkrat postavimo v položaj, ko mora vzdrževati ali vzpostaviti ravnotežni položaj. Vaje za izboljšanje ravnotežja so tesno povezane z vajami za izboljšanje koordinacije. S pomočjo vadbe ravnotežja se izboljša tudi otrokova sposobnost koordinacije gibanja posameznih delov telesa. Okolico šole, kjer imamo nešteto možnosti za razvijanje moto-



ričnih sposobnosti in naravnih oblik gibanja (robnikov, zidov, stopnic, črt, po novem tudi ležečih policajev) smo izkoristili za izboljšanje ravnotežja. Prvošolarem je največ preglavic povzročalo lovljenje ravnotežja na hlodih dreves, ki nam jih je za spomladansko čutno pot podaril in pripeljal stari oče učenca Žana Šiška iz 4. b razreda. Četrtošolci so se podali na daljši FIT-ov aktivni gibalni sprehod, na katerem je največ nelagodja povzročilo lovljenje ravnotežja na robniku mosta nad reko Reko.

Mesec november je namenjen učenju strpnosti, ko se otroci z različnimi FIT-ovimi gibalno-didaktičnimi gibalnimi igrami in dejavnostmi učijo deliti medsebojni prostor in sprejemati druge otroke v svoj osebni prostor. **III Koordinatorica FIT projekta M. B.**

NA OŠ PREGARJE GOSTILI ZAMEJSKO ŠOLO ABINA BUBNIČA IZ MILJ

Osnovna šola Rudija-Mahniča Brkinca na Pregarjah je vs redno, 24. novembra gostila zamejsko osnovno šolo iz Milj blizu Trsta, ki nosi ime po pregarskem rojaku Albinu Bubniču, zaslužnemu šolniku in novinarju. V goste so povabili tudi Bubničevo sestro Danico Babič, ki je učencem razkrila še nepoznane zanimivosti iz njegovega življenja.

Šola v Miljah nosi ime po Abinu Bubniču od 1997. leta. »Veseli me, da smo vzpostavili to vez med šolama in obiskali Pregarje, rojstno vas Albina Bubniča. Slovenska šola Albina Bubniča je edina šola s slovenskim jezikom v občini Milje, kar pomeni, da se pouk v celoti odvija v slovenščini,« je dejala ravnateljica OŠ Albina Bubniča iz Milj **Ksenija Dobrila**. Za poimenovanje šole po Alojzu Bubniču so se odločili zato, ker je bil zelo pomembna osebnost na Tržaškem. Bil je novinar, raziskovalec polpretekle zgodovine, zlati dogodkov, povezanih z Rižarno in koncentracijskimi taborišči, predvsem pa je kot novinar na Primorskem dnevniku veliko pisal o šolski problematiki.

»Šolstvu v Italiji se ni vedno lahko

pisalo. Bubnič pa je pozorno sledil šolski problematiki in vedno stal ob strani šolnikom in ravnateljem. Beležil je čisto vse krivice, ki so se dogajale Slovincem, in s svojim pisanjem tudi dosegel, da je bila javnost vedno seznanjena s tem. Počasi je dosegel, da so se stvari začele izboljševati. Da bi se mu oddolžili

za njegovo delo, smo se odločili, da poimenujemo našo šolo po njem,« je pojasnila Ksenija Dobrila.

Učence in učitelje iz Milj je pozdravila tudi ravnateljica OŠ Pregarje **Manica Renko**, ki je predstavila šolo na Pregarjah in njeno zgodovino. Nato pa so se učenci prisluhnili sestri Albina Bubniča **Danici Babič**, ki je še edina živa izmed sedmih otrok. Abin Bubnič se je rodil 7. 9. 1915 na Pregarjah v družini, kjer se je po domače reklo »pri poštarjevih« kot prvi



Učenci so z zanimanjem prisluhnili gospe Danici Babič, sestri Albina Bubniča

izmed sedmih otrok. Med leti 1943 in 1945, ko je bil v taborišču, so jim okupatorji požagali rojstno hišo. Po vojni je zbiral gradivo o nacističnih taboriščih in prispeval k širjenju slovenske besede v zamejstvu, za kar je prejel tudi številne nagrade. Umrl je leta 1978 leta na Pregarjah, kjer je tudi pokopan. Učenci so si ogledali tudi hišo na Pregarjah, kjer je Bubnič živel zadnja leta pred smrtjo, obiskali so njegov grob in si ogledali druge znamenitosti. III

TRADICIONALNI TURNIR TROJK V BALINANJU



Na Veliki Bukovici je tamkajšnje Športno društvo pod vodstvom predsednika Andreja Muhe organiziralo tradicionalni turnir trojk v balinanju.

Na turnirju, ki izmenično poteka vsako leto v drugi vasi, so nastopile ekipe iz Velike in Male Bukovice ter iz Kosez.

Zmagovalna ekipa turnirja je postala prva ekipa Velike Bukovice (Vičič, Samsa in Mršnik), ki je v finalu ugnala prvo ekipo Kosez (Čotar, Jagodnik in Koren). V tekmi za tretje mesto je druga ekipa Velike Bukovice (Muha, Grlj I. in Grlj V.) premagala drugo ekipo Kosez. V natančnem izbujanju in v bližanju na fiksne balinčke sta se v obeh finalih pomerila Aleš Čotar in Gregor Pugelj. V obeh disciplinah je bil kanček uspešnejši Aleš Čotar.

Priznanja najboljšim je podelil predstavnik vasi v krajevni skupnosti Miro Grlj. Na dosedanjih štirih turnirjih je trikrat zmagala ekipa iz Velike Bukovice, enkrat pa ekipa iz Kosez.

Športno društvo je ob svoji peti obletnici delovanja turnir organiziralo na dveh asfaltiranih balinarskih stezah. Drugo stezo, financirano z lastnimi sredstvi, so asfaltirali tik pred turnirjem, uredili pa so tudi parkirišče ter zid okoli športnega igrišča. III **Andrej Muha**

PESTRO DOGAJANJE NA OŠ KNEŽAK

Obiskali so nas čebelarji

V torek, 9. novembra 2010, je na naši šoli potekal naravoslovni dan za učence 6., 7., in 8. razreda. Medse smo povabili čebelarje iz čebelarškega društva Antona Žnideršiča iz Ilirske Bistrice, ki so se vabilu z veseljem odzvali in predstavili učencem svojo čebelarstvo dejavnost. Pozna se jim, da to delo opravljajo z veseljem in da so čebele njihove prave prijateljice.

Čebelarji so s seboj pripeljali vse pripomočke, ki jih uporabljajo pri svojem delu, predstavili so nam čebeljo družino, povedali, kaj vse izdelujejo čebele, poskusili pa smo tudi med in se naučili prepoznati kar štiri vrste medu ter pripraviti kremni med.

Učenci so bili nad čebelarstvom navdušeni. Čebelarjem je učence uspelo prepričati, da so čebele tiste, ki ohranjajo svet s tem, ko letajo iz cveta na cvet. Bistriškimi čebelarjem se zahvaljujemo in kličemo – Naj medi! III Nina Močilnikar

Tehnični dan v VDC

Na Martinov četrtek so učenci 6., 7. in 8. razreda skupaj z učiteljicami obiskali Varstveno delovni center Ilirska Bistrica. Njihovi varovanci se v dopoldanskem času zaposlujejo v različnih zanimivih delavnicah,



ki smo jih želeli preizkusiti tudi mi. Tako smo čisto sami izdelali papir ter iz njega oblikovali zanimive ovojnice, izdelali čajne svečnike iz gline ter prav posebne lesene obešalnike. Ob tem ko smo urili svoje rokodelske spretnosti, smo se srečali, spoznavali in sodelovali z ljudmi, ki zaradi svojih posebnosti v razvoju doživljajo svet nekoliko drugače.

Alenka Biščak

Šola v naravi – Rakov Škocjan

Za pet dni, od 8. 11. do 12. 11., smo se vsi devetošolci odpravili v šolo v naravi. Teden smo preživeli v Rakov

vem Škocjanu, velikem domu Rak. Počeli smo veliko zanimivih reči in veliko novega ter uporabnega izvedeli. Vendar pa tam nismo bili sami; z nami so teden preživljali tudi učenci sedmega, osmega in devetega razreda osnovne šole Krmelj. Ogledali smo si Zelške jame, kjer izvira reka Rak, in jamo Unška Koliševka, spoznavali smo, kaj je potrebno za preživetje v naravi, se vozili s kanuji po reki, streljali z lokom, se učili plezanja, obnovili smo znanje orientacije, spoznavali gozdne sadeže, predvsem pa se zelo zabavali. III Tjaša Fajdiga in Darja Šenkinc, 9. razred

JUBILEJNO GLASBENO SLAVJE V KECSKEMÉTU NA MADŽARSKEM



V sredo, 27. 10. 2010, se je delegacija učiteljev iz Glasbene šole Ilirska Bistrica udeležila osrednje slovesnosti ob 60. obletnici ustanovitve znane glasbene šole »Kodály Iskola« v Kecskemétu. Na prijazno

vabilo naših dragih prijateljev smo se odzvali ravnatelj Laszlo Balazs, Mirjam Jaksetič Dolgan in Marija Slosar Lenarčič. Izredno zanimiv večerni koncert je z izbranimi točkami zborov, orkestra in solistov nudil uglednim gostom obilo užitka. Med povabljenimi so bili predstavniki madžarskega parlamenta, župan mesta Kecskemét in mnoge druge politične in kulturne osebnosti.

Nam je bilo v posebno čast, ker je bila v svečanem nagovoru pozdravljena glasbena šola iz Ilirske Bistrice in gospod ravnatelj Laszlo Balazs osebno. Prijazni gostitelji in ravnateljica zavoda gospa Ladics Erzsébet (Tamásné) so nas drugi dan peljali po njihovem lepem mestu in na koncert priznanega godalnega orkestra v eno izmed akustičnih palač v Budimpešti. Po prijetnem druženju in ljubeznivem slovesu smo prijatelje iz Kecskeméta povabili na naš jubilejni koncert ob 60. letnici Glasbene šole Ilirska Bistrica v marcu 2011. III Marija Slosar Lenarčič, prof.

DAN Z INVALIDI

V mesecu oktobru sta nas obiskala invalida iz Ilirske Bistrice, gospod Franci Perovič in gospa Dragica Sušanj. Najprej smo jih pospremili v našo novo telovadnico, kjer sta nam povedala, kaj je bil vzrok njune invalidnosti.

Ko smo ju poslušali, nas je obšla misel, kaj bi bilo, če bi bili sami na njunem mestu. Upam, da se nam kaj takega ne bo zgodilo, da bomo lahko zdravi uživali življenje še naprej. Po končani predstavitvi v telovadnici smo se učenci razdelili v dve skupini. Eni smo odšli v likovno učilnico ter skupaj z gospo Dragico imeli delavnico risanja z usti. Najprej smo



si ogledali nekaj njenih slik, nato pa nam je pokazala prijem čopiča z usti, mešanje barv in risanje. Poskušali smo prav vsi – od vrtčevih otrok do učiteljic. Poleg tega nam je podarila še veliko izdelkov, ki jih delajo v njihovem društvu.

Druga skupina je v učilnici prvega in drugega razreda poslušala gospoda Francija, ki je povedal nekaj o Braillovi pisavi, mesečniku (časopisu), ki ga dobijo slepi, in o pripomočkih, ki jih uporabljajo za hojo in prepozna-

vanje evrov. Pokazal nam je tablico in paličico za pisanje ter napisal nekaj v naši pisavi, nato pa še iste besede v Braillovi. Skupini sta se nato zamenjali.

Kako hitro je minilo teh nekaj uric v družbi dveh prijateljev!

Ob takšnih srečanjih se človek kar malo zamisli in upamo, da nam bo ta dan ostal za vedno v spominu.

Franci, Dragica, hvala vama! **III Novinarji OŠ Jelšane z ment. Nives Pirih**



Znanje računalništva ni več modna muha, ampak vse bolj nuja, saj je pretok takšnih in drugačnih informacij preko računalnika hitrejši in lažji, zato vas

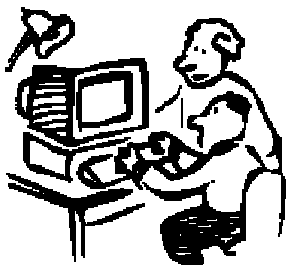
e-šola

v Gimnaziji Ilirska Bistrica
vas vabi na:

BREZPLAČEN TEČAJ RAČUNALNIŠTVA

kjer bomo:

- brskali po internetu in uporabljali e-pošto
- urejevali besedila (Word),
- izdelovali predstavitve (PowerPoint),
- obdelovali podatke (Excel)
- digitalno obdelali slike in še več.



Prijave in informacije dobite:

Vsak dan od ponedeljka do petka
od 15.00 do 19.00 ure na
telefonsko številko 05-711-11-14 in na
e-pošto: esola.ilb@guest.arnes.si

RAZPIS

za II. Zimsko ligo v dvoranskem nogometu (futsalu) v Ilirski Bistrici v organizaciji ŠKD KRT Ilirska Bistrica

Igralo se bo po pravilih Fife za futsal. Sistem tekmovanja bo ligaški – po skupinah.

Tekmovalna taksa za sodelovanje v zimski ligi bo odvisna od števila prijavljenih moštev; vplačati jo bo potrebno pred pričetkom igranja.

Pričetek tekmovanja bo predvidoma december, januar.

Igralni dan pa sobota in nedelja – razpoložljivost telovadnice.

Prijave zbiramo do vključno 03.12.2010 na naslov:

Društvo KRT, Levstikova ulica št. 3, 6250 Ilirska Bistrica,

ali preko e-mail naslova : kmnilbi@gmail.com.

Odpiranje prijav in žreb skupin bo dan zatem.

Prijava moštva mora obvezno vsebovati naslednje podatke:

- Naziv (ime) moštva
- Naslov moštva
- Ime in priimek kontaktne osebe s številko telefona

Za vse podrobnejše informacije in prijavo moštva pa pokličite na tel. št. 040 585 321 Dejan Trakoštanec, dosegljivi smo pa tudi preko e-naslova : kmnilbi@gmail.com

Lep žigobrcarski pozdrav.

S PESMIJO IN PLESOM DO DVIGALA

*Pusti me bit,i kar sem,
in poskusi razumeti,
zakaj želim biti, kar sem.
Ne tak, kot želi moja mama.
Ne tak, kot moj oče upa, da bom,
ali moj učitelj misli, da bi moral biti.
Prosim, poskusi razumeti in mi po-
magaj biti, kar sem.
(Gladys Andrews Fleming)*

Lahko bi rekli, da je v nedeljo, 17. 10. 2010, dvorana v Hrpeljah pokala po šivih. Tudi jutranji dež ni bil omejitvev, da se ne bi udeležili že tretjega, tokrat dobrodelnega koncerta. Niko Poles se je namreč odločil, da se bo na svojem tretjem koncertu odpovedal vstopnini in jo namenil učencem Centra za usposabljanje »Elvira Vatovec« Strunjan, enota Divača. V centru so namreč nujno potrebovali dvigalo, saj brez njega center ni dobil uporabnega dovoljenja. In na ta mrzel deževni dan se je nabralo 7000 evrov, kar gre zahvala vsem ljudem dobrega srca.

Ne bi se mogli odločiti, kaj je bilo tisto, kar je bilo tako vablivo za obiskovalce, ali pester izbor nastopajočih – Nina Počkaj, Saša Avsenik, Rok Žlindra, Mladi Dolenjci, Akordi, Pri-



morski fantje, Venera, Marjetka Popovski, Navihani lisjaki, Niko Poles in njegovi učenci, Brkinska folklor, humoristi Orjana, Feručo in Viktorjo – ali mogoče znana slovenska voditelja Peter Poles in Vid Valič.

Ne, nisem pozabila napovedati najpomembnejših gostov večera. To pa so bili sami učenci Centra za usposabljanje »Elvira Vatovec« iz Divače, ki so skupaj s plesalci Plesnega društva Srebrna iz Senožeč zaplesali na me-

lodijo »Plesni vlak«.

Marsikomu v dvorani se je ob pogledu na mešano plesno skupino orosilo oko. Učenci, skupaj z njihovimi mentorji, so tudi želeli doprinesi svoj lonček k zbiranju denarja za dvigalo – in prav je tako. Naj pokažejo, kaj znajo, in imejmo jih radi takšne, kot so, saj je verz, ki ga je napisal Gladys Andrews Fleming, pisan prav njim na dušo. **III Nataša Hreščak**

RK ILIRSKA BISTRICA – DELO Z NAJMLAJŠIMI



V Rokometnem klubu skrbimo, poleg tekmovalnih skupin, tudi za najmlajše, ki so vključeni v kroških po osnovnih šolah: Ilirska Bistrica, Kuteževo, Knežak in Jelšane. Predstavljamo vam rokometni krožek v Jelšanah.

Ko smo izvedeli, da se v Jelšanah načrtuje izgradnja športnega objekta, smo skupaj z osnovno šolo Jelšane v šolskem letu 2009/2010 ustanovili rokometni krožek. Takoj na začetku je bil velik interes, tako da smo naša srečanja organizirali glede na vre-

menske razmere, saj so se treningi odvijali na prostem in smo bili odvisni od vremena.

S pridobitvijo nove telovadnice pa je v tem šolskem letu treniranje v krožku redno. Skupaj s trenerjem Draganom Grubičem se dobijo vsako sredo med 12.20 in 13.50. V skupini je

od 14 do 16 otrok, ki se skozi igro spoznavajo z osnovami rokometu ter izboljšujejo motorične sposobnosti.

Glede na to da vsi otroci pridno delajo, se bodo udeležili tudi tekmovanja, in sicer tradicionalnega božično-novoletnega turnirja v mini rokometu, ki ga organizira RK Ilirska Bistrica v nedeljo, 19. decembra 2010, v športni dvorani pri osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici s pričetkom ob 9. uri zjutraj. Na turnir pridejo najmlajše rokometarice in rokometarji iz Slovenije in tujine. **III G. Grubič**

VAJA »POTRES 2010« NA OŠ DRAGOTINA KETTEJA

Na Osnovni šoli Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica smo na delovno soboto, 13. 11. 2010, organizirali tako kot vsako leto do slej vajo evakuacije z delovnim naslovom POTRES 2010. Vaja je bila napovedana vsem udeležencem in skrbno pripravljena z namenom, da ozavestimo svoje misli in ravnanja v primeru potrebe hitrega umika iz stavbe, ki je odlično grajena, vendar premore le eno stopnišče s 120 stopnicami in tremi etažami ter dvema izhodom. Ker je hitra in varna evakuacija tudi v običajnih nekritičnih situacijah v taki stavbi dokaj problematična, je izvedba takih poskusov za zaposlene in učence zelo dobrodošla in primerna za kritičen pogled, kaj spremeniti.

Letošnjo vajo je obeležil namišljeni potres, ki je izzval posledično tudi požar v šolski kuhinji. Alarm je le nekaj minut po desetih dopoldan najavil pričakovan umik iz šole. Večina učencev in zaposlenih smo se umirjeno in dokaj hitro umaknili iz stavbe samo skozi en izhod (zadnji, vzhodni), saj je scenarij vaje predvidel neprehodnost prvega, zahodnega izhoda, ker ga je zasula steklena stena zahodnega pročelja. Zunaj smo zaman iskali štiri posameznike, za katere je scenarij predvidel, da so poškodovani. Le ti so bili razkropljeni po šoli ter čakali na pomoč. Scenarij ni predvideval, da se dva oddelka razredov ne bosta pojavila na zbornem mestu. Kljub predvidevanju, da je alarmni znak slišen po celi šoli, se to ni potrdilo. Skupina učencev, ki je bila na severni strani



drugega nadstropja in oddelek v mansardi, v glasbeni učilnici niso slišali zvoka. Šele po gasilski intervenciji so se končno prikazali tudi pogrešani učenci in učiteljici. Ureditev »pravega alarma« bo prva naloga za šolo in ustanovitelja, druga pa postavitve tako zelo potrebnega in nujnega drugega stopnišča, ki je po napovedih že tik pred izvedbo, ter tretja naloga, usposobiti hidrante bodisi v stavbi ali zunaj nje, da bodo uporabni v primeru potrebe.

Vaja je bila zastavljena kot tehniški dan, zato smo organizirali delo po postajah v skupinah. Ta dan smo na šoli gostili tudi skupino učencev izbirnega predmeta Varstvo pred naravnimi nesrečami sosednje Osnovne šole Antona Žnideršiča. Naš program so nam prijazno pomagali oblikovati gasilci Prosto-

voljnega gasilskega društva Ilirska Bistrica, ki so v večini bili tudi naši učenci. Velika in iskrena zahvala velja vodji gasilske enote sobotne vaje Marku Skrtu ter vsem ostalim gasilcem. Ta dan so popestrili tudi policisti Policijske postaje Ilirska Bistrica s kolegom vodnikom psa in njegovim Reksom. Hvala za vašo prisotnost in vaš prispevek. Svojo pasjo poslušnost in inteligenco so predstavili psi reševalci s svojimi vodniki kinološkega društva Postojna. Hvala Amadeji Oven, višji referentki za zaščito in reševanje na izpostavi za zaščito in reševanje Postojna ter vodnici reševalnega psa v Klubu vodnikov reševalnih psov Postojna in njemim kolegom, ki so se udeležili naših aktivnosti. Hvala za vso pomoč in sodelovanje na vaji tudi vašim štirim kužkom, ki so vzbudili veliko občudovanja. Na naših postajah tega dne niso mogli, ne smeli manjkati reševalci ZD Ilirska Bistrica. Iskreno se vam zahvaljujemo za predstavitev namišljene pomoči ponesrečencem, za predstavitev vozila in vseh ključnih pripomočkov v njem. Namestniku poveljnika občinskega štaba civilne zaščite Luku Špilarju se zahvaljujemo za njegov prispevek in predstavitev Civilne zaščite ter navodila za ukrepanje vsakega posameznika v različnih okoliščinah. Hvala vsem skupaj, da ste ta dan delili z nami in prispevali k izjemno pomembnim informacijam in oza-veščanju vrednote varnosti in medsebojne pomoči. **III Ester Juriševič, ravnateljica**



ALU-TERMO OKNA, VRATA

L
U
S
L
A
V

- ♦ s termo členom
- ♦ trojno tesnenje

AKCIJA

**V mesecu decembru
brezplačna montaža
vhodnih vrat!**

www.aluslav.si
Slavko Smrdelj s.p.
Partizanski hrib 12
6250 Ilirska Bistrica

041-544-687
email: aluslav@gmail.com
fax: 059-052-741

NAGRAJENA USTVARJALNOST IN IZVIRNOST

Založba Izotech je v okviru razpisa NAJ IZDELEK 2009/10 podelila nagrade za najboljše oblikovane uporabne predmete, ki so jih osnovnošolci izdelali pod vodstvom svojih mentorjev. Prvo mesto in nagrade so ob začetku tega šolskega leta pripadli učencem OŠ Antona Žnideršiča in njihovi mentorici Tatjani Vičič.

Izdelke so predstavili na CD-ju, nastali pa so iz gradiv, ki se nahajajo v delovnih zvezkih za pouk tehnike in tehnologije (TIT) in izbirnih predmetov v osnovni šoli. Ocenjevalna komisija je ugotovila, da so izdelani izvirno in so plod idej učencev in učitelja kot nosilca varnega, premišljenega in ustvarjalno produktivnega dela. Obenem izkazujejo zelo visoko stopnjo tehniške ustvarjalnosti, oblikovanosti, dodelanosti in tenkočutnosti za obliko in funkcijo. V vseh izdelkih so prepoznavni inovativnost, prijeten zunanji videz in izkazana vnema za praktično ustvarjanje. Med njimi so oblikovno izvirno izdelana različna stojala za svinčnike, CD-je, mobitele, lističe; med njimi je celo mini zalivalo in stojalo v obliki hiške. Učencem OŠ in učencem OPP ter njihovi mentorici čestitamo za doseženi uspeh. **III SUN, OŠ Antona Žnideršiča**



KONCERT OB 5. OBLETNICI DELOVANJA GLASBENE ŠOLE V NOVIH PROSTORIH



V mesecu novembru, v sredo, 24. 11. 2010, smo v Glasbeni šoli Ilirska Bistrica s koncertom obeležili 5. obletnico delovanja v novih prostorih (Ulica IV. Armije 5). Uvodoma so si obiskovalci ogledali baletno točko, v nadaljevanju so sledile točke instrumentalnega pouka in oddelka za petje. V veliko čast nam je bilo, ker se je koncerta udeležil župan naše občine, gospod Emil Rojc, in nekateri občinski svetniki ter ravnateljice javnih zavodov in vsi ostali ljubitelji glasbenih prireditev. Takšne obletnice so spodbuda za nadaljnje delo glasbene šole. V letu 2011 bo večja jubilejna prireditev ob 60. obletnici delovanja Glasbene šole Ilirska Bistrica.

Občane in občanke Občine Ilirska Bistrica vabimo, da se v mesecu decembru 2010 udeležijo: koncerta učiteljev, ki bo 10. 12. 2010 ob 18. uri, v dvorani glasbene šole, koncerta učencev solistov, ki bo 17. 12. 2010 ob 18. uri, prav tako v dvorani glasbene šole, koncerta komornih skupin in pihalnega orkestra glasbene šole, ki bo 22. 12. 2010 ob 18. uri v dvorani Doma na Vidmu in nastopa plesnih pripravnic in baletnega oddelka glasbene šole, ki bo 23. 12. 2010 ob 18. uri v dvorani Doma na Vidmu. **III Ravnatelj Laszlo Balazs, prof**

www.facebook.com/Salon.Metulj
salon.metulj@gmail.com
www.salon-metulj.si
040-727-675
Koseze 59
Ilirska Bistrica

Salon Metulj, Breda Hraber s.p.

Ob 3. obletnici delovanja salona Metulj, vam nudimo nove storitve:

Klasična masaža telesa
Masaža z aromatičnimi olji
Masaža z arganovim oljem
Masaža z Lux svečami

Ostale storitve:
 Pedikura
 Manikura
 Depilacija
 Medicinska pedikura
 Refleksna masaža stopal

Akcijske cene masaž do 31.12.2010!

Na voljo tudi darilni boni!

BISTRIŠKI DIJAKI DEBATIRALI O NACIONALIZMU

Debatni klub Gimnazije Ilirska Bistrica je v petek, 12. novembra, v Knjižnici Makse Samsa v sodelovanju z Zavodom za kulturo dialoga organiziral letošnje prvo debatno srečanje, na katerem so ilirskobistriški dijaki predstavili svoja stališča.

Pred tremi leti ustanovljen Debatni klub Gimnazije Ilirska Bistrica svoje večšine dejavno izpopolnjuje na vsesplošnih srednješolskih debatnih turnirjih, na televizijskih nastopih, s sodelovanjem na različnih debatno obarvanih projektih ter, ne nazadnje, na srečanjih v mestni knjižnici, kjer dijaki kritično reflektirajo lokalne in širše aktualne družbene teme.

»Pri formalni debati gre za strokovno razpravo, pridobivanje novih znanj, učenje in uporabo argumentiranega govora in veščin retorike, razvijanje kritičnega mišljenja, usposabljanje za aktivno državljanstvo, raziskovanje aktualnih družbenih



tem in ne nazadnje tudi za druženje,« je v uvodnem govoru srečanja dejal Gorazd Brne, profesor sociologije in filozofije, sicer mentor debatnega kluba.

Argumente tokratne debate, ki so se kresali na temo »Nacionalizem v Sloveniji se krepi«, sta zagovarjala

Jernej Ekar in Jani Lavrenčič, nasprotovala pa sta jima Nika Bratović in Erik Čebokli, ki sta bila po mnenju občinstva prepričljivejša in sta si tako prisvojila zmago. Glasbeni pridih so večeru podali flvtistka Ana Penko, pevka Sara Česnik in pianist Robert Kruh. **III Rok Smrdelj**

SPREHOD SKOZI VOJAŠKO ZGODOVINO



V sredo, 13. 10. 2010, smo se učenci 5.–9. razreda odpravili v Park vojaške zgodovine Pivka. Ob prihodu pred muzej nas je vodič postavil v vrsto kot v pravi vojski. Razdelil nas je v tri skupine. Vsaka skupina je dobila poveljnika in vodjo. Odpravili smo se proti hribu Primož. Po poti smo videli ostanek rimske ceste ter učne table, kjer nam je vodič povedal nekaj zanimivosti o krajih in zgodovini. Ko smo prišli na vrh hriba, smo imeli prijeto soseda z levo roko in hoditi v krogu z zaprtimi očmi. Ko smo bili pripravljeni, smo lahko odšli v rov, ki so ga zgradili Italijani. V rovu smo

videli ostanke sanitarnih prostorov, zbiralnikov vode, ostanke luči in prijemal, na katerih je bil vodovod, električna napeljava in zračna cev. Vsakič smo prišli ven na drugi strani in videli nov stolp, ki je služil opazovanju ali prenašanju novic. Žal so bili stolpi v slabem stanju, saj so bili med vojno uničeni. V rovu smo ugasnili luči in okusili, kako so se počutili vojaki v tistih časih. Po končanem izletu smo si ogledali še zbirko tankov, topov in drugega orožja ter zgodovino Postojnskih vrat. Vsi smo se imeli zelo lepo in izvedeli smo veliko novega. **III Katja Štefanič in Teja Tomažič**

ZAHVALA – Šolski ples

15. 10. 2010 smo devetošolci OŠ AŽ organizirali šolski ples. Denar, ki smo ga na plesu zaslužili s prodajo pijače in kokic ter s srečelovom, bomo porabili za končni izlet. Pri organizaciji plesa in srečelova so nam pomagali razredničarka Milanka Hrovatin in sponzorji.

Naši sponzorji so bili: Frizerski salon Mitja, Frizerski salon Mojca, Frizerski salon Lea, Frizerski salon Adrijana, Frizerski salon Suzana, Frizerski salon Brigita, Picerija Kudra, Picerija Park, Picerija M&S, bar Mikoza, bar Julija, bar Galea, Sladki bar, Okrepčevalnica Videm, Cvetličarna Videm, Cvetličarna Brigita, Cvetličarna Polona, Cvetličarna Margita, Cvetličarna Rosa, Jelka, Rdeči križ, Omnia sport, Zlatarna Jana, Optika Primc, Orient, Banka Koper, SKB, Two way, Kirn, Soča, A3, DM, DZS, Si.mobil, Pošta, Spar, Tuš, Pepelka, Turistična agencija Oaza, Dolores Rutar, s. p., Kosič, Irbis.

Vsem, ki so se odzvali na našo prošnjo, se iskreno zahvaljujemo. **III 9.a in 9. b OŠ Antona Žnideršiča**

PRAKTIČNO USPOSABLJANJE V TUJINI

LEONARDO DA VINCI MOBILITY



V okviru programa Leonardo Da Vinci Mobility, ki je eden izmed sektorskih programov v okviru programa Vseživljenjskega učenja, smo se dijaki Šolskega centra Postojna odpravili na delovno prakso na Irsko. Natančneje na sever Irske, in sicer v mesto Derry. Za to prakso smo se predvsem odločili zaradi izkušenj, ki naj bi jih tam dobili. Spoznali pa naj bi tudi, kakšna so podjetja in trg v tujini.

Starši so nas na pot pospremili 1. 3. 2010, potovali pa smo v spremstvu profesorice Teje Tomšič. Ko smo prispeli na Irsko, smo se spoznali z našim mentorjem (določen s strani gostiteljev), ki nam je razkazal naš novi dom za naslednje tri tedne. Imeli smo 15-urni tečaj angleščine, kjer so bili vidno zadovoljni z našim predhodnim znanjem, tu pa smo spoznali tudi druge udeležence tečaja iz različnih držav sveta.

Prakso smo opravljali v različnih podjetjih, ki nam jih je določil mentor na osnovi želja in znanj, ki jih imamo. Pred samim opravljanjem prakse smo imeli priprave, na katerih smo napisali CV in predstavili svoje izkušnje skozi razgovor s tutorjem.

Mateja je opravljala prakso v Cathedral Youht Club-u (mladinski center). Opravljala je razna pisarniška



dela. Maja je bila v organizaciji Foyle Women's Aid, ki se ukvarja s pomočjo ženskam in otrokom, ki so bili psihično ali fizično zlorabljeni. Vezala je razne brošure, prevajala angleška besedila v slovenski jezik, fotokopirala. Brankino delo je potekalo v podjetju DC Rentals, ki se ukvarja s prodajo in najemom nepremičnin. Izračunavala je različne kazalnike in pripravljala podatke, ki so bili osnova za različne analize, preurejala spletno stran podjetja, se oglašala na telefonske klice. Špela je delala v podjetju Cavanagh Hooper Donal Insurances, ki se ukvarja z zavarovanjem. Urejala, razvrščala in prepisovala je različne dokumente in iskala razne informacije. Miha je

bil v Family Hillcrest centru, ki se ukvarja s pomočjo družinam v stiski. Oglašal se je na telefonske klice, usmerjal stranke, vnašal podatke, urejal dokumente. Martina je delala v Pennyburn Youth Clubu, ki je neke vrste zavod, kjer se ukvarjajo s problematičnimi mladostniki. Pomagala je pri izvedbi pouka.

Na tem potovanju pa se nismo samo učili oz. delali. Ogledovali smo si tudi zanimivosti v samem mestu ter okolici. Odšli smo na izlet do morja in se sprehodili po peščenih plažah. V teh treh tednih smo se dobro vključili v irski način življenja, spoznali in navezali smo stike z veliko novimi ljudmi, tako iz Irske kot iz ostalih držav sveta. Dobili smo res veliko novih izkušenj,

ki jih bomo lahko uporabili v našem življenju. Skratka – ti trije tedni so bili čudoviti in so minili prehitro.

Vsem dijakom Šolskega centra Postojna, pa tudi dijakom, ki obiskujejo dislocirano enoto Gimnazije v Ilirski Bistrici, priporočamo, da se udeležite opravljanja prakse v tujini, saj so to neprecenljive izkušnje, ki za vedno ostanejo v spominu in nikoli ne zbledijo. Vse tiste, ki bi želeli več informacij o samem poteku praktičnega usposabljanja, pa vabimo 7. 12. 2010 na dneve odprtih vrat med 17. uro in 18.30. III Dijaki: Mateja Poniž, Maja Simšič, Branka Meze, Špela Kranjc, Miha Mauer in Martina Smrdelj



Albert Logar s.p.
Bazoviška c.32
6250 Il.Bistrica

PC MIKOZA

MIKLAVŽEV

POPUST

DO

30%

%

NA DOLOČENE ARTIKLE

OD 1.12. DO 6.12.2010

- POPUSTI SE NE SEŠTEVAJO - POPUST SE OBRAČUNA PRI BLAGAJNI

CONTOBENE

TALLY WEIL

EIGHTH SIN

Madonna

TOM TAILOR

DOMAČI KOŠARKARJI USPEŠNI TUDI V NOVEMBRU

Kljub prvemu porazu člani KK Plama pur še vedno držijo prvo mesto v ligi, mlajše kategorije pa nadaljujejo s kakovostnimi treningi in tekmami.

Članska ekipa, ki letos potihem upa na prvo mesto in napredovanje v 1.b ligo, nadaljuje z dobrimi predstavami. Igralcem se je zaenkrat ponesrečilo le v Kopru, kjer jih je ekipa domačega Koša zasluženo premagala (76 : 82). Kljub porazu pa se bistriški fantje niso zmedli in mesec november nadaljevali z dvema zaporednima zmagama.

Najprej je pred velikim številom gledalcev v dvorani pod Kozlekom (zbralo se je kakšnih 300) še drugič letos (prvič septembra v pokalu) padla Ajdovščina (89 : 78). Žal je imela zmaga tudi majhno črno piko, saj si je koleno poškodoval organizator igre Uroš Kuret. Zadnja tekma je bila odigrana v Ljubljani, kjer so naši, okrepljeni z novim igralcem Aleksandrom Stakičem, brez posebnih težav ugnali Pingvine iz Šmartnega (92 : 66) in se tako skupaj s Tolminom utrdili na prvem mestu.

Minuli mesec so Bistričani odigrali tudi tekmi 5. kroga slovenskega pokala proti prvoligaški ekipi Hopsov iz Polzele. Iz tekmovalja so sicer zanesljivo izpadli, vendar pa so proti favoriziranim Štajercem pokazali pogumno igro in na koncu, kljub porazoma, dvignjenih glav zapustili



parket. Do konca leta nas v bistriški dvorani čaka še kar nekaj zanimivih in razburljivih tekem, na katere ste vsi prav lepo vabljeni!

S tekmami in treningi pa nadaljujejo tudi ekipe v mlajših kategorijah. Zelo uspešno igra predvsem kadetska ekipa (U-16), ki je s štirimi zmagami in tremi porazi trenutno tretjeuvrščena v svoji skupini. Žal gre letos slabše mladincem (U-18), ki v šestih tekmah še niso okusili slasti zmage. Odigrali so kar nekaj lepih predstav, vendar jim je na koncu vendarle malce zmanjkalo do tistih tako zelenih dveh točk. Trener kade-
tov in mladincev je sicer tudi članski

strateg Rok Zupan.

Pod vodstvom Martina Novaka pa zelo uspešno igrajo igralci do 14. oz. do 12. leta starosti (starejši in mlajši pionirji). Prvi so namreč v zadnji tekmi pokazali lepo predstavo in zmagali, drugi pa so zanesljivo dobili turnir v Vrhniki. Tam so brez večjih težav premagali domačine in ekipo iz Nove Gorice. Lepe predstave so seveda plod kakovostnega treninga pod vodstvom Martina Novaka, od njega pa se trenerskega dela učiva tudi Jakob Bizjak in Aljaž Iskra.

V letošnjem šolskem letu je treba omeniti veliko zanimanje za treniranje in igranje košarke fantov od 8. pa tja do 14. leta starosti. Na treninge U-10, U-12 in U-14 namreč prihaja veliko število nadobudnih igralcev. S takšno zainteresiranostjo otrok se za prihodnost bistriške košarke vsekakor ni bati. Ob fantih pa naj bi s treningi kmalu pričele tudi deklice do 10. leta starosti. Pretekli dve sezoni so namreč potekali treningi z mladimi dekleti v dvorani OŠ Dragotina Ketteja in tudi te so kazale močno zanimanje za košarko in šport nasploh. Vrata dvorane pa so odprta prav za vsakega, ki se želi preizkusiti v tej popularni igri z žogo.

Še več novic, podatkov, slik in rezultatov košarkarskega kluba Plama pur pa vam ponujata spletna stran www.kkplama-pur.si ter oglasna deska, ki stoji v dvorani OŠ Antona Žnideršiča ob vhodnih vratih. **III Jakob Bizjak**

POVABILO NA PLANINSKO NOČ,



3. Decembar, 2010, ob 20.00, izhodišče pred OŠ Antona Žnideršiča Planinsko društvo Snežnik in planinska skupina OŠ Antona Žnideršiča vabita učence in njihove domače, da preživijo večer in del noči nekoliko drugače. Starši najmlajših otrok naj presodijo otrokove zmožnosti za hojo navkreber v temi, oz. naj se posvetujejo s planinskimi mentorici. Pot je lahka, poteka ob cesti in kolovozu, na vrhu pa pričakujemo zaradi padavin razmočen teren. Priporočamo nepremočljivo športno obutev z dobrim podplatom, kaj

prigrizek in primeren napitek. Obvezna je kvalitetna nočna svetilka. Ob povratku nas bodo v atriju šole postregli z vročim čajem in izvrstnim pecivom.

Hoja v temi ima poseben čar, ki ga ima današnjem času priložnost doživeti malo otrok. Takrat so najdaljše noči, najbolj velike oči...

Poleg tega, da hodimo in tako skrbimo za svoje zdravje, aktiviramo čutila, ki se jih čez dan niti ne zavedamo. **III Darinka Dekleva**, mentorica PS

UVODNA NASTOPA BISTRIŠKIH DIJAKOV V ŠOLSKI NOGOMETNI LIGI

Že nekaj let je znano, da so bistriški dijaki najboljši nogometaši v okviru Šolskega centra Postojna. V prejšnjih letih so se tako sedanja kot tudi pretekle generacije večkrat izkazale najprej na šolskih in nato še na regijskih tekmovanjih, zato jih je profesor športne vzgoje Aleš Masterl letos (končno) prijavil za nastopanje v ligi ŠKL – nogomet.

Svoj debi v omenjenem tekmovanju so doživeli v četrtek, 4. 11. v domači dvorani na OŠ Antona Žnideršiča. Nasproti so jim stali vrstniki iz Šolskega centra Škofja Loka. Oboji so tekmo začeli nekako v krču, a več so vseeno pokazali domačini in sredi 2. četrtine (igra se 4x12 minut) tudi zaslužno povedli. Damjan Brnetič se je odločil za strel z razdalje, žoga pa je med letom oplazila Jana Gombača in spremenila smer ter presenetila škofjeloškega vratarja.

V drugem polčasu so gostje razumljivo pritisnili in napadli izenačenje, a je bil v domačih vratih odličen Patrik Ivanič, ki se je izkazal s kar nekaj izjemnimi po-



Bistričani so igrali v postavi: Martin Amon, Damjan Brnetič, Jan Gombač, Tomaž Gombač, Štefan Iskra, Patrik Ivanič, Jan Mikuletič, Tiln Muha, Matjaž Prelec, Patrik Samsa in Klemen Šlosar; trener: Aljoša Kalc.

sredovanji. Bistričani so imeli ogromno priložnosti iz protinapadov, a so bili v zaključkih akcij sila nezbrani. Za neučinkovitost so bili kaznovani tri minute pred koncem, ko so gostje izenačili na 1

:1 in izid se do konca ni več spremenil.

Dva tedna pozneje je sledil 2. krog tekmovanja, naši srednješolci pa so spet zaigrali pred domačim občinstvom, tokrat proti Gimnaziji Kranj. Tekma je na tribune privabila lepo število gledalcev, poleg dijakov si jo je ogledalo tudi kar nekaj zunanjih obiskovalcev.

Domačini so spet začeli slabo in prejeli poceni zadetek, potem pa dali v višjo prestavo in v kratkem času preobrnili rezultat na 2 : 1, kar je bil tudi rezultat polčasa. Zadela sta Jan Mikuletič in Patrik Samsa.

V nadaljevanju srečanja so naši spet napravili cel kup priložnosti za utrditev vodstva in bili ponovno, tako kot na tekmi proti Škofji Loki, kaznovani. Tokrat je bila kazen še hujša, saj so prejeli kar dva zadetka, kar je v vodstvo spet potisnilo Kranjčane. V zadnjih minutah so tako Bistričani napadli z vsemi močmi, a jih je čas prehitel in v svojem drugem nastopu so na žalost morali okusiti grenkobo poraza.

Po dveh odigranih tekmah imajo tako zgoj 1 točko, a do konca skupinskega dela so še štiri srečanja in vse je še mogoče. Naslednjič se bodo v boj podali 2. decembra, ko se bodo prvič v sezoni podali na gostovanje v Novo Gorico, kjer se bodo pomerili s tamkajšnjimi gimnazijci, ki veljajo za ene od favoritov tekmovanja. Upamo lahko, da se bodo izkazali bolj kot doma in še ostali v boju za napredovanje.

Omeniti velja tudi, da v Ilirski Bistrici na nogometno žogo niso imuna niti dekleta. Z bistriške šole namreč prihaja ena od le treh srednješolskih ženskih ekip, ki nastopa v Šolski nogometni ligi. Naša dekleta bodo v prihodnje merila moči s 3. gimnazijo Maribor in Šolskim centrom Novo mesto. **III Patrik Čekada**

Agrocenter ŽABOVCA

Podgrajska 14, Ilirska Bistrica; tel.št.: 05 / 71 18 180



Velika izbira PIROTEHNIKE!



Nov delovni čas:
pon. - pet.: 8.00 - 17.00
sobota: 8.00 - 12.00

**KGZ CERKNICA ŽELI VSEM SVOJIM STRANKAM,
ČLANOM, POSLOVNIM PARTNERJEM IN ZAPOSLENIM,
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 2011!**

PLETENJE KOŠAR JE PREKINIL POŽAR



V soboto, 13. 11., smo imeli tehniški dan. Obiskal nas je gospod Jože iz Brc in nam pokazal staro obrt, pletenje košar iz vrbovih vej. Z navdušenjem smo se tudi sami preizkusili v pletenju. Kar naenkrat je pozvonil zvonec in naznanil nevarnost – požar. Prestrašeni smo tekli iz razreda in zapustili dim, ki se je valil po šoli. Prišli so gasilci. Eden od sošolcev je ostal ujet v šoli. Veseli smo bili, ko smo zvedeli, da je bila le gasilska vaja. Nadaljevali smo z dejavnostmi tehniškega dne. V likovni delavnici smo izdelovali novoletne voščilnice, s katerimi bomo lahko razveselili prijatelje v prazničnem decembru. Iz učilnic smo se nekateri preselili na tribune nogometnega igrišča in burno navijali za domačo ekipo. **III Novinarski krožek OŠ RU Podgrad**

ŠKD KRT



V društvu KRT so s člansko ekipo in fanti do 21 let (EML Stadler) že globoko v tekmovalni sezoni, kjer sta obe ekipi nanizali nekaj dobrih rezultatov. Prav tako pa s trdim delom nadaljujejo mlajši fantje do 18 let, ki že nestrno čakajo na začetek sezone.

Z dosedanjim potekom tekmovanja je verjetno najbolj zadovoljen trener članske ekipe Vojko Kalc, saj ekipa glede na število igralcev in število treningov niza odlične rezultate ter trenutno v MNZ-ligi zaseda četrto mesto. Na zadnji tekmi 14. novembra 2011 so remizirali z ekipo Black and White, ki velja za enega izmed favoritov. V naslednjem krogu se bodo pomerili z vodilno ekipo prvenstva Bronx mladi.

Ekipa EML Stadler je po nekoliko slabšem uvodu v sezono zabeležila tudi prvi zmagi. Nazadnje so v domači dvorani premagali Tolminskega puntarja, kjer deluje eden vodilnih mladinskih pogonov za delo z mladimi igralci dvoranskega nogometa (futsala) v Sloveniji. Zadnje domačo tekmo v letošnjem koledarskem letu bodo fantje odigrali 5. decembra ob 18. uri v OŠ Antona Žnideršiča, ko jim bo nasproti stala ekipa Izole. Vabljeni na ogled tekme.

11. decembra pa bo prve domače tekme odigrala tudi ekipa Kalc vizija, za katero igrajo fantje do 18 let, ki s sezono začnejo 27. novembra v Kopru. S sedanjim trenerjem Aljošo K. bo v prihodnje sodeloval Matej G. in poskušal s svojim znanjem čim bolj

pomagati ekipi.

Več informacij o ekipah društva KRT najdete na spletu www.futsal-bistrice.com. **III Nejc Bedek**

odmevi@ilirska-bistrica.si

SOČA TRGOVINA • NEVESTIN KOTIČEK
Kolodvorska cesta 6, Pivka • tel.: 05 757 31 03 • www.nevestinkoticsek.si



S pomočjo izkušenih šivilj, vam blago po lastni želji in okusu tudi sešijemo!

URNIK:
vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure
sobota od 8. do 12. ure

PRI NAS DOBITE:

- METRAŽNO BLAGO
- BLAGO ZA POSTELJNINO
- ZAVESE
- DEKORATIVO
- POZAMENTERIJO
- BRISAČE,
- TEKSTILNE DODATKE ZA DOM
- GOBELINE
- BIŽUTERIJO
- NAKIT SWAROVSKI
- ŽE IZDELANE KOSTIME IN JAKNE PO ZELO UGODNIH CENAH

Nevestin kotiček SOČA

- poročne obleke
- poročni čevlji
- podvezice
- konfeti
- lasni dodatki
- poročne blazinice
- večerne obleke
- maturantske obleke
- šivamo po meri

AKCIJA
OBLEKE PRETEKLIH SEZON ŽE OD 60 EUR DALJE!
Da se lahko posvetimo izključno vam, se za obisk nevestinega kotička predhodno najavite na gsm 031 389 678.



V Knjižnici Makse Samsa obeležili dan splošnih knjižnic KD GRAD DOLNJI ZEMON SKOZI ZGODOVINO

Dan splošnih knjižnic, ki ga praznujemo 20. novembra, so v Knjižnici Makse Samsa obeležili na prav poseben način. V goste so povabili Kulturno društvo Grad iz Dolnjega Zemona, ki je s svojo bogato in raznoliko kulturno dejavnostjo pomembno zaznamovalo bistriški kulturni prostor.

Začetki delovanja društva segajo v obdobje po drugi svetovni vojni, natančneje v začetek 50. let, ko je bilo ustanovljeno prosvetno kulturno društvo Dolnji Zemon. Prve korake delovanja društva sta obudila takratna člana **Pepca Jenko** in **Danilo Lukanec**. »Največje zasluge pri ustanovitvi društva je imela učiteljica **Milka**, ki nas je učila od kuhanja do igranja,« je povedala Pepca Jenko. Z Danilom se še dobro spominjata njihove prve igre »Dve nevesti«, ki so jo igrali kar v gostilni. Zato so začeli z urejanjem starih grajskih hlevov, ki so bili v zelo slabem stanju. Delali so udarniško in dvorana je bila uradno odprta leta 1959. »Po tem je društvo še nekaj časa delovalo, delali smo predvsem krajše igre, nato pa je nekje sredi 60. let zmrlo,« se spominja Danilo Lukanec. Vendar pa se je kmalu pojavila nova generacija, iz katere izhaja **Janez Škrlič**, ki je delovanje društva obudila. »Konec 60. let se je formirala skupina 20 ljudi. Začeli smo z Županovo Micko, do konca 70. let sem sodeloval v 87 predstavah in ponovitvah. Za to obdobje je najbolj zaslužen **Franc Dovgan**, ki je bil scenarist in organi-



zator,« je povedal Janez Škrlič.

Leta 1972 je bilo društvo formalno ustanovljeno pod imenom Kulturno društvo Grad Dolnji Zemon. Denar, ki so ga zslužili z vstopnicami, so namenili urejanju dvorane in odra. Generacija se je počasi zamenjala, nekateri so odšli in igralsko dejavnost so zaradi primanjkovanja igralcev morali opustiti. Društvo pa je še vedno živelo in skrbelo za kulturno in zabavno življenje na vasi.

Pred leti pa se je pojavila nova generacija na čelu z **Primožem Rojcem** in **Iris Dovgan Primc**, ki je leta 2002 že tretjič obudila KD Grad. »Zgledovali smo se pri harijskemu društvu in se sprva odločili, da v vasi obudimo pust in poberijo, leta 2003 smo prvič organizirali zdaj že tradicionalni program ob Miklavževanju, letos pa smo uspešno izpeljali že peto kulturno-etnološko prireditev Mala južna,« je pojasnil Primož Rojc. V okviru društva pa se je formirala tudi odlična igralska skupina, ki ima za sabo že več avtorskih iger (Vol je vol, V babi je hudič, Ohcet bo), s katerimi so se že večkrat predstavili tako domačemu občinstvu kot tudi v drugih krajih. »Vse igre govorijo o življenju na vasi, odnosih med ljudmi, ki jih nič ne olepšujemo. Vsi teksti so v narečju, ker je tako bolj pristno,« je povedala Iris Dovgan Primc.

Poleg igralske skupine KD Grad, ki je odigrala nekaj prizorov iz komedije »Ohcet bo« ter odlomek »Romeo in Julija na moderen način«, so se predstavili še zemonski pevci in vaški muzikanti.

»Knjižnica po mojem okusu«

Letošnje praznovanje dneva splošnih knjižnic je potekalo pod geslom »Knjižnica po mojem okusu«, s katerim so želeli poudariti raznolikost potreb in želja vseh uporabnikov. Kot je povedala direktorica knjižnice Makse Samsa **Damijana Hrabar** je bilo v preteklem letu v knjižnico včlanjenih 4615 uporabnikov, kar predstavlja 33 odstotkov vseh prebivalcev občine in je tako višje od slovenskega povprečja, ki znaša nekaj nad 25 odstotkov. Knjižnico je obiskalo kar 117.168 bralcev, ki so si izposodili 150.600 enot knjižničnega gradiva. Knjižnica je poleg izposoje v knjižnici enkrat na teden nudila tudi možnost izposoje v Domu starejših občanov. Poleg tega so v knjižnici prirejali razstave, literarne večere, potopise, bralne ure za slepe in slabovidne, ustvarjalne delavnice, bibliopedagoške ure za osnovnošolce in dijake, počitniške bralne značke, za najmlajše pa so pripravili lutkovne predstave ter ure pravljic v dopoldanskem in popoldanskem času. Uspešno so izpeljali tudi projekt Primorci beremo in še veliko drugega. Če vse to strnemo v številkah, so za mladino pripravili 47 razstav in 23 prireditev, za odrasle pa 28 literarnih večerov in 48 razstav, vsega skupaj torej kar 146 različnih prireditev. »Tako lahko trdimo, da naša knjižnica ni le izposojevališče raznega gradiva, ampak kulturno in informacijsko središče cele občine,« je poudarila direktorica Damijana Hrabar. III

NOVOLETNI KONCERT NA REKI

Kot običajno na izpostavi JSKD tudi letos organiziramo ogled tradicionalnega **novoletnega koncerta** v HNK Ivana pl. Zajca na Reki. Koncert pod taktirko dirigentke Nade Matošević bo **v sredo, 29. decembra, ob 20. uri v HNK Ivana pl. Zajca na Reki**. Organiziran bo tudi avtobusni prevoz iz Ilirske Bistrice. Prijave zbiramo na elektronski naslov: igor.stemberger@jskd.si ali na GSM: 031 348 905.

Spominska slovesnost ob 170-letnici rojstva in 110-letnici smrti Ivana Vesela Vesnina

ZASLUŽEN DUHOVNIK, LITERAT IN PREVAJALEC

Ob 170-letnici rojstva in 110-letnici smrti Ivana Vesela Vesnina, zaslužnega duhovnika, trnovskega župnika in dekana, pomembnega literata in prvega slovenskega prevajalca ruske poezije, so domače Društvo za krajevno zgodovino in kulturo, Župnija Ilirska Bistrica, območna izpostava JSKD Ilirska Bistrica, in Občina Ilirska Bistrica v sodelovanju z Mestnim muzejem Mengeš v soboto, 13. novembra, pripravili bogato spominsko slovesnost.

Prvi del slovesnosti je potekal v cerkvi sv. Petra, kjer je daroval spominsko mašo koprski škof msgr. Metod Pirihi. Po maši pa je škof blagoslovil obnovljeni nagrobni spomenik Ivana Vesela, ki se nahaja ob župnijski cerkvi in na katerem je vklesano tudi posvetilo pesnika in Veselovega prijatelja Simona Gregorčiča.

Srečanje se je nadaljevalo v dvorani Doma Matere Terezije v trnovskem samostanu, kjer sta številne goste in obiskovalce pozdravila škof Metod Pirihi in ilirskobistriški župan Emil Rojc, ki sta poudarila pomen Veselove duhovne in kulturne dediščine. Sledil je krajši simpozij o življenju in delu Ivana Vesela Vesnina.

Marija Cvetek je predstavila življenjsko pot Vesela in natančno analizirala njegovo delo »Olikani Slovenec«, ki je tudi prvi slovenski bonton. Muzej



O Veselovem življenju in delu so spregovorili (z leve): Janez Škrlep, Marija Cvetek in Silvo Fatur

v Mengšu je leta 2006 izdal faksimile te Veselove knjige. »Ivan Vesel se je zavzemal za slovenski jezik in svoje duhovniško življenje posvetil slovenstvu. Vesela bi lahko uvrstili tudi med slovenske jezikoslovce, saj je izoblikoval tudi slovenski strokovni jezik, ko je prevajal nove besede,« je dejala Marija Cvetek.

Janez Škrlep je govoril o odkritju prezrtega in poudaril, da ni zane-marljivo, da je Vesel poleg duhovniškega in slovstvenega dela med službovanjem v Velikem Trnu pri Krškem dal zgraditi veliko cerkev, v Trnovem pa na svoje stroške mogočno župnišče. »Pomembno je tudi, da so prav na njegovo povabilo leta 1888 v Trnovo prišle šolske sestre notredamke,« je povedal Škrlep.

Silvo Fatur pa je predstavil Veselovo »Rusko antologijo«, ki jo je po njegovi nenadni smrti dokončal Anton Aškerc. V tem delu so med drugimi objavljeni tudi prevodi mladega Dragotina Ketteja, ki je rad zahajal k Veselu in je bil prav tako navdušen nad ruskimi romantiki. Fatur je predstavil odličen Kettejev prevod znamenite Lermontove pesmi »Jadro«.

Srečanje so sklenili člani KD Grad iz Dolnjega Zemona z izborom Veselovih napotkov iz Olikanega Slovenca. Za pogostitev in gostoljubje pa je poskrbelo domače Turistično društvo in sestre trnovskega samostana.

Člani filatelistične sekcije Primorskega numizmatičnega društva so ob tej priložnosti pripravili dotisk poštnih dopisnice in priložnostni poštni žig z izvirnim Veselovim podpisom. V knjižnici Makse Samsa v Ilirski Bi-

strici pa je bila na ogled filatelistična razstava z naslovom »Slovenski literati na edicijah Pošte Slovenije«.

Ivan Vesel s psevdonimom Vesnin se je rodil v Mengšu leta 1840. Bogoslovje je končal leta 1865 v Ljubljani, nato pa služboval v raznih krajih: v Postojni, Poljanah nad Škofjo Loko, Sevnici, Starem trgu pri Ložu, Velikem Trnu pri Krškem in Trnovem pri Ilirski Bistrici, kjer je bil dekan od leta 1886 do 1890.

Njegova prva dela so bila objavljena leta 1861 v »Novicah«, v semeniškem časopisu »Slovenska lipa« in v »Slovenskem glasniku«. Za dramatično društvo je napisal dve tragediji o pokristjanjevanju karantanskih Slovencev. Je avtor prvega slovenskega bontona »Olikani Slovenec«, ki je izšel leta 1868 pri Slovenski matici. Zlasti pomembni pa so njegovi prevodi ruskih pesnikov, ki so bili osnova za njegovo »Rusko antologijo«, ki je izšla posthumno leta 1901. Prevedel je tudi Gogoljevega »Revizorja«.

V Trnovem je imel ogromno knjižnico s 1800 knjižnimi enotami, ki jo je zapustil Družbi Cirila in Metoda, da bi z iztržkom pridobili denar za gradnjo in vzdrževanje slovenskih šol na obmejnem ozemlju. V času službovanja v Trnovem je vodil Ljudsko šolo, Katoliško izobraževalno društvo, mnoge verske oblike delovanja, pa tudi Gospodarsko društvo v Trnovem.



Obnovljen Veselov nagrobni spomenik s posvetilom pesnika Simona Gregorčiča

TRI PRIMORSKE OBLETNICE

Na zanimivem predavanju v Knjižnici Makse Samsa je ravnatelj Narodne in študijske knjižnice v Trstu, profesor Milan Pahor, osvetlil tri letošnje pomembne obletnice za Primorsko: 90 let od podpisa rapalske pogodbe med kraljevinama SHS in Italijo ter požiga narodnega doma v Trstu in 80 let od usmrtitve štirih bazoviških junakov Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča.

Kot je dejal **Milan Pahor**, je najbolj tiho minil spomin na podpis rapalske pogodbe, čeprav je bila prav ta takrat za Primorčane usodna, saj je po prvi svetovni vojni pod kraljevino Italijo potisnila skoraj tretjino Slovencev in del Hrvatov. Odnos Italije do njih je bil ves čas nasilen in se je stopnjeval do požiga Narodnega



O treh primorskih obletnicah sta spregovorila profesor Milan Pahor in novinar Tomo Šajn

NK Jskd

ZAPLEŠIMO IN ZAPOJMO Z

FS GRADINA
IN NJENIMI GOSTI

**v Domu na Vidmu
v Ilirski Bistrici,**

19. 12. 2010
ob 17:00 uri
VABLJENI

Ansambel SNEŽNIK

**Povezovalci:
Franc Gombač**

KD Rak Rakok

KUD Franc Ilce Loka/Rosnja **Maja Porta in Janez Tomažič** **OFS Antona Žnidaršiča**

doma v Trstu 13. julija 1920. »To je bila Šentjernejska noč Slovencev in Slovanov v Trstu. Začelo se je z manifestacijo neofašističnih in nacionalističnih skupin, vezano na dogodke v Splitu. Vendar to ni bil spontani ljudski odpor in protest kot v Splitu, temveč načrtovana in organizirana akcija. To je bil krstni nastop tržaških fašistov, ki so v nekaj urah napadli kar 21 slovanskih sedežev, med njimi tudi sedež jadranske banke, prostore hrvaške hranilnice, sedež predstavništva SHS, številne gostilne in podobno,« je poudaril Pahor.

V nadaljevanju je orisal bogato zgodovino stavbe Narodnega doma vse do leta 2004, ko si je manjši prostor v njej izbral tudi Slovenski informacijski center, ki ga upravlja Narodna in študijska knjižnica. »Ti pritlični prostori v centru Trsta, čeprav pretesni, so za nas izredno pomembni, simbolični,« je dejal Pahor in dodal, da je Narodni dom za tržaške Slovence simbol ponosa in bolečine obenem, prav tako kot Bazovica, ki je bila že od samega začetka simbol antifašizma. »Želimo si, da bi Bazovica postala kraj simboličnega srečevanja in združevanja politikov z obeh strani meje,« je še poudaril Pahor.

Poučno in zanimivo predavanje so ob podpori bistriške občine pripravili Knjižnica Makse Samsa, Društvo za krajevno zgodovino in kulturo ter območna izpostava JSKD Ilirska Bistrica. III

V GOSTILNI »PRI MATETU« ODPRLI »HRAM DOBREGA«



Slikar Adalbert Žvab ob razstavljenih delih



Lastnik Simon Urbančič z očetom Petrom Urbančičem in Vasovalci

V gostilni »pri Matetu« v Trnovem so novembra odprli obnovljeno 130 let staro vinsko klet, ki so jo pime-novali »Hram dobrega«. Odprtje je pospremila tudi razstava likovnih del slikarja Adalberta Žvaba.

»Odločil sem se, da bomo klet poimenovali Hram dobrega, saj je tu doma dobro vino, dobra družba in dobra zabava,« je ob odprtju dejal lastnik **Simon Urbančič**. Zgodovino gostilne »pri Matetu« je na kratko predstavil njegov oče **Peter Urbančič**, ki je povedal, da vse od izgradnje hiše leta 1878 pa vse do danes v njej z manjšimi prekinitevami deluje gostilna. Leta 1947 so morali gostilno zapreti, saj se je vojska polastila celotne hiše. Vse od ta-

krat uspešno sodelujejo tudi z Vina Koper. Po drugi prekinitvi med leti 1981 in 1988, ko je gostilno prevzel Peter Urbančič, so hišo popolnoma obnovili, uredili teraso in obogatili ponudbo tudi s hrano. Sin Simon, ki nadaljuje družinsko gostilniško tradicijo, pa je kasneje obnovil še kletne prostore in kuhinjo.

Odprtje kleti je obogatila razstava likovnih del slikarja **Adija (Adalberta) Žvaba**, ki ga je predstavila **Darinka Žbogar**. Razstavo je poimenoval »O krasu, o morju«, saj sta ta dva motiva najbolj zastopana v njegovem slikarstvu. Čeprav ni šolan slikar, je v svojem likovnem ustvarjanju dosegel stopnjo, ki presega amatersko slikanje. Sodeloval je na več kot tri-

desetih mednarodnih ex-temporih doma in v tujini, na katerih je prejel tudi številna priznanja. Njegova dela Bistričani najbolj poznajo iz Moščenške Drage, kjer redno ustvarja med poletno sezono, saj se tam počuti kot doma.

Za prijetno vzdušje je ob kapljici rujnega in drugih domačih dobrotah poskrbela pevska skupina Vasovalci. III

Vaše prispevke nam lahko pošljete do 20. v mesecu na e-naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si. Vabljeni k sodelovanju!

IMPRESIJE, EKSPRESIJE, EKSPLOZIJE IN FOTOGRAFIJE



25. novembra so v baru Pumpa v Knežaku, novem razstavnem prostoru Foto kluba Sušec, odprli razstavo fotografij učencev, ki obiskujejo foto krožek na OŠ Toneta Tomšiča Knežak. Že sam naslov razstave »Impresije, ekspresije, eksplozije in fotografije« nakazuje na pestrost motivov in tehnik raz-

stavljenih fotografij.

»Foto krožek na naši šoli deluje že peto leto. Vsa ta leta se z nami trudi tudi Stojan, ki je naš mentor in predvsem prijatelj, ki nas bogati s fotografskim znanjem. V letošnjem letu se dobivamo vsak petek po dve uri. Običajno se vkrcamo v Stojanov avto, vzamemo fotoaparate in gremo v akcijo. Letos smo poslikali Sela, lani pa smo uporabljali vse vrste fotografije – bližinske posnetke, portrete, naravo, abstrakcijo V računalnici nato slike pregledamo, jih pokomentiramo in iščemo izboljšave. Rezultat našega lanskega dela je ta razstava,« je delovanje krožka predstavila Darja Šenkinc.

Obiskovalce je pozdravila tudi ravnateljica OŠ Knežak **Tea Gustinčič**, mentor foto krožka **Stojan Spešič** pa je predstavil avtorje (**Jan Sedmak, Luka Kirn, Darja Šenkinc, Brigita Novak** in **Luka Fidel**) ter njihove fotografije. Odprtje razstave, ki bo na ogled do konca decembra, so z glasbo in petjem obogatili učenci OŠ Knežak. III

O PUSTOLOVŠČINAH MORNARJA IN KITOLOVCA FRANCA ŽELETA

V Knjižnici Makse Samsa so ljubitelji literarnih večerov lahko prisluhnili zanimivi predstavitvi knjige Franca Želeta »Mornar, pustolovec, kitolovec«, ki jo je izdala in uredila njegova vnukinja Flory Banovac.

Družina Franca Želeta, ki se je rodil v Hrastju pri Pivki, ima korenine tudi na Bistriškem, kamor so se preselili leta 1934, zato se ga marsikateri starejši Bistričan še dobro spominja. Bil je mornar, pustolovec in kitolovec z izjemno zanimivo in bogato življenjsko zgodbo, za katero bi bilo škoda, da gre v pozabo, je povedala njegova vnukinja Flory Banovac, ki je po njegovi smrti leta 1971 kar 14 let zbiral in urejala njegove spomine. Sprva jih je izdala kot vezano knjigo, ki je vsebovala kronološko urejeno dogajanje Želetovih zgodb, nato pa se je odločila za izdajo prave knjige v samozaložbi.

Knjiga je avtobiografsko delo, zbrano iz njegovih skrbnih zapiskov, fotografij, dokumentov in objavljenih časopisnih člankov, v kateri je Flory Banovac ohranila izvirnost in slog avtorjevega pisanja.

»Knjiga na bralca naredi globok vtis s svojo vsebinsko pestrostjo,



Vnukinja Franca Želeta Flory Banovac v pogovoru s Tomom Šajnom

vzhičenostjo, zaneseno radostjo, prepleteno s trpljenjem in bolečino. Čutimo lahko njegovo veliko ljubezen do družine, pa tudi hrepenenje po morju in pustolovščinah, obenem pa boj za obstanek in golo preživetje,« je v pogovoru s Tomom Šajnom o knjigi dejala Želetova vnukinja.

V knjigi je opisana pestra življenjska pot Franca Želeta: njegovo služenje v avstro-ogrske mornarici, štiriletno bivanje v Južni Ameriki, od koder se

je podal na morsko pustolovščino in izkusil delo kitolovca. Neizbrisen pečat pa je na njem pustil dramatičen brodolom mogočne avstroogrske vojaške ladje Szent Istvan, ki ga je kot mlad mornar in kot eden redkih Slovencev na njej preživel.

Predstavitve knjige, ki so jo pripravili Knjižnica Makse Samsa, Društvo za krajevno zgodovino in kulturo in območna izpostava JSKD Ilirska Bistrica, je popestril nastop pevske skupine Sušec. III

PRVA SAMOSTOJA LIKOVNA RAZSTAVA PRIMOŽA TOMAŽIČA



Slikar Primož Tomažič (desno) ob odprtju svoje prve samostojne likovne razstave

V bistriški enoti VDC Koper je bila v novembru na ogled prva samostojna likovna razstava slikarja Primoža Tomažiča iz Ilirske Bistrice.

Mladi slikar Primož Tomažič se je javnosti nekajkrat že predstavil na skupinskih razstavah, tokrat pa je prvič razstavljal samostojno. Je tudi član bistriškega likovnega društva France Pavlovac in že drugo leto obiskuje zasebno likovno šolo pri slikarju in umetniku Skenderju Bajroviču, ki je svojega učenca spremljal tudi na odprtju razstave.

Tomažičeva dela je predstavila umetnostna zgodovinarica Polona Škodič, ki je dejala, da v njegovih delih ne vidimo realističnega slikarstva, saj je njegova likovna govorica bližje kubizmu, ki naravo, človeško figuro ali tihožitje vidi na drugačen način. »Tomažičeva figuralika je spretno skrita v kolažiranjih z barvo, kjer plasti barv in nanosov ploskev skrivajo vsaka svojo zgodbo. Pravzaprav je vsaka ploskev slika v sliki, več plasti ustvarja globino, linije in črte, s katerimi se porajajo oblike in ustvarjajo izjemno dinamiko. zato imamo občutek živosti, globine, tridimenzionalnosti,« je pojasnila Škodičeva in dodala, da takšne slike zahtevajo kar nekaj razmišljanja pri ustvarjanju kompozicije.

Odprtje je z glasbo popestril trio Volk folk. III

ANKSIOZNOST IN DEPRESIJA – KAKO POMAGATI?

Kaj je anksioznost?

Anksioznost je zelo pogosta psihična motnja, ki prizadene veliko ljudi po vsem svetu. Če vam opišemo simptome, se vam bo zazdelo, da ste to vsaj enkrat v življenju že doživeli. **Psihična napetost, razdražljivost, motena koncentracija, pretirana zaskrbljenost, pričakovanje nedoločene nesreče, napetost, strah, razbijanje srca, težko dihanje, stiskanje v prsih, mišična napetost, znojenje, suha usta, slabost, pogosto uriniranje, vrtoglavica, bolečine v trebuhu, glavobol, slabost, driska, tresenje rok.** Ti znaki lahko posnemajo različne telesne bolezni.

Vsi naštetni znaki so normalen odziv telesa na nevarnost. Včasih pa ta varovalni mehanizem deluje pretirano in napačno. Sproži se tudi, kadar ni nevarnosti. Tedaj lahko anksioznost (tesnoba) sproži že nenevarna situacija, reakcija je lahko pretirana ali pa traja predolgo. Medtem ko pri strahu vemo, česa se bojimo, je pri anksioznosti vzrok strahu največkrat nezaveden, oseba torej doživlja neki nedoločeni strah, ki mu ne ve vzroka. Pri tem pogosto predvideva, da se bo zgodilo nekaj slabega. O bolezni govorimo takrat, ko je tako intenzivna, da osebo ovira pri vsakdanjem življenju. Značilno je tudi, da jo doživljamo, kljub temu da ni prisotne realne nevarnosti.

Anksioznih motenj je več in se razlikujejo po trajanju in izraženosti anksioznosti ter vzroku, ki jih sproži. Najpogostejše med njimi so **generalizirana anksioznost, panična motnja in socialna fobija, posttravmatska stresna motnja in obsesivno kompulzivna motnja.** Polovica oseb s to motnjo kasneje razvije depresijo.

Vsi smo kdaj žalostni ali imamo težave. Pa je to depresija?

Depresija je zelo pogosta čustvena motnja, ki se kaže na različne načine, vselej pa vpliva na človeka v celoti – na njegovo razpoloženje, počutje, mišljenje in vedenje. Vpliva na to, kaj misli o sebi in svojem življenju, kako čuti in kako doživlja svet okrog sebe, vpliva na spanec, apetit in ra-

zna telesna dogajanja. Depresija ni le prehodna slaba volja ali bežno žalostno razpoloženje. Prav tako ni posledica človekove šibkosti, zato je ni mogoče premagati le z močno željo in voljo. Depresivni ljudje sami sebe ne morejo prisiliti, da bi se počutili bolje. Zanje je značilno, da močno občutijo posamezne znake in mučnost depresije, medtem ko drugi ljudje teh znakov pri njih skorajda ne opazijo. Če vas prizadene depresija, je zelo pomembno, da se o svojih težavah pogovorite z drugimi ljudmi. (J&J)

V Ilirski Bistrici bo preko društva DAM – Društvo za pomoč osebam z depresijo in anksioznimi motnjami – pričela delovati skupina za samopomoč. Vsem, ki trpite za temi motnjami, srčno želimo, da vam bo ta skupina v pomoč. Kljub temu, da mnogi ljudje trpijo v tišini, v teh bolečih izkušnjah NISTE SAMI. Dobrodošli ste vsi, ki bi radi na kakršen koli način prispevali s svojimi izkušnjami

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ

KJE?

V Domu starejših občanov,
Kidričeva 15, Prizidek 2

KDAJ?

Vsak drugi in četrti četrtek v
mesecu ob 18.00.

PRVIČ : 9. 12. 2010

KDO?

Skupino vodita

Jerica: penkoj@gmail.com in

Judita: judita.dso@gmail.com

in jih bili pripravljeni deliti z nami v zaupnem okolju, se z nami učili in nas podpirali.

Za več informacij se lahko obrnete na naju ali si ogledate internetno stran društva DAM www.najboljse.si. III Jerica in Judita

OBMOČNO ZDRUŽENJE ILIRSKA BISTRICA

VAS VABI NA KRVODAJALSKO AKCIJO

V DOM STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

V SREDO, 8. DECEMBRA 2010

OD 7. DO 13. URE

Prosimo, če s seboj prinesete osebni dokument.

SKUPAJ REŠUJEMO ŽIVLJENJA!

KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Alkoholizem je hudo družbeno zlo, ki se iz leta v leto povečuje, predvsem pri mladih. Alkohol povzroči veliko družinskih tragedij, osebnega propada in veliko prometnih nezgod s smrtnim izidom. Težave z alkoholizmom so prisotne po vsej Sloveniji in tudi bistriška občina ni izveta. Kakšno je stanje odvisnikov od alkohola v bistriški občini žal ne ve nihče; o tem lahko samo ugibamo ...

V Il. Bistrici deluje klub zdravljenih alkoholikov že od leta 1972. Od njegove ustanovitve pa do danes se je tu zdravilo 165 oseb, trenutno pa je v klubu včlanjenih 24 oseb in njihovih svojcev. Nedvomno to zelo koristno združenje deluje v okviru Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica. V vseh letih delovanja je njegovo delo vodilo kar nekaj terapevtov. Za uspehe v dolgem obdobju gre zahvala predvsem terapevtki dipl. med. sestri Virginiji Benigar: bila je terapevtka v klubu, kakor tudi prijatelj zdravljenecem in njihovim svojcem; jih poslušala, svetovala in pomagala. Vsak ponedeljek se tudi danes redno dobivajo zdravljeni, pa tudi njihovi svojci, v prostorih zdravstvenega doma. Tukaj člani kluba poiščejo temo oz. problem, ki jih pesti in s skupnim pogovorom, izmenjavo svojih mnenj in izkušenj poizkušajo težave razumeti in jih odpraviti. Skupino povezuje ista miselnost in želja po tem, da bi uspeli. Ljudje so zelo zgovorni, si pripravljene pomagati, predvsem pa je zelo pomemben njihov pozitiven pristop k novim članom. Zelo radi obiskujejo dejavnosti, ki jih v klubu organizirajo in tudi sami povedo, da sta dejavnost in aktivnost kluba zelo pomembni in marsikdaj vodilen korak za napredovanje na svoji ne lahki poti.

Klub je neka vrsta

nadaljevanja terapije zdravljenih alkoholikov, ki so zdravljenje opravili na oddelku za zdravljenje alkoholike v Psihiatrični bolnišnici Idriji. Z bolnišnico tesno sodelujejo vsi zdravljeni. Terapevt kluba se udeležuje dodatnih izobraževanj, ki jih organizira bolnišnica v Idriji ter pridobljeno znanje prenaša na delo v skupini. Glavne aktivnosti za doseg ciljev kluba potekajo preko rednih srečevanj članov, ki se tekom letnih poglabijo v pogovorno obliko dela.

V letošnjem letu, meseca septembra, je klub izvedel letno skupščino. Na njej so podali poročila o delu v tekočem letu in predstavili plan aktivnosti za prihodnje leto. Skupščini so med drugimi prisostvovali župan občine Il. Bistrica g. Anton Šenkinc, predstavnica Doma starejših občanov, načelnik policijske postaje, direktor zdravstvenega doma Il. Bistrica g. Vojko Mihelj in terapevtka ga. Virginija Benigar. Na skupščino so bili vabljeni, in so se tudi odzvali, člani drugih klubov zdravljenih alkoholikov (KZA Postojna, Cerknica, Tolmin, Koper...). Po zaključku uradnega dela sta večer popestrila folklorna skupina Gradina in ansambel Nostalgija.

Od pomembnejših letošnjih aktivnosti naj omenim v mesecu oktobru izveden seminar tapkanje oz. stimuliranje EFT točk. Samo tehniko nam je predstavila terapevtka ga. Rajner. Predavanju je prisostvovala tudi skupina zdravljenih alkoholikov iz Postojne, ki se tako kot naši člani udeležuje ostalih skupščin in predavanj, ki jih organizirajo klubi v drugih krajih. Za delo v prihodnjem letu smo si zadali kar nekaj zahtevnih nalog in upamo na uspešno izpeljavo letnih. Zato vas bomo o aktivnostih in dogodkih v klubu redno obveščali.

Za zaključek vam navajamo skupno misel članov kluba, ki so na vprašanje » Zakaj se udeležujem srečanj v klubu?« odgovorili preprosto: » Tukaj smo vsi z enakim problemom – to je alkohol. Tega ne želimo skrivati, se pretvarjati in izolirati iz družbe, ampak si pomagati in uspeti.«

Žal zelo redko izrazimo spoštovanje do ljudi, ki pri tem vztrajajo in so pripravljeni, da svoje življenje zaživijo drugače. Naj ob tej priložnosti javno povem, da si taki ljudje zaslužijo spoštovanje vseh nas. **III terapevtka Jasmin Tomažič, Klub zdravljenih alkoholikov Il. Bistrica**

NIHČE NE OBDARUJE KOT RENAULT!



www.renault.si

BOGATA PONUDBA VELJA SAMO DO BOŽIČA!

Odprite novega Renaulta z zimskimi pnevmatikami, z vključenim obveznim in kasko zavarovanjem*, s podaljšano garancijo* in z zimskim paketom, na plačilo prvega obroka pa pozabite do pomladi 2011*. Bogata ponudba velja samo do božiča! Več na www.renault.si

*Vključeno obvezno in kasko zavarovanje, odlog plačila in brezplačna podaljšana garancija velja ob nakupu z Renaulti Financiranjem.



Trgo ABC

PE KOPER
05/663 61 17

PE POSTOJNA
05/721 28 28

www.trgoabc.si



DROBTINICA - MALO JE ... VELIKO.

Namen mednarodne akcije Drobttinica je zaznamovanje Svetovnega dneva hrane, ki je razglašen ob 16. oktobru, in zagotavljanje pomoči socialno ogroženim osnovnošolskim otrokom v obliki toplega obroka ter osveščanje širše javnosti o problematiki in razmahu revščine ter nezadostne in nepravilne prehrane med otroci in mladostniki.

Ideja prihaja s Finskega, kjer je namen kampanje, imenovane »Hunger day«, zbiranje sredstev za države tretjega sveta. V regiji Centralne ter Vzhodne Evrope in posledično v Sloveniji smo pod okriljem Mednarodne federacije društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca kampanjo nekoliko prilagodili našim razmeram in se osredotočili na pojave nezadostne prehrane in ponekod celo lakote tudi pri nas.

Rdeči križ Slovenije se je v mednarodno kampanjo vključil leta 2001. Po treh letih premora se je tudi naše združenje ponovno vključilo v ta projekt. Kampanja se je razvijala in dopolnjevala ter se izkazala za zelo uspešno, tako v smislu zagotavljanja sredstev šoloobveznim socialno šibkejšim otrokom kot dobra promocija naše organizacije po vsej Sloveniji. Letos je v projektu sodelovalo več kot 25 Območnih združenj Rdečega križa iz vse Slovenije.

Ob izjemni pripravljenosti in pomoči učencev in učenk 8. a in 8. b razreda osnovne šole Antona Žnideršiča in njihove mentorice Nadje Baša ter skupine naših prostovoljk in pro-



Učenci osnovne šole Antona Žnideršiča in prostovoljke OZ RK Ilirska Bistrica

stovoljcev, smo več kot uspešno izpeljali Drobttinico. 16. oktobra smo postavili na Placu v Ilirski Bistrici stojnico, na kateri smo – v zameno za prostovoljni prispevek – ponudili kruh, jabolka in druge izdelke. Odziv mimoidočih je bil izjemen, saj smo zbrali 450 evrov, ki jih bomo namenili pomoči potrebnim. Glede na to lahko z gotovostjo trdimo, da je Drobttinica med ljudmi toplo sprejeta.

Ob praznovanju 10. rojstnega dne Drobttinice čestitamo vsem udeležencem in izvajalcem projekta in želimo še mnogo uspešnih let.

V sklopu tega projekta smo skupaj lokalnimi partnerji izpeljali tudi Pohod za zdravje, letos na Ratečevo Brdo, kjer smo s strokovnimi delavkami Zdravstvenega doma izvajali meritve krvnega tlaka in krvnega sladkorja. III RK Ilirska Bistrica

Gospodu Antonu Šenkincu se zahvaljujemo za dobro sodelovanje in mu želimo še veliko uspeha na poslovnem področju.

bivši SPV
Občine Ilirska Bistrica

RDEČI KRIŽ ILIRSKA BISTRICA obvešča

Občanom in občankam se zahvaljujemo za blago, ki ste ga podarili naši organizaciji.

Zaradi prostorske stiske in nepričakovano velikih zalog do nadaljnjega ne bomo sprejemali blaga v našem skladišču.

Rdeči križ vas vabi na USTVARJALNE DELAVNICE,

ki bodo
v soboto, 4. decembra 2010 od 9. do 13. ure,
v prostorih **Doma upokojencev II. Bistrica,**
Bazoviška 28.

Delali bomo izdelke za potrebe Rdečega križa.

Pridite in nam pomagajte ter preživite prijetno dopoldne z nami.

PREDAVANJE OB SVETOVNEM DNEVU DUŠEVNEGA ZDRAVJA

Svetovni dan duševnega zdravja 10. oktobra obeležujejo že v več kot 100 državah po svetu, kjer skušajo javnost z različnimi dogodki izobraževati o duševnih težavah in zmanjšati strah in nerazumevanje, povezana z njimi. Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) naj bi približno 12 odstotkov ali 450 milijonov svetovne populacije trpelo za duševnimi motnjami oziroma naj bi eden od štirih ljudi na svetu enkrat v svojem življenju zbolel za eno od duševnih bolezni. S svetovnim dnevom duševnega zdravja želijo organizatorji doseči, da bi duševne bolezni obravnavali enako kot druge bolezni.

Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa VEZI si vsako leto prizadeva prispevati k večji osveščenosti vseh ciljnih skupin o duševni bolezni ter vsakdanjemu življenju z njo. Tako smo se tudi letos ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja v dopoldanskem času, v Sežani in Ilirski Bistrici, predstavili s promocijo izdelkov, ki nastajajo v okviru programa Sončni tobogan – mreža kreativnih delavnic, ki potekajo v programu Mreža dnevnih centrov, ki omogoča ljudem s težavami v duševnem zdravju možnosti za vključitev v aktivnosti ter višjo raven kakovosti njihovega življenja in socialne vključenosti.

V popoldanskem času pa smo v okviru izobraževalnega programa organizirali predavanje za širšo lokalno skupnost, ki se je odvijalo v multimedijem prostoru botaničnega vrta v Sežani. Predavala je spec. psihiatrinja Jelena De Miranda na temo »Prepoznamo in premagajmo depresijo«. Čeprav je bila tema predavanja dokaj poznana, so vprašanja s strani udeležencev predavateljici kar deževala.

Predavanje je bilo dobro obiskano in upamo, da bo udeležba vsako leto večja, saj so cilji predavanja čim večja ozaveščenost in zmanjševanje stigme, ki je še vedno vsepovsod prisotna. Zavedati se moramo, da z udeležbo na takšnih dogodkih vsi skupaj pripomoremo k uresničevanju ciljev zmanjševanja presodkov in ustvarjanja pogojev za enakovredno bivanje vseh ljudi v skupnosti. Ljudje s težavami v duševnem zdravju imajo namreč pravico do enakih možnosti na vseh področjih svojega življenja.

Končanemu predavanju je sledil sproščen klepet ter pogostitev z drobnim pecivom, ki je nastalo na



kulinaričnih delavnicah v naših programih.

Zahvaljujemo se predavateljici psihiatrinji Jeleni de Miranda za izčrpno in poučno predavanje ter Stanovaljsko komunalnemu podjetju, d. d., iz Sežane, ki nam že drugo leto zapovrstjo omogoča brezplačen najem prostora, kjer se odvija predavanje. **III Mojca Mahnič, strokovna sodelavka, in Karmen Margarit, dipl. soc. del.**

Dieta?

Zadnje čase trg preplavljajo raznorazne diete. Ampak kako vemo, katera je dobra in katera ni. Najbrž ste si sami že velikokrat postavili to vprašanje, ko ste se odločili izgubiti odvečno telesno težo. Verjetno ste našli veliko različnih odgovorov, za katerimi stojijo močne propagande, ki obljublajo čudeže. Preden začnete z neko dieto, se vprašajte, ali bi lahko tako jedli do konca življenja. Če je odgovor ne, se je niti ne lotite. Obstajajo hitre diete, vendar imajo veliko več slabših učinkov kot dobrih. Vsi, ki so takšne hitre diete že poizkusili, vam lahko povedo, da so nekaj mesecev po koncu diete verjetno tehtali več kot pred samim pričetkom. To se dogaja zaradi padca bazalnega metabolizma med dieto, kar posledično pomeni, da potrebuje telo manj kalorij. Po dieti je telo še vedno v takem stanju, mi pa vnašamo večjo količino kalorij. Vem, da se je težko prehranjevati popolnoma zdravo. Skoraj nemogoče je za normalnega človeka. Zato sem se odločil, da vam dam nekaj

smernic za boljše prehranjevanje. Prineslo bo rezultate na daljši rok, ki bodo tudi ostali.

Vsak dan zaužijte od 4 do 6 obrokov. Obrok je lahko že eno jabolko ali kakšen drug kos sadja. Izogibajte se mastni, prekomerno soljeni, sladki hrani in velikemu vnosu ogljikovih hidratov po 17. uri. Ogljikovi hidrati so namreč gorivo za človeško telo. Ponoči pa naše telo počiva in ne potrebuje velike količine goriva. Zaužijte čim več sadja in zelenjave. Predvsem pa, ko si nečesa zaželite, si to privoščite, vendar v majhnih količinah. Za začetek poizkusite količinsko zmanjšati glavne obroke. Za vsak obrok si vzemite čas in okušajte hrano. Naj možgani dobijo signal, da je telo sito. Za to mora preteči vsaj 20 minut.

Moj največji nasvet je: vsi smo ljudje in ne stroji, človeško se je včasih pregrešiti, naj ne bo to razlog, da prekinete s tem, kar ste začeli, ampak še večja spodbuda k nadaljevanju. **III Osebni trener Aljoša Kalc**

Vaše prispevke nam lahko pošljete do 20.

v mesecu na e-naslov:

odmevi@ilirsko-bistrica.si.

Vabljeni k sodelovanju!

NOČ ČAROVNIC V KNJIŽNICI

V knjižnici Makse Samsa smo tudi letos poskrbeli, da so si otroci prosti čas jesenskih počitnic zapolnili tudi z obiski v knjižnici. Pripravili smo jim dva zanimiva dogodka.

26.10.2010 smo izvedli krompirjeve ustvarjalne delavnice. Na njih smo izdelovali izdelke iz krompirja in drugih jesenskih izdelkov. Delavnic se je udeležilo veliko število osnovnošolcev. Otroci so končne izdelke veseli odnesli domov in si z njimi polepšali domove.

Prav na sam dan čarovnic, 31.10.2010, pa je naša knjižnica zasijala v magičnem čarovniškem vzdušju. Večerne zabave »NOČ ČAROVNIC« se je udeležilo preko sto otrok. Najprej so si ogledali igrico »Čavkljena čaravnica«, ki so jo odigrale same delavke knjižnice.

Letošnje ustvarjalne delavnice so potekale v vilinskem duhu. V kreatorskih delavnicah smo otrokom izdelali vilinske kostume. Sami pa so si izdelovali krone in čarobne palice. Deklice pa so se največ mudile v delavnicah ličenja, ker so jih izurjene maskerke naličile prav posebno za ta večer. Domov so se otroci vračali v novih preoblecak. V času zabave



je potekalo tudi izbiranje naj buče. Prvi trije nagrajenci so dobili lepe knjižne nagrade. Buče smo razstavili na balkon knjižnice. Za dobro razpoloženje otrok pa smo poskrbeli s čarobnim napitkom – čajem in sladkarijami.

Gospa Kristina Sever je za našo razstavo tudi letos prispevala čudovito

serijo lastno kreiranih čarovnic, zato se ji v imenu celotnega kolektiva knjižnice zahvalujemo. Zahvalujemo se tudi študentkam Jasmini, Tjaši in Sandri za njihovo nesebično pomoč pri izvedbi, saj nam je bila pri tako veliki udeležbi otrok zelo dobrodošla. **III Vlasta Kirn, Knjižnica Makse Samsa**

ŠOLA GROZE



V petek, 22. 10. 2010, je šolsko knjižnico na OŠ Antona Žnideršiča obiskala prav posebna gostja. To je bila čaravnica, ki je s strašno bralno urico skušala otroke prestrašiti pred dnevom čarovnic. Po končanem pouku jih je v knjižnici s pomočjo zgodbe popeljala v šolo groze. Prisluhnili so ji otroci, ki so vključeni v podaljšano bivanje, zaradi napete zgodbe pa tudi radovednosti so se jim kmalu pridružili tudi naključni obiskovalci knjižnice. Vsi so se vživeli v zgodbo o škratu, ki je strašil po neki šoli, in v temi, obdani s siji sveč, napeto čakali na razplet. Pa je čaravnici uspelo prestrašiti otroke? Pogumni otroci so se le nasmeljali in jo na koncu ure spraševali, kdaj pride ponovno. **III Martina Batista, knjižničarka**

Vse osnovnošolce od 12. do 15. leta

VABIMO

V PONEDELJEK, 27.12. 2010

od 10.00 do 12.00 ure

v prostore KNJIŽNICE MAKSE SAMSA
na počitniško vampirsko delavnico

VAMPIRSKI DUH V KNJIŽNICI

- spoznavali bomo zgodovinska dejstva o teh krvosesnih bitjih in njihove simbole
- pogovarjali se bomo o vampirskih knjižnih uspešnicah SOMRAK.....
- ustvarjali z ogljem – risali vampirske like, prizore...
- reševali kviz »KAKO DOBRO POZNAŠ NEMRTVE«?...

Pridite – več nas bo bolj zabavno bo.
Več informacij dobite v knjižnici (tel. 05 71-44-188)

DECEMBRA SE VESELJO TUDI NA KŠIBU



Pred vsakim vstopom v novo leto se radi obrnemo v preteklost ... Spomnimo se minulih mesecev starega leta ter si na podlagi uspehov slednjega zastavljamo cilje za prihajajoče leto. Ker je bilo v Klubu študentov letošnje leto res izjemno pestro, zanimivo, aktivno in delovno, si, po besedah vnovič izvoljene predsednice **Andreje Kuret**, želijo le ponovitve letošnjih uspehov.

Kot pravi predsednica, je bilo v letu 2010 uspešno izpeljanih kar preko petdeset različnih projektov. Študentje so se izkazali tako na kulturnem, športnem, družabnem, potopisnem in izobraževalnem področju kot tudi

s socialnimi in dobrodelnimi projekti. Njihovo kakovostno skrb za mladino v občini in pa tudi sodelovanje s širšo javnostjo je z bronasto plaketo nagradil tudi sam občinski vrh.

Če omenimo le nekaj zadnjih odmevnih projektov, so bili v mesecu novembru to zagotovo čarovniške delavnice, brucovanje ter potopisno predavanje »Turško doživetje«. V mesecu decembru pa študentje napovedujejo:

- obeležitev svetovnega dneva boja proti aidsu (1. december),
- božično-novoletne delavnice (11. december, od 10. ure dalje na

Placu),

- potopisno predavanje »Svet ni eden. Svetova sta dva.« (18. december, ob 20. uri, sejna soba na Jurčičevi 1).

Kšibovci že razmišljajo o najdaljši noči v letu. Letos se za novo leto odpravljajo v Beograd. Večina mest je že zapolnjenih, vabijo pa vse zainteresente, da se veseli družini pridružijo!. **Prijave za novoletni Beograd zbirajo na uradnih urah, in sicer do 4. decembra.**

Več informacij dobiš na www.ksib.si in na Kšibovem fb-profilu! **III Doris Komen**

Jesenski sadno-zelenjavni dan v skupini Polžki

V vrtcu Ilirska Bistrica smo v okviru projekta Zdravje v vrtcu v skupini Polžki obeležili jesensko sadno-zelenjavni dan. Otroci so s pomočjo staršev prinašali razne jesenske plodove iz našega podeželja in jih razstavili na razstavi.

Ob koncu razstave smo razvrščali jesenske plodove na sadje in zelenjavo ter jih poimenovali. Otroci so imeli možnost spoznavati, katera prehrana je potrebna za krepitev telesa in ohranjanje zdravja.

Jesenske plodove smo pripravili na razne načine in jih okušali. Med drugimi jesenskimi dobrotami smo si postregli z zeljem na solati, surovo repo, kuharice pa so nam ta dan pripravile znano bistriško jed – joto. Za napitek smo si pripravili čaj iz šipkovih plodov in domači jabolčni sok. Na ta način smo skušali otrokom približati prehrano, ki je ne marajo uživati. Tek nam je popestrilo poslušanje pravljice Zelo lačna gosjenica.



Sadno zelenjavne dneve bomo večkrat vključili v naše dejavnosti in s tem otrokom omogočili pridobiva-

nje navad raznolikega in zdravega prehranjevanja. **III Tamara Vičič, Metka Baša**

KAJ	KJE	KDAJ	KDO	INFO
Schumannov večer ob 200-letnici rojstva	Dvorana glasbene šole Ilirska Bistrica	30. november ob 18.00	Glasbena šola Murska Sobota in Glasbena šola Ilirska Bistrica	05/7111 222
Delavnice za otroke od 1. do 5. razreda	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	1. december od 8.00 do 12.15	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	05/783 50 14
Literarni večer s pesnikom Cirilom Zlobcem	Knjižnica Makse Samsa, Ilirska Bistrica	2. december ob 18.00	Knjižnica Makse Samsa	05/714 41 88
Miklavžev bazar	Tavčarjeva 15 (za Avtomaterialom), Ilirska Bistrica	3. december od 9.00 do 16.00	Društvo Vezi, dnevni center Ilirska Bistrica	
Prireditev ob mednarodnem dnevu invalidov "Vsi smo lahko enaki"	Osnovna šola Jelšane	3. december ob 18.00	OŠ Jelšane in Društvo invalidov Ilirska Bistrica	05/ 711 87 00 OŠ Jelšane
Praznični koncert: Maja Porta in Big band Nova	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	3. december ob 20.00	KD Tuščak Bač	040 378 989 Maja Porta
Planinska noč	Izhodišče pred OŠ Antona Žnideršiča	3. december ob 20.00	PD Snežnik in planinska skupina OŠ Antona Žnideršiča	
1.B državna rokometna liga za ženske	Športna dvorana OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	4. december ob 17.00	Rokometni klub Ilirska Bistrica : Rokometni klub Nazarje	051/610 961 Darko
Obisk sv. Miklavža za najmlajše	Cerkev Marijinega vnebovzeta v Jelšanah	4. december ob 18.00	Skavti in Župnija Jelšane	031/246 836 Helena, 05/788 50 09 Župnija Jelšane
2. slovenska košarkarska liga	Športna dvorana OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	4. december ob 19.30	KK Plama-pur - KK Janče	031/848 954 Jakob Bizjak
Koncert: Koktelsi in Ventilčki	Žabovca, Ilirska Bistrica	4. december	RC Il. B., Občina Il. B. in Gostinstvo Franc Poropat	05/710 13 84 Bojan Oblak
Otvoritev »Veselega decembra« in miklavževanje »na Placu«	Plac, Ilirska Bistrica	5. december ob 16.00	Razvojni center Ilirska Bistrica in Občina Il. Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
Miklavževanje v Jasenu	Jasen	5. december ob 15.30	Društvo Ahec Jasen	031/466 976 Vojko Dodič
Obisk sv. Miklavža za najmlajše	župnijska dvorana Ilirska Bistrica	5. december ob 17.00	Skavti in Župnija Ilirska Bistrica	prijave na: 05/714 25 20 Župnija Il. Bistrica
Večer dalmatinske glasbe: koncert Vinko Coce z gosti	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	5. december ob 17.00	JSKD Ilirska Bistrica	05/711 00 90 Igor Štemberger
Miklavževanje	Dvorana Grad na Dolnjem Zemonu	5. december ob 17.30	KD Grad Dolnji Zemon	
Miklavževanje	Vrtec Antonina, Ilirska Bistrica	6. december ob 9.00	Vrtec Antonina	05/714 16 12
Lutkovna predstava »Kroki praznuje« za vrtčeve in zunanje predšolske otroke (po predhodni najavi)	Vrtec Ilirska Bistrica, večnamenski prostor	6. december ob 9.15 in 10.00	Vrtec Ilirska Bistrica	05/711 01 90
Obisk sv. Miklavža v Domu starejših občanov	dvorana Doma starejših občanov	6. december ob 16.00	Skavti in Karitas	031/246 836 Helena
Delavnice za vrtec in zunanje predšolske otroke	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	9. december ob 17.00	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	05/783 50 14
Bazar	OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	10. december (celodnevno)	OŠ Dragotina Ketteja, Ilirska Bistrica	05/711 03 80
Proslava ob 20-letnici delovanja GRS, skupine Ilirska Bistrica	OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	10. december ob 18.00	Planinsko društvo Snežnik	041/545 172
Koncert učiteljev Glasbene šole Ilirska Bistrica	Dvorana glasbene šole Ilirska Bistrica	10. december ob 18.00	Glasbena šola Ilirska Bistrica	05/7111 222
Razstava jasic	Hodnikov dom, Ilirska Bistrica	10. – 16. december	Turistično društvo Ilirska Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
Božična tržnica, glasbeni proogram (od 14.00 do 17.00)	Plac, Ilirska Bistrica	11. december od 8.00 do 16.00	Razvojni center Ilirska Bistrica in Občina Il. Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
Otroške delavnice	Knjižnica Makse Samsa, Ilirska Bistrica	11. december od 9.00 do 12.00	TD Il. B.; KŠIB, Razvojni center Il. Bistrica in Občina Il. Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
1.B državna rokometna liga za ženske	Športna dvorana OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	11. december ob 18.00	Rokometni klub Ilirska Bistrica : Rokometni klub Sava Kranj	051/610 961 Darko
Jubilejni koncert ob 15-letnici Hruškiških fantov	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	11. december ob 19.00	Pevska skupina Hruškiški fanti z gosti	
Koncert: Priljavo kazalište In Ku adn	Žabovca, Ilirska Bistrica	11. december	RC Il. B., Občina Il. B. in Gostinstvo Franc Poropat	05/710 13 84 Bojan Oblak
Lutkovna predstava za vrtec in druge predšolske otroke ter učence od 1. do 5. razreda	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	13. do 17. december	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	05/783 50 14
Delavnice za šolske otroke in božično-novoletni sejem	OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje	15. in 16. december ob 16.00	OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje	05/789 51 60
Ustvarjalne delavnice za otroke od 1. do 5. razreda	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	17. december od 16.00 do 18.00	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	05/788 00 02

KAJ	KJE	KDAJ	KDO	INFO
Dobrodelna likovna razstava "za VDC"	VDC Koper, enota Ilirska Bistrica	17. december ob 18.00	Likovno društvo Franceta Pavlovca Il. Bistrica in Društvo likovnih ustvarjalcev Postojna	041/816 920 Rajko Kranjec
Koncert učencev solistov glasbene šole	Dvorana glasbene šole Ilirska Bistrica	17. december ob 18.00	Glasbena šola Ilirska Bistrica	05/7111 222
Sprejem Lučke Miru iz Betlehema s slovesno mašo	Cerkev sv. Jurija	18. december ob 17.00	Skavti	031/246 836 Helena
Božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	18. december ob 19.00	Pihalni orkester Ilirska Bistrica	
2. slovenska košarkarska liga	Športna dvorana OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	18. december ob 19.30	KK Plama-pur - KK Ilirija	031/848 954 Jakob Bizjak
Koncert: Pop design, vstop prost	Žabovca, Ilirska Bistrica	18. december	RC Il. B., Občina Il. B. in Gostinstvo Franc Poropat	05/710 13 84 Bojan Oblak
Prireditev »Zaplešimo in zapijmo s FS Gradina in njenimi gosti«	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	19. december ob 17.00	Folklorna skupina Gradina	
Obisk dedka Mrza v vrtcu in šoli	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	20. december ob 9.00 in 11.00	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	05/783 50 14
Ure pravljic za predšolske otroke	OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje	20. in 21. december ob 17.00	OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje	05/789 51 60
Lutkovna predstava za najmlajše »Jelen Jarko«, v izvedbi gledališča Teater za vse iz Jesenic	Knjižnica Makse Samsa, Ilirska Bistrica	21. december ob 16.00	Knjižnica Makse Samsa	05/714 41 88
Ustvarjalne delavnice za predšolske otroke	Vrtec pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak	21. december od 16.00 do 18.00	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	05/788 00 02
Predbožično praznovanje z razstavo jaslic	Vrtec Antonina, Ilirska Bistrica	21. december ob 17.00	Vrtec Antonina	05/714 16 12
Prihod dedka Mrza	OŠ Podgora Kuteževo	21. december ob 17.00	OŠ Podgora Kuteževo	05/714 81 62
Lutkovna predstava za otroke »Kekec in Pehta«	OŠ Jelšane	22. december ob 9.45	OŠ jelšane	05/ 711 87 00
Prihod dedka Mrza	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	22. december ob 17.00	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	05/788 00 02
Prireditev in prihod dedka Mrza za vse otroke iz šolskega okoliša OŠ Podgrad	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	22. december ob 17.00	OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	05/783 50 14
Božično-novoletni koncert šolskih orkestrrov in komornih skupin	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	22. december ob 18.00	Glasbena šola Ilirska Bistrica	05/7111 222
Kulturna prireditev ob dnevu samostojnosti in enotnosti	OŠ Toneta Tomšiča Knežak	23. december ob 17.00	KD Tuščak Bač	
Božično-novoletni nastop plesnih pripravnic in baletnega oddelka	Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica	23. december ob 18.00	Glasbena šola Ilirska Bistrica	05/7111 222
Preireditev ob prihodu dedka Mrza za vse otroke iz šolskega okoliša OŠ Pregarje	OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje	24. december ob 11.00	OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje	05/789 51 60
Marionetna predstava »Trnjulčica« v izvedbi gledališča Fru-fru in obisk dedka Mrza	OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	24. december ob 8.30	OŠ Antona Žnideršiča, Ilirska Bistrica	05/711 02 60
Pohod z baklami k polnočnici iz Bača v Knežak	Zbor pri spomeniku na Baču	24. december ob 22.30	KD Tuščak Bač	
Koncert: Lady Luna	Žabovca, Ilirska Bistrica	25. december	RC Il. B., Občina Il. B. in Gostinstvo Franc Poropat	05/710 13 84 Bojan Oblak
Proslava ob Dnevu samostojnosti in enotnosti ter Štefanovo (kulturni program, nagovor župana, blagoslov živali)	Parkirišče KS Harije (za cerkvijo sv. Štefana)	26. december ob 10.00	KETŠD Alojzij Mihelčič Harije	
Božični koncert	Jasen	26. december ob 17.00	Društvo Ahec Jasen	031/466 976 Vojko Dodič
Počitniška vampirska delavnica »Vampirski duh v knjižnici«	Knjižnica Makse Samsa, Ilirska Bistrica	27. december od 10.00 do 12.00	Knjižnica Makse Samsa	05/714 41 88
Adventna delavnica za otroke	Vrtec Antonina, Ilirska Bistrica	27. december ob 10.00	Vrtec Antonina	05/714 16 12
Otroška delavnica in Pohod z lučkami po bistriški pešpoti	Čebelarški dom (Vencinova hiša), Ilirska Bistrica	27. december ob 15.30 – delavnica, ob 16.30 – pohod	Razvojni center Ilirska Bistrica in Občina Il. Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
Lutkovna igrice in prihod dedka Mrza s spremstvom	Plac, Ilirska Bistrica	29. december od 15.30 do 17.00	Razvojni center Ilirska Bistrica in Občina Il. Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
Novoletni koncert na Reki	HNK Ivana pl. Zajca na Reki	29. december ob 20.00	JSKD Ilirska Bistrica	05/711 00 90 Igor Štemberger
Silvesterski pohod na Ahec	zbor pred cerkvijo v Jasenu	31. december ob 16.00	Društvo Ahec Jasen	031/466 976 Vojko Dodič
Silvestrovanje	Plac, Ilirska Bistrica	31. december od 18.00 – 20.00 za otroke, ob 21.00 Ventilčki	Razvojni center Ilirska Bistrica in Občina Il. Bistrica	05/710 13 84 Bojan Oblak
Bioterapija po metodi Zdenka Domančiča	Ilirska Bistrica	od 1. do 30. decembra		040/889 999 031/624 322

Informacije za objavo v napovedniku nam sporočite do 22. v mesecu za naslednji mesec po e-pošti: odmevi@ilirska-bistrica.si.